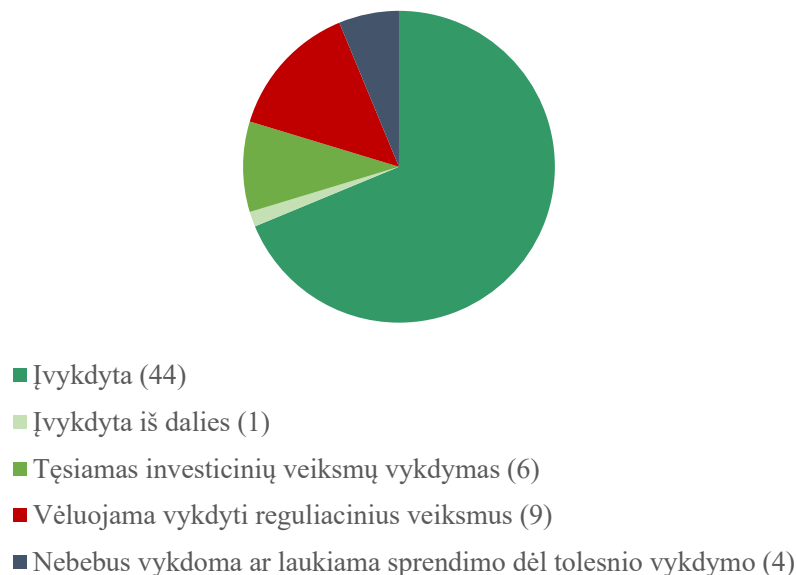

**AŠTUONIOLIKTOSIOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO [PLANO](#)
APLINKOS MINISTERIJOS KOORDINUOJAMŲ VEIKSMŲ VYKDYMO 2021-2024 M. III KETV. ATASKAITA
2024-10-24**

1 pav. Aplinkos ministerijos koordinuojamų Aštuonioliktosios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmų vykdymas 2024 m. rugsėjo 30 d., vnt.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (64)

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
03. Prioritetas – SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMIAUSIŲ VISUOMENĖS GRUPIŲ ĮGALINIMAS			SADM		
03-02. Projektas – NEĮGALIŲJŲ TEISIŲ APSAUGA IR PASLAUGŲ PLĖTRA			SADM		
03-02-09. Sukurti pastatų prieinamumo asmenims su negalia vertinimo sistemą, jos pagrindu atlikti valstybės ir savivaldybių	2021 m. II ketv.	2022 m. IV ketv.	AM	KM, SADM, SAM, ŠMSM, VRM	Vėluojama. Lietuvoje yra tūkstančiai visuomeninės paskirties pastatų, tačiau iki šiol nebuvo jokios informacijos, kiek jie yra pritaikyti žmonėms, turintiems regos, klausos, judėjimo ar

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
institucijų pastatų prieinamumo vertinimą ir užtikrinti asmenų su negalia poreikiams nepritaikytų pastatų (švietimo įstaigų, sveikatos priežiūros įstaigų, socialinių paslaugų įstaigų, kultūros įstaigų, savivaldybių administracijų ir seniūnijų) pritaikymo veiksmų planų parengimą					pažintinę negalią, kuriems tenka kruopščiau planuoti savo apsilankymus pas specialistus. Tai daliai žmonių apsunkina reikalingų paslaugų gavimą. Siekiant viešuosius pastatus pritaikyti asmenų su negalia poreikiams, 2022 m. parengta Statinių prieinamumo asmenims su negalia vertinimo metodika , kuri yra integrali Neįgaliųjų reikalų departamento prie SAD (NRD) 2022 m. sukurto informacinių technologijų įrankio stasis.lt , skirta stebėti statinių prieinamumą asmenims su negalia, dalis. 2023 m. atliktos Metodikos korekcijos, stasis.lt tobulinimas atsižvelgiant į vartotojų ir duomenų teikėjų poreikius, pradėta neįgyvenamosios paskirties pastatų, kuriuose teikiamos viešosios paslaugos (vaikų darželiai, mokyklos, poliklinikos, ligoninės, policijos, savivaldos pastatai ir pan.), prieinamumo asmenims su negalia inventorizacija – parengta speciali aplikacija pastatų valdytojams, kur prašoma juos užpildyti tam tikras formas, kurių pagrindu bus generuojamas pastato prieinamumo reitingas. Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie SAD (ANTAA - iki 2024 m. buvęs Neįgaliųjų reikalų departamentas) atliko ir 2024-04-23 pristatė Aplinkos ministerijai pastatų prieinamumo žmonėms su negalia rezultatus. Tolimesni įgyvendinimo veiksmai 2024 m.: ANTAA apdoroja duomenis, parengs raštą su atliktais tyrimais ir pateiks AM tolimesniam darbui. Gavus raštą, bus rengiamas veiksmų planas, siekiant tobulinti STR, kurie bus pritaikyti asmenims su negalia.
06. Prioritetas – LIETUVOS ŽALIASIS KURSAS			AM		
06-01. Projektas – ŽIEDINĖ IR NEUTRALAUS POVEIKIO KLIMATUI EKONOMIKA			AM		
06-01-01. Parengti ir patvirtinti Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, siekiant padidinti mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis tarifus ir papildyti mokesčio mokėtojų, teršiančių iš stacionariųjų taršos šaltinių, sąrašą asmenimis, eksploatuojančiais organinius tirpiklius naudojančius įrenginius, kurie pagal Aplinkos apsaugos įstatymą privalo būti įregistruoti	2021 m. II ketv.	2022 m. II ketv.	AM	EM, FM, SM, ŽŪM	Įvykdyta. AM parengtos, Vyriausybės 2021 m. lapkričio 3 d. nutarimu Nr. 918 Seimui pateiktos Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pataisos Seimo posėdyje priimtose 2021-12-23. Pataisomis numatyta nuo 2023 m. didinti mokestį už nepavojingųjų atliekų šalinimą sąvartyne ir išplėsti mokėtojų už aplinkos teršimą sąrašą. Šių pokyčių tikslas – spartinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos, sukurti skaidresnį komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo modelį. Pagal Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pataisas , mokesčio tarifas už nepavojingųjų atliekų šalinimą sąvartyne didinamas nuo 10 iki 50 eurų už toną. Net ir nustačius tokį tarifą, Lietuva vis tiek lieka pigiausių sąvartynų šalis. Kaimyninėse valstybėse sąvartyno mokestis yra didesnis: Latvijoje – nuo 2022 m. 80 Eur/t, Lenkijoje – 61 Eur/t, Estijoje nuo 2022 m. – 90 Eur/t. Į mokėtojų už aplinkos teršimą sąrašą įtraukti subjektai, eksploatuojantys organinius

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					tirpiklius naudojančius įrenginius. Tokių įrenginių savininkai ir veiklų vykdytojai, kurių Lietuvoje dabar yra 117, turės mokėti aplinkos taršos mokesčius, ir tai skatins juos pereiti prie labiau ekologiškų alternatyvų. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/seimas-uzdege-zalia-sviesa-lietuvos-be-savartynu-kurimui .
06-01-02. Siekiant tobulinti transporto priemonių keliamos taršos apmokestinimą, pakeisti Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymą – numatyti veiksmingesnį principo „teršėjas moka“ įgyvendinimą	2021 m. II ketv.	2022 m. II ketv.	AM	EM, FM, SM, VRM, ŽŪM	Nebebus vykdoma. Problema sprendžiama kitais būdais nei planuota. AM parengtos, Vyriausybės 2021 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 981 Seimui pateiktos Motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio įstatymo ir lydinčiųjų Alternatyviųjų degalų bei Mokesčių administravimo įstatymų pataisos Seimo grąžintos tobulinti. LRVK darbo grupė nagrinėjo AM ir SM siūlymus dėl mokesčio atnaujinimo. Daugiau siūlymų AM dėl mokesčio pakeitimo neteiks.
06-01-04. Siekiant racionaliai naudoti gamtos išteklius, tobulinti vandens išteklių apmokestinimą (pakeisti Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymą, Žemės gelmių įstatymą ir Vandens įstatymą)	2021 m. II ketv.	2022 m. II ketv.	AM	EM, FM, SM, ŽŪM	Įvykdyta. Seimas 2022-06-30 pritarė AM parengtoms Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius ir Vandens įstatymų pataisoms. Nuo 2024 m. sausio 1 d. nustatoma prievolė mokėti mokesť už sunaudotus gamtos išteklius (paviršinį vandenį) sunaudojant 100 m ³ per parą ir daugiau vandens iš vieno paviršinio vandens telkinio ar praleidžiantys tokį kiekį paviršinio vandens per hidrotechninius statinius ir naudojančys jį hidroenergijai išgauti hidroelektrinėse. Paviršinio vandens išteklių tausūs ir subalansuotas naudojimas ypač aktualus esant hidrologinėms sausroms, kurios Lietuvoje vis dažnesnės. Paviršinių vandens išteklių naudojimas laistymui, kuris būdingas sausuoju laikotarpiu, ypač blogina hidrologinę vandens telkinio būklę ir daro žalą ekosistemoms. Paviršinio vandens naudojimo apmokestinimas paskatins tausų vandens naudojimą arba privers ieškoti kitų ekonomiškai palankesnių sprendimų, pavyzdžiui, mažinti naudojamo vandens kiekį, keisti paviršinio vandens naudojimą sausrų metu požeminio vandens ištekliais arba surenkamu lietaus vandeniu. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/seimas-pritare-kad-butu-nustatyta-aiskesne-pavirsinio-vandens-naudojimo-tvarka . AM 2021-11-24 – 2021-12-08 derino Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius, Žemės gelmių ir Vandens įstatymų pakeitimų projektus. Gavus pastabas ir argumentus iš žemės ūkio sektoriaus, atsisakyta panaikinti lengvatinį mokesčio tarifą už žemės ūkio veiklai naudojamą vandenį, todėl Žemės gelmių įstatymo pakeitimai nebeteikti.
06-01-07. Sukurti ir įgyvendinti finansavimo priemonės, skatinančias atliekų prevenciją, pakartotinį naudojimą (plėtoti daiktų pakartotinio naudojimo stotelių tinklą), perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą	2021 m. III ketv.	2024 m. III ketv.	AM	ŽŪM	Iš dalies įvykdyta (sukurtos priemonės), įgyvendinimas tęsiamas 2025–2030 m. Siekiant skatinti atliekų prevenciją, pakartotinį naudojimą, perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą, Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 318 patvirtinta 2022–2030 metų aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo programa, kurioje numatytos pažangos priemonės: 02-001-06-10-01 (RE) Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					02-001-06-10-02 Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą 02-001-06-10-03 Skatinti atliekų prevenciją. 2023 m. patvirtinti pažangos priemonių „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą“^[1] ir „Skatinti atliekų prevenciją“^[2] aprašai, regioninės pažangos priemonės „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“ finansavimo gairės^[3]. Tam, kad būtų pradėtas pažangos priemonės įgyvendinimas, pažangos veikloms ar poveiklėms turi būti patvirtinti projektų finansavimo sąlygų aprašai (PFSA). Pažangos priemonei „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą“ įgyvendinti suplanuota 71,8 mln. eurų ES (Sanglaudos fondo) lėšų ir 27,8 mln. eurų valstybės biudžeto (Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos) lėšų. Iš viso suplanuota įgyvendinti 2 pažangos veiklas: „1. Finansuoti atliekų paruošimo perdirbti ir perdirbimo infrastruktūros modernizavimą, plėtrą, naujų įrenginių diegimą“ ir „2. Technologijų, užtikrinančių galimybes gamyboje naudoti daugiau antrinių žaliavų, diegimas“. Pirmoji pažangos veikla apima 6 pažangos poveikles: - „Maisto ir virtuvės atliekų perdirbimo pajėgumų plėtra“. Skirta 24,4 mln. eurų ES (Sanglaudos fondo) lėšų, privačių lėšų indėlis – 4,305 mln. eurų. PFSA patvirtintas 2023-11-27. Kvietimas teikti paraiškas paskelbtas 2023-12-28, paraiškas galima teikti iki 2024-11-28. - Plastiko atliekų perdirbimo pajėgumų plėtra“. Skirta 16,8 mln. eurų ES lėšų, privačių lėšų indėlis – 16,8 mln. eurų. PFSA patvirtintas 2024-09-16. Kvietimas teikti paraiškas paskelbtas 2024-09-24, paraiškas galima teikti iki 2025-03-24. - „Tekstilės atliekų perdirbimo pajėgumų plėtra“. Skirta 10,2 mln. eurų ES lėšų, privačių lėšų indėlis – 10,2 mln. eurų. PFSA planuojama tvirtinti 2024 m. gruodį. - „Žaliųjų atliekų perdirbimo pajėgumų plėtra“. Skirta 20,4 mln. eurų ES lėšų, privačių lėšų indėlis – 3,6 mln. eurų. PFSA planuojama tvirtinti 2024 m. gruodį. - „Namudinio kompostavimo plėtra“. Skirta 2 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. PFSA planuojama tvirtinti 2025 m. I ketv. - „Komunalinių atliekų paruošimo perdirbti ir (ar) perdirbimo infrastruktūros modernizavimas, plėtra, naujų įrenginių diegimas“. Skirta 13,9 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, privačių lėšų indėlis – 13,9 mln. eurų. PFSA planuojama tvirtinti 2025 m. I ketv. Pažangos veiklai „Technologijų, užtikrinančių galimybes gamyboje naudoti daugiau antrinių žaliavų, diegimas“^[4] skirta 11,9 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, privačių lėšų indėlis – 11,9 mln. eurų. PFSA planuojama tvirtinti 2025 m. II ketv. Pažangos priemonės „Skatinti atliekų prevenciją“ įgyvendinimui suplanuota 4,2 mln. eurų ES (Sanglaudos fondo) lėšų ir 2,2 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Šios pažangos priemonės apraše suplanuota įgyvendinti 5 pažangos veiklas: - „Skatinti ir finansuoti prekybos naudotais daiktais, jų taisymo paslaugas teikiantį

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					smulkųjų verslą“ (planuojama skirti 1,6 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, privačių lėšų indėlis – 0,533 mln. eurų. PFSA planuojama tvirtinti 2025 m. I ketv. - „Finansuoti įmonių technologinius sprendimus, užtikrinančius taupesnę išteklių naudojimą, produkto ar paslaugų teikimo metu naudoti mažiau pirminių, daugiau antrinių žaliavų“ (planuojama skirti 0,5 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, privačių lėšų indėlis – 0,167 mln. eurų). PFSA planuojama tvirtinti 2025 m. I ketv. - „Vykdyti viešinio kampanijas siekiant skatinti namų ūkių, prekybos ir paslaugų sektorių pakartotinai naudoti daiktus ir nešvaistyti maisto“. PFSA patvirtintas 2024-06-12. Skirta 1,7 mln. eurų ES lėšų. Paskelbtas kvietimas, paraiškos priimtos iki 2024-09-27 (imtina). APVA vykdyt viešinio kampanijas atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis. - „Organizuoti praktinius mokymus viešojo maitinimo įstaigoms, siekiant ugdyti taupaus maisto gamybos įgūdžius“. Planuojama skirti 0,1 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. PFSA patvirtintas 2024-10-04. Finansavimas 2025 metams neskirtas, todėl paraiškų teikimas bus planuojamas 2026-2030 metais, atsižvelgiant į finansines galimybes. - „Statinių gyvavimo ciklo (SGC) modeliavimo sistemos sukūrimas“. PFSA patvirtintas 2024-03-08. Skirta 2,5 mln. eurų ES lėšų. 2024-03-20 paskelbtas kvietimas, paraiškos priimtos iki 2024-09-30 (imtina). Planuojama, kad iki 2027 m. spalio bus sukurta ir pradės veikti Statinių gyvavimo ciklo (SGC) modeliavimo sistema. Projektą vykdyt VŠĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūra. <u>Regioninė pažangos priemonė „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“</u> įgyvendinama per 2022–2030 metų regionų plėtros programą^[5], kurios įgyvendinimą koordinuoja Vidaus reikalų ministerija. Minėtai priemonei suplanuota 31,2 mln. eurų ES (Sanglaudos fondo) lėšų. Regioninės pažangos priemonės finansavimo gairės patvirtintos 2023-09-22. Kvietimus paraiškoms teikti pagal regionus skelbia CPVA. ^[1] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. balandžio 27 d. įsakymas Nr. D1-124 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir pažangos priemonės Nr. 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą“ įgyvendinimo“. ^[2] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. birželio 9 d. įsakymas Nr. D1-190 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-10-03 „Skatinti atliekų prevenciją“ aprašo patvirtinimo“. ^[3] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. rugsėjo 22 d. įsakymas Nr. D1-323 „Dėl Regioninės pažangos priemonės Nr. 02-001-06-10-01(RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“ finansavimo gairių patvirtinimo“. ^[4] VPNĮP veiksmas „06-01-08. Sukurti ir įgyvendinti finansavimo priemonę, skatinančią diegti žaliąsias inovacijas ir mažataršius sprendimus (subsidijos įmonėms, kurios siekdamos atliekų prevencijos diegia žalius ir ilgaamžius produktus, žaliąsias inovacijas, mažatalties

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					ir beatliekes technologijas“. [5] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimas Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“.
06-01-08. Sukurti ir įgyvendinti finansavimo priemonę, skatinančią diegti žaliąsias inovacijas ir mažataršius sprendimus (subsidijos įmonėms, kurios siekiamos atliekų prevencijos diegia žalius ir ilgaamžius produktus, žaliąsias inovacijas, mažaaatliekes ir beatliekes technologijas)	2021 m. III ketv.	2024 m. III ketv.	AM	EIM, FM, ŽŪM	Iš dalies įvykdyta (sukurtos priemonės), įgyvendinimas tęsiamas 2025–2030 m. Siekiant skatinti atliekų prevenciją, pakartotinį naudojimą, perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą, Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 318 patvirtinta 2022–2030 metų aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo programa, kurioje numatytos pažangos priemonės: 02-001-06-10-02 Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą; 02-001-06-10-03 Skatinti atliekų prevenciją. Aplinkos ministro 2023 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. D1-190 patvirtintas pažangos priemonės „Skatinti atliekų prevenciją“ aprašas, kuriame numatyta pažangos veikla „Finansuoti įmonių technologinius sprendimus, užtikrinančius taupesnį išteklių naudojimą, produkto ar paslaugų teikimo metu naudoti mažiau pirminių, daugiau antrinių žaliavų“ (planuojama skirti 0,5 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, privačių lėšų indėlis – 0,167 mln. eurų). PFSA planuojama tvirtinti 2025 m. I ketv. Aplinkos ministro 2023 m. balandžio 27 d. įsakymas Nr. D1-124 patvirtintas pažangos priemonės „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą“ aprašas, kuriame numatyta pažangos veikla „Technologijų, užtikrinančių galimybes gamyboje naudoti daugiau antrinių žaliavų, diegimas“. Šiai veiklai suplanuota skirti 11,9 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, privačių lėšų indėlis – 11,9 mln. eurų. PFSA planuojama tvirtinti 2025 m. II ketv.
06-01-09. Parengti ir priimti Atliekų tvarkymo įstatymo ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymų projektus – išplėsti gamintojo atsakomybės principo taikymo sritis (kaip numatyta Vienkartinio plastiko mažinimo direktyvoje – maisto tarai, pakeliams ir pakuotėms, gėrimų tarai ir indeliams, lengviesiems plastikiniams maišeliams, drėgnoms servetėlėms, oro balionėliams, tabako gaminiams ir žvejybos įrankiams) ir sustiprinti jo įgyvendinimą (atlikus pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo sistemos peržiūrą)	2021 m. I ketv.	2022 m. IV ketv.	AM	VRM, ŽŪM	Įvykdyta. 2021-11-04 Seimas priėmė Aplinkos ministerijos pasiūlytus keturių teisės aktų pakeitimus, užtikrinančius reikiamus svertus siekiant Lietuvoje visiškai atsisakyti plastiko turinčių vienkartinį gaminių. Trijų įstatymų – Atliekų tvarkymo, Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo, Aplinkos apsaugos – ir Administracinių nusižengimų kodekso pataisos sudaro sąlygas įgyvendinti Vienkartinio plastiko mažinimo direktyvą, draudžiančią teikti rinkai kai kuriuos vienkartinis plastikinius ir visus aerobiškai skaidaus plastiko gaminius, Tai kasdieniame gyvenime pastaraisiais metais vis gausiau vartoti stalo įrankiai, lėkštės, šiaudeliai, maišikliai, ausų krapštukai, žvejybos įrankiai, kurių sudėtyje yra plastiko, ir kt. Už nevykdomus ar netinkamai vykdomus atliekų tvarkymo reikalavimus nustatyta juridinių asmenų atsakomybė ir sankcijos. Įstatymų pataisos leis sumažinti didėjusį vienkartinio plastiko poveikį aplinkai ir skatins pereiti prie žiedinės ekonomikos kuriant novatoriškus ir tvarius verslo modelius ir gaminius. Jos būtinos ne tik ES reikalavimams įgyvendinti, bet ir verslo ir visuomenės atsakomybei už aplinkos išsaugojimą didinti, tvaresniam vartojimui skatinti. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/vienkartini-plastika-tures-keisti-tvarios-

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					alternatyvos. Gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimo stiprinimas taip pat įtvirtintas ir 2021-06-17 Seimo priimtoje Aplinkos ministerijos ir Seimo narių parengtoje Atliekų tvarkymo ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymų pataisose. Apibrėžta, kokiems atliekų srautams taikomas gamintojo atsakomybės principas, nustatytos papildomos pareigos (gamintojai ir importuotojai turi prisidėti prie Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane numatytų tikslų ir užduočių siekimo, jei atliekomis virtę gaminiai ar pakuotės daro įtaką šių tikslų siekimui) ir nurodyta, kad organizacija, skirstydama išlaidas už pareigų vykdymą gamintojams ir importuotojams turi (atsižvelgiant į Europos Komisijos rengiamas rekomendacijas ir galimybę skirtyti įmokas gaminių srautams) įmokas diferencijuoti atsižvelgiant į pateikto gaminio savybes (pvz., ilgaamžiškumą, galimybes pakartotinai naudoti, perdirbti ir kt.). Taikant išplėstinės gamintojo atsakomybės principą, patikslinta, kad gamintojai ir importuotojai ir organizacijos turi šviesti visuomenę ir atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo ir paruošimo pakartotiniam naudojimui klausimais. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/seimui-pritarus-prasideda-tvaresniu-pakuociu-ir-atlieku-panaudojimo-era. Atsižvelgiant į pastaruosius įstatymų pakeitimus ir į Pakuočių ir pakuočių atliekų darbo grupės^[1] pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo sistemos peržiūros rezultatus, pakeisti kiti pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymą reglamentuojantys teisės aktai: - Vyriausybės nutarimu^[2] patvirtintos naujos Apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų naudojimo ir perdirbimo uždutys 2021–2030 metams. Jomis siekiama įgyvendinti žiedinės ekonomikos tikslus, kad kuo mažiau vidaus rinkai tiekėtų gaminių ir pakuočių atliekų būtų šalinama sąvartyne, skatinant jas naudoti dar sykį ir perdirbti. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/sukant-ziediskumo-link-gamintojai-ir-importuotojai-tvarkys-vis-daugiau-pakuociu); - pakeistas Gamintojų ir importuotojų, kurie Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekia elektros ir elektroninę įrangą, pakuotes, padangas, užimamos rinkos dalies nustatymo tvarkos aprašas^[3] – gamintojų ir importuotojų organizacijos rinkos dalis, pagal kurią finansuojamas pateiktų vidaus rinkai pakuočių atliekų tvarkymas, bus skaičiuojama pagal naujai siūlomą metodiką, taip išvengiant kryžminio pakuočių atliekų tvarkymo subsidijavimo; - patvirtinti Pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiavimojo surinkimo ir vežimo paslaugos teikimo būtinieji reikalavimai ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarties būtiniosios sąlygos^[4]. Siekiant kompromiso dėl rūšiavimo konteneriuose surenkamų atliekų tvarkymo kaštų paskirstymo ir pereinant prie proporcingo atsakomybių pasidalijimo numatyta, kad iki 2024 m. visos atliekų surinkimo iš rūšiavimo kontenerių išlaidos bei infrastruktūros priežiūros išlaidos apmokamos gamintojų ir importuotojų lėšomis. Nuo 2024 m. jie apmokės 90 proc. nurodytų išlaidų, likę 10 proc. bus dengiami iš komunalinių atliekų turėtojų sumokėtų įmokų, vietinių rinkliavų už komunalinių atliekų tvarkymą. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/tobulinama-pakuociu-atlieku-tvarkymo-sistema-konteineriai-

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					bus-patogiau-isdestyti-dazniau-istustinami; - siekiant užtikrinti stabilų pakuočių atliekų tvarkymo finansavimą, patvirtintas Gamintojų ir importuotojų organizacijų banko garantijų ar laidavimo draudimo sutarčių, įrodančių, kad bus finansuojamas komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų tvarkymas, sudarymo, pateikimo ir jų reikalavimų vykdymo, lėšų, gautų pagal šiuos dokumentus, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo tvarkos aprašas^[5]. Licencijuotoms pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijoms nustatyta prievolė turėti banko garantiją ar laidavimo draudimo sutartį, įrodančią, kad jos finansuos pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, tvarkymą. Tai leis užtikrinti stabilų pakuočių atliekų tvarkymo finansavimą, jei licencijuotos pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijos nevykdys šios prievolės. Jos privalo finansuoti ne tik komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų tvarkymą, bet ir rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros įrengimą, atnaujinimą, priežiūrą, šių paslaugų administravimą. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/patvirtinta-tvarka-kuri-pades-uztikrinti-stabilu-pakuociu-atlieku-tvarkymo-finansavima; - patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas^[6], kuriame numatyta įvertinti galimybę praplėsti daugkartinių pakuočių (stiklainių ir kitų) naudojimą ir prireikus keisti teisės aktus, teisės aktuose nustatyti reikalavimus, kad vienkartiniai labai lengvi plastikiniai pirkiniai maišeliai nebūtų dalinami nemokamai, siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose. ^[1] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. D1-98 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. D1-100 „Dėl darbo grupės sudarymo“ pakeitimo“, nauja redakcija išdėstyta darbo grupės sudėtis ir jai pavesta parengti ir pateikti aplinkos ministrui siūlymus dėl teisės aktų tobulinimo, kad būtų užtikrinta kokybiška viešoji pakuočių atliekų tvarkymo paslauga, efektyvesnis pakuotes tiekiančių gamintojų ir importuotojų užduočių vykdymas, pakuočių atliekų surinkimas ir tvarkymas, sumažinta administracinė našta. ^[2] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. liepos 7 d. nutarimas Nr. 548 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. 1168 „Dėl apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduočių patvirtinimo“ pakeitimo“. ^[3] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. gruodžio 13 d. įsakymas Nr. D1-729 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. liepos 12 d. įsakymo Nr. D1-589 „Dėl Gamintojų ir importuotojų, kurie Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekia elektros ir elektroninę įrangą, pakuotes, padangas, užimamos rinkos dalies nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. ^[4] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 29 d. įsakymas Nr. D1-123 „Dėl Pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugos teikimo būtinųjų reikalavimų ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					ir finansavimo sutarties būtinųjų sąlygų patvirtinimo“. [5] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. birželio 7 d. įsakymas Nr. D1-168 „Dėl Gamintojų ir importuotojų organizacijų banko garantijų ar laidavimo draudimo sutarčių, įrodančių, kad bus finansuojamas komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų tvarkymas, sudarymo, pateikimo ir jų reikalavimų vykdymo, lėšų, gautų pagal šiuos dokumentus, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. [6] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimas Nr. 573 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. 519 „Dėl Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
06-01-10. Dalyvaujant suinteresuotoms institucijoms ir socialiniams ekonominiams partneriams, parengti ir Vyriausybės nutarimu patvirtinti Lietuvos perėjimo prie žiedinės ekonomikos (siekiant įtraukti visas susijusias institucijas ir koordinuoti žiedinės ekonomikos įgyvendinimą ir plėtrą šalyje) iki 2035 m. veiksmų planą	2021 m. III ketv.	2023 m. I ketv.	AM	EIM, EM, FM, SM, ŠMSM, VRM, ŽŪM	Įvykdyta. Vyriausybės 2023-06-21 pasitarime pritarta Lietuvos perėjimo prie žiedinės ekonomikos iki 2035 m. gairėms, kurios padės įtvirtinti tvaresnes išteklių naudojimo praktikas, tausoti aplinką, mažinti atliekų susidarymą, o susidariusias atliekas paversti vertinga žaliava įtraukiant ją į naują gamybos procesą. Gairės apima jau esamuose strateginiuose dokumentuose suplanuotas priemones, skirtas užtikrinti Lietuvos perėjimą nuo linijinės „gamink-vartok-išmesk“ prie klimatui neutralios, taupiai išteklius naudojančios ir atliekų susidarymą mažinančios uždaro ciklo ekonomikos ir numato naujas. Išskiriamos 6 intervencinės kryptys, kurios labiausiai prisideda prie žiedinės ekonomikos tikslų: pramonė, statyba, bioekonomika, transportas, atliekos, vartojimas. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/atvertas-kelias-ziedines-ekonomikos-proverziui-lietuvoje. *** Pradiniai pasiūlymai Lietuvos perėjimo prie žiedinės ekonomikos veiksmų plano projektui (toliau – Planas) suformuluoti ir 2022 m. vasario-gegužės mėn. aptarti dekarbonizacijos proceso „Misija 0“ Atliekų ir žiedinės ekonomikos darbo grupės, sudarytos iš suintegruotų susijusių verslo, mokslo, valstybės institucijų ir visuomenės atstovų (dalyvavo per 80 suinteresuotų pusių), susitikimuose: https://klimatokaita.lt/dekarbonizacija/procesas/. Plano projektas 2022-09-16 pristatytas dekarbonizacijos (Atliekų ir žiedinės ekonomikos) darbo grupės susitikime (https://youtu.be/-7WaMaOBvU). Plano projektas 2022-10-04 – 2022-10-18 teiktas viešam vertinimui ir papildomų pasiūlymų teikimui: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/kvieciame-susipazinti-su-lietuvos-perejimo-prie-ziedines-ekonomikos-veiksmu-planu. Plano projektas patobulintas, papildytas ir patikslintas pagal suinteresuotųjų institucijų ir organizacijų pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Pateikti pasiūlymai ir idėjos aptarti daug kartų organizuotuose tarpinstituciniuose pasitarimuose su Ekonomikos ir inovacijų, Žemės ūkio, Susisiekimo, Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijų, taip pat visuomeninių organizacijų, mokslo ir verslo atstovais. Parengta ir 2023 m. kovą derinta Plano Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaita. 2023-03-27 vyko Gairių projekto ir SPAV ataskaitos viešas pristatymas visuomenei: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/vyks-lietuvos-perejimo-prie-ziedines-ekonomikos-iki-2035-m-gairiu-projekto-ir-spav-ataskaitos-pristatymas.
06-01-11. Patvirtinti Nacionalinę klimato kaitos valdymo darbotvarkę – įtvirtinti joje nacionalinius tikslus iki 2030 m. 30 proc. sumažinti Lietuvos ŠESD kiekį, palyginti su 2005 m., ir pasiekti ekonomikos neutralumą klimatui iki 2050 m., taip pat	2021 m. I ketv.	2021 m. II ketv.	AM	EIM, EM, SM, ŽŪM	Įvykdyta. Seimas 2021 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XIV-490 patvirtino Aplinkos ministerijos parengtą Nacionalinę klimato kaitos valdymo darbotvarkę, numatančią šalies ekonomiką iki 2050 metų transformuoti į neutralią klimatui ir užtikrinti ūkio bei ekosistemų atsparumą klimato kaitos pasekmėms. Darbotvarkėje nustatyti trumpalaikiai (iki 2030 m.), vidutinės trukmės (iki 2040 m.) ir

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
konkrečius iškastinio kuro atsisakymo atskiruose sektoriuose terminus					ilgalaikiai (iki 2050 m.) klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos tikslai ir uždaviniai skirtingiems sektoriams. Per ateinantį dešimtmetį siekiama sumažinti Lietuvoje išmetamų šiltnamio dujų kiekį 30 proc., palyginti su 2005 m. Didžiausias šalies laukiantis iššūkis – transporto sektoriaus pertvarka. Transportas sudaro 31 proc. visos atmosferos taršos, kuri nuo 2005 m. augo net 49 proc. Daugiau informacijos apie Darbotvarkę čia: https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/klimato-politika/klimato-kaita/nacionaline-klimato-kaitos-valdymo-darbotvarke/ .
06-01-12. Atlikti Lietuvos perėjimo prie neutralios klimatui ekonomikos iki 2050 m. galimų scenarijų ir jų poveikio atskiriems ūkio sektoriams (transporto, pramonės, žemės ūkio, atliekų tvarkymo, energetikos) vertinimą ir pateikti galimas politikos įgyvendinimo alternatyvas	2021 m. I ketv.	2022 m. IV ketv.	AM	EIM, EM, SM, ŽŪM	Įvykdyta. Įgyvendintas Europos Komisijos 2021 m. Techninės paramos priemonės lėšomis finansuotas projektas „Lietuvos ekonomikos sektorių perėjimo prie neutralios klimatui ekonomikos iki 2050 m. reforma“ (dokumentas lietuvių kalba čia). Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) ekspertų parengtoje studijoje dėl Lietuvos perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos iki 2050 m. pateiktos politinės rekomendacijos dėl svarbiausių priemonių klimato neutralumo tikslui pasiekti, tarp kurių esminės: anglies dioksido apmokestinimas, prioritetą teikiant ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS) išplėtimui į pastatus ir kelių transportą bei kitas degalų ir kuro rūšis, ir inovatyvių technologijų diegimas. *** EBPO ekspertai projekto eigą ir rezultatus 2022-01-25 ir 2022-10-18 pristatė pramonės darbo grupėje, 2022-01-27 ir 2022-10-13 – žemės ūkio ir miškininkystės grupėje, 2022-02-01 ir 2022-10-11 - energetikos darbo grupėje, 2022-02-03 ir 2022-10-20 – transporto darbo grupėje. Šios grupės sudarytos susitarti dėl Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano (NEKSP) ŠESD mažinimo priemonių. Taip pat Nacionalinės klimato kaitos konferencijos metu (2022-10-24) atvykę EBPO ekspertai pirminius rezultatus pristatė dalyviams: https://klimatokaita.lt/dekarbonizacija/renginiu-susitikimu-kalendorius/. 2022-12-05 projektas pristatytas EBPO aplinkosauginio veiksmingumo darbo grupėje. 2023-04-24 organizuota konferencija, kurioje EBPO studijos rengėjai pristatė rekomendacijas Vyriausybei Lietuvos perėjimo prie neutralios klimatui ekonomikos (transporto, pramonės, žemės ūkio, atliekų tvarkymo, energetikos sektorių) iki 2050 m. scenarijui pasirinkti: https://am.lrv.lt/lt/renginiai/konferencija-klimatui-neutrali-lietuva-misija-2050.

06-01-13. Atnaujinti Nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą iki 2030 m., kuris užtikrintų pakankamai spartų ŠESD kiekio mažėjimą atskiruose sektoriuose veiksmingiausiomis ir ekonomiškai naudingiausiomis priemonėmis, suderintomis per tuo tikslu įsteigtas atskirų sektorių darbo grupes, įtraukiant verslo, mokslo, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės atstovus	2021 m. II ketv.	2023 m. II ketv.	AM	EIM, EM, SM, ŽŪM	Įvykdyta. EM ir AM atnaujino Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų planą 2021–2030 m. (NEKSVP), kurio viešajai konsultacijai su visuomene ir teikimui konsultacijai EK pritarė Vyriausybė 2023-06-21 Vyriausybės pasitarime. Šiame dokumente užfiksuoti ambicingesni tikslai ir uždaviniai, kurių Lietuva sieks iki 2030 m., numatytos priemonės šiems tikslams pasiekti. Atnaujinimui buvo įkurtos 5 dekarbonizacijos (transporto, žemės ūkio ir miškininkystės, pramonės, atliekų ir žiedinės ekonomikos bei energetikos) ir 3 energetikos (energijos vartojimo efektyvumo, vidaus rinkos ir mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo) darbo grupės. Darbo grupėse pristatytos ir aptartos esamos priemonės. Susitikimų metu socialiniai ir instituciniai partneriai pateikė apie 600 priemonių pasiūlymų. Po atliktos šių priemonių analizės, į papildomų priemonių sąrašą įtraukta 80 priemonių. Pasitėlus Vši Lietuvos energetikos agentūros ir Aplinkos apsaugos agentūros ekspertus, atlikti priemonių modeliavimai. Jų rezultatas – su esamomis ir papildomomis priemonėmis bus pasiektas Lietuvai nustatytas 21 proc. iki 2030 m., lyginant su 2005 m. ŠESD sumažinimo tikslas. Taip pat bus pasiektas 70 proc. atsinaujinančių energijos išteklių bendrame galutiniame energijos suvartojime ir 100 proc. – elektros energijos suvartojime. Apskaičiuota, kad sektorių transformacijai bus skiriama 12 mlrd. viešųjų investicijų. Atnaujinto NEKSVP projektas 2023-07-14 pateiktas pakartotinei viešajai konsultacijai NEKSVP ir jo strateginiam poveikio aplinkai vertinimui. Sulaukta didelio susidomėjimo iš socialinių partnerių, kurie pateikė beveik 330 pasiūlymų ir pastabų, į kurių didžiąją dalį buvo atsižvelgta. Didėjantis piliečių ir verslo bei institucijų įsitraukimas rodo, kad kovai su klimato kaita yra teikiamas prioritetas ir yra strateginės reikšmės. Dokumentas taip pat pateiktas konsultacijoms su Europos Komisija. EK rekomendacijas NEKSVP tobulinimui pateikė 2023-12-18. Atnaujintas NEKSVP projektas ir jo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaita pateikti viešajai konsultacijai 2024-07-05 – 2024-08-05. AM ir EM atnaujintą NEKSVP ir jo SPAV 2024-07-22 pristatė suinteresuotosioms pusėms. 2024-07-24/25 organizuoti dekarbonizacijos darbo grupių posėdžiai atnaujinimui aptarti. Galutiniam atnaujintam NEKSVP 2024-10-02 pritarė Vyriausybė ir EM jį pateikė Europos Komisijai. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienuos/patvirtintas-atnaujintas-nacionalinis-energetikos-ir-klimato-srities-veiksmu-planas/. Su dokumentais susipažinti ir rasti daugiau informacijos galima Energetikos ministerijos interneto svetainėje ir Aplinkos ministerijos interneto svetainėje. Daugiau informacijos čia: https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/klimato-politika/klimato-kaita/nacionalinis-energetikos-ir-klimato-srities-veiksmu-planas-2021-2030-m/ https://enmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-3/neksvp-atnaujinimas/, https://klimatokaite.lt/dekarbonizacija/procesas/.
06-01-14. Parengti ir priimti	2021 m.	2023 m.	AM		Vėluojama.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
Hidrometeorologijos įstatymo projektą, reglamentuojantį institucijų teises ir pareigas hidrometeorologijos srityje, siekiant efektyviau rinkti duomenis ir juos panaudoti prisitaikymo prie klimato kaitos politikai formuoti ir kitoms viešosios politikos reikmėms	IV ketv.	IV ketv.			2022-07-22 iki 2022-08-12 vykdytos viešosios konsultacijos dėl hidrometeorologijos reglamentavimo alternatyvų. Atliktas numatomo naujo hidrometeorologijos reglamentavimo detalesnio poveikio vertinimas. 2024-09-23 - 2024-10-07 Hidrometeorologijos įstatymo projektas derintas TAIS, koreguojamas pagal gautas pastabas teikimui Vyriausybei. Įstatymo projektą planuojama teikti Seimo 2024 m. rudens sesijai. Hidrometeorologijos įstatymu bus siekiama įtvirtinti pagrindinius hidrometeorologinės veiklos reglamentavimo principus, paslaugų gavėjų (juridinių ir fizinių asmenų) ir paslaugų teikėjų santykius, atsirandančius vykdant hidrometeorologinę veiklą.
06-01-15. Sustiprinti aplinkos apsaugos kriterijų naudojimo privalomumą viešuosiuose pirkimuose, įtvirtinti nuostatas, kad nuo 2023 m. prekės, paslaugos ir darbai įsigijami tik žaliųjų pirkimų būdu, įdiegti konsultavimo, informacijos sklaidos ir bendradarbiavimo su rinka mechanizmus žaliųjų viešųjų pirkimų srityje (Vyriausybės nutarimas dėl Nacionalinės žaliųjų pirkimų įgyvendinimo programos, aplinkos ministro įsakymas)	2021 m. II ketv.	2022 m. I ketv.	AM	EIM, EM, SM, VPT, VRM, ŽŪM	Įvykdyta. Sustiprinta žaliųjų viešųjų pirkimų skatinimo sistema. 2021 m. įtvirtinta nuostata, kad nuo 2023 m. prekės, paslaugos ir darbai įsigijami tik žaliųjų pirkimų būdu. Numatyta, kad pereinamuoju laikotarpiu – 2021 m. nuo liepos 1 d. iki gruodžio pabaigos – žalieji pirkimai turi sudaryti ne mažiau kaip 10 proc. visų viešųjų pirkimų vertės, 2022 m. – ne mažiau kaip 50 proc. Pagrindinės 2021 metų iniciatyvos: - praplėsta žaliųjų pirkimų sąvoka, sudaryta daugiau galimybių perkant prekes, paslaugas ar darbus naudoti ekologinius ženklus, sertifikatus, o perkant paslaugas ar darbus – aplinkos apsaugos vadybos sistemas, perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams sudaryta galimybė kiekvieną pirkimą padaryti žaliu; - atnaujinti žaliųjų pirkimų aplinkos apsaugos kriterijai transporto priemonėms, maistui, pastatų projektavimui ir jų statybos darbams. 2022 m. pirkimuose taikomų aplinkos apsaugos kriterijų atnaujinimą numatoma tęsti; - produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikomi aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašas papildytas degalų ir elektros kategorijomis; - išplėstas žaliųjų pirkimų vykdymas įgyvendinant nacionalines ir ES finansavimo programas; - žaliųjų pirkimų skatinimui suplanuota įgyvendinti virš 30 priemonių 2021–2025 metams. Jas vykdant, 2021 m. Viešųjų pirkimų tarnyba įsteigė Darnųjų pirkimų skyrių. 2021 m. taip pat vykdytos kitos suplanuotos priemonės konsultavimo, informacijos sklaidos ir bendradarbiavimo su rinka žaliųjų pirkimų klausimais; - 2021 m. Europos Komisijai teikta paraiška ir gautas finansavimas AM ir partnerių integruotam projektui „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ vykdyti ES Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) ir bendrojo finansavimo lėšomis. Nuo 2022 m. įgyvendinamos projekto veiklos žaliųjų pirkimų skatinimo srityje. Jas įgyvendina AM, Viešųjų pirkimų tarnyba ir kiti partneriai vykdydami 2021–2025 metams suplanuotas priemones. Plačiau apie žaliuosius pirkimus čia: https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/darnus-vystymasis-ir-strateginiai-pokyciai/zalieji-

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					pirkimai/ .
06-01-16. Išplėsti žaliųjų pirkimų vykdymą įgyvendinant nacionalines ir ES finansavimo programas (Vyriausybės nutarimas dėl 2021–2027 m. ES fondų investicijų veiksmų programos, ministrų įsakymai dėl finansavimo programų)	2021 m. II ketv.	2022 m. IV ketv.	AM	EIM, VPT, VRM	Įvykdyta. AM įgyvendino suplanuotas iniciatyvas, siekiant išplėsti žaliųjų pirkimų apimtį įgyvendinant nacionalines ir ES finansavimo programas. Vyriausybė nustatė įpareigojimus asignavimų valdytojams, vykdant nacionalines ir ES finansavimo programas, t. y. skiriant finansavimą pažangos priemonėms, įtvirtinti prievolę pažangos lėšoms taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus (Vyriausybė 2021-06-21 pakeitė Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimą Nr. 1133 „Dėl žaliųjų pirkimų tikslų nustatymo ir įgyvendinimo“, kurio 2.1 papunkčiu nustatyta, kad Vyriausybei pavaldūs ir (ar) atskaitingi valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, kaip jie suprantami Biudžeto sandaros įstatyme, turi užtikrinti, kad skiriant pažangos lėšas, kuriomis įgyvendinamos nacionalinėse plėtros programose suplanuotos pažangos priemonės ir (ar) projektai, neperkančiosioms organizacijoms, kurios įgyvendina pažangos lėšomis finansuojamas pažangos priemones ir (arba) projektus, teisės aktuose, reglamentuojančiuose projektų administravimą ir finansavimą, būtų įtvirtinta prievolė naudojant pažangos lėšas taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus). Aplinkos ministro 2021 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. D1-448 patvirtintas Žaliųjų pirkimų įgyvendinimo 2021–2025 metų priemonių planas, kuriame Aplinkos projektų valdymo agentūrai pavesta parengti ir pateikti tipinę formuluotę asignavimų valdytojams dėl žaliųjų pirkimų reikalavimų įtraukimo į teisės aktus, pažangos priemonės aprašymus bei juos detalizuojančius lydinčius dokumentus skiriant pažangos lėšų subjektams, kurie nėra perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai pagal Viešųjų pirkimų ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymus, tačiau įgyvendina pažangos lėšomis finansuojamas pažangos priemones ir (arba) projektus. Ši įpareigojanti ir Vyriausybės nutarimą papildanti formuluotė pateikta APVA 2021-12-09 raštu Nr. (29-2-7)-S-457 visoms ministerijoms ir pažangos lėšas administruojančioms institucijoms. APVA-ai pavesta kiekvienų metų I ketv. teikti AM susistemintą informaciją apie neperkančiųjų organizacijų praėjusiais kalendoriniais metais vykdytus žaliuosius pirkimus, įgyvendinant pažangos lėšomis finansuojamus projektus. Plačiau apie Žaliųjų pirkimų įgyvendinimo 2021–2025 metų priemonių plano vykdymą čia: https://am.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2024/1/s6S2N3CBBM4.pdf.
06-02. Projektas – TVARŪS IR PASIEKIAMİ MIESTAI			AM		
06-02-01. Parengti ir patvirtinti Lietuvos	2021 m. I	2021 m.	AM	EM, SM, VRM	Įvykdyta.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programą, numatančią tvaraus / darnaus teritorijų (savivaldybių, miestų ir kitų urbanizuotų teritorijų) vystymosi priemones (patvirtinti Vyriausybės nutarimą)	ketv.	IV ketv.			Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programa (toliau – Programa) patvirtinta Vyriausybės 2023 m. rugsėjo 20 d. nutarimu Nr. 741 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programos patvirtinimo“. Programa parengta Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano¹ (toliau – LRBP) sprendinių įgyvendinimo laikotarpiui – iki 2030 metų. Programoje numatyti konkretūs veiksmai ir nurodomos priemonės, kaip kiekvienas sprendinys bus įgyvendintas, į kuriuos sprendinius reikia atsižvelgti ir vadovautis kitoms institucijoms rengiant planavimo dokumentus, numatyti būtini parengti teritorijų planavimo dokumentai, jų parengimo terminai, atsakingos institucijos. LRBP sprendinių įgyvendinimo programa padės sumažinti ekonominius, socialinius ir regioninius netolygumus, teikti kokybiškas ir visiems prieinamas viešąsias paslaugas, sparčiau pereiti prie žiedinės ekonomikos, taip pat užtikrinti būtinus pokyčius aplinkos ir klimato kaitos iššūkiams įveikti. Kartu skatins keisti elgesio modelius ir vartoti atsakingai, taupyti išteklius, saugoti gamtos vertybes, paveldą, tuo pačiu kuriant miesto, miestelio, savivaldybės, regiono ir visos Lietuvos tapatybę. Numatytos priemonės ir veiksmai apima darnią Lietuvos plėtrą visose srityse – neutralumą klimatui, atsparumą jo kaitai, aplinkos kokybę, beatliekiškumą, judumą, mobilumą, transporto infrastruktūrą, kraštovaizdį ir išryškina prioritetus, kuriais rengdamos savo strateginius veiklos planus turės vadovautis visos ministerijos. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/patvirtinta-veiksmu-programa-kaip-bus-igyvendinamas-lietuvos-respublikos-teritorijos-bendrasis-planas.
06-02-02. Pakeisti Aplinkos ministerijos kompetencijai priskirtą teisinį reguliavimą, susijusį su žaliosios infrastruktūros ir gamtinio karkaso sprendinių ir (ar) priemonių formavimo sąlygomis (pakeisti Aplinkos apsaugos įstatymą ir jo lydimuosius įstatymus)	2021 m. II ketv.	2022 m. II ketv.	AM	EM, SM, VRM	Įvykdyta. Naujos redakcijos Saugomų teritorijų įstatymo^[1], Aplinkos apsaugos^[2] ir kitų lydimųjų^[3] įstatymų pataisos priimtose Seimo 2023-12-14 posėdyje. Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimais įtvirtintos nuostatos, susijusios su gamtinio karkaso sistemos formavimu, jos kokybės tikslų nustatymu ir ekologinio stabilumo palaikymu. Atsiliepiant į Europos Komisijos raginimą, kad žalioji infrastruktūra visoje ES taptų standartiniu teritorijų plėtros komponentu, įteisinta žaliosios infrastruktūros sąvoka, paaiškinta jos koncepcijos sąveiką su gamtinio karkaso sistema, išdėstyti jos esminės funkcijos ir tikslai. Saugomų teritorijų įstatymu įteisinta, kad privačios saugomos vietovės gali būti nustatomos žemės savininko valia ten, kur valstybės ar savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų nėra. Supaprastinamas kitų apsaugos sutarčių sudarymas, kai esamose saugomose teritorijose reikia užtikrinti papildomą saugomų rūšių ir buveinių apsaugą. Numatoma buvusių sodybų

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					atkūrimo saugomose teritorijose proceso pabaiga. Prašymus buvusiai sodybai saugomose teritorijose atstatyti bus galima teikti tik iki 2028 m. sausio 1 d., vėliau tokios galimybės nebeliks. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos ir saugomų teritorijų direktorių kompetencija biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugos politikos įgyvendinime išplečiama dalykiniu ir teritoriniu aspektu: šios įstaigos įgyvendins ne tik saugomų teritorijų politiką, bet visos šalies mastu rūpinsis biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugos, ekosistemų atkūrimo praktiniais klausimais. Įstatymų pakeitimais sudarytos sąlygos ir laisvesniam rezervatų lankymui, atsižvelgus į augantį visuomenės susidomėjimą saugomomis teritorijomis. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/sudarytos-galimybes-nustatyti-saugomas-teritorijas-privacioje-zemeje-sukeliant-maziau-konfliktu/. ^[1] Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. XIV-2350. ^[2] Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 12, 122 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12-1, 12-2, 12-3, 12-4, 12-5 straipsniais įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. XIV-2351. ^[3] Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 4 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. XIV-2352; Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatymo Nr. VIII-1226 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. XIV-2353; Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 3, 5, 6, 9, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. XIV-2354; Lietuvos Respublikos augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymo Nr. IX-533 2, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. XIV-2355; Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 305 straipsnio pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. XIV-2356.
06-02-03. Parengti ir įgyvendinti perėjimo prie beatliekio ir neutralaus poveikio klimatui miesto, atrinkto bendradarbiaujant su LSA, bandomąjį projektą	2022 m. I ketv.	2024 m. III ketv.	AM	EIM, EM, SM, VRM, ŽŪM	Įvykdyta (kitokia apimtimi). Europos Komisija, vykdydama Klimatui neutralių ir sumanių miestų misiją, prisidės prie 100 Europos miestų, sieksiančių iki 2030 m. neutralizuoti savo poveikį klimatui, plėtros. Tarp jų pateko du Lietuvos miestai – Vilnius ir Tauragė. Jie gaus paramą ir finansavimą, kad per šį dešimtmetį taptų klimatui neutraliais ir pavyzdžiu kitiems miestams. Vilnius ir Tauragė, išrinkti iš 377 norinčiųjų patekti į šį sąrašą miestų, taps pilotiniais inovacijų centrais atsinaujinančių energijos išteklių didinimo, transporto sistemos dekarbonizavimo, miestų erdvių atnaujinimo, pastatų modernizavimo, vandens tausojo, žiedinės ekonomikos diegimo ir kitose srityse. Programai įgyvendinti Europos Komisija skirs 360 mln. eurų. Šias lėšas bus galima panaudoti žaliosioms inovacijoms netaisus judumo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo, energetikos, atliekų tvarkymo ir žaliojo miestų planavimo srityse.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					https://am.lrv.lt/lt/naujienos/vilnius-ir-aurage-pateko-i-europos-miestu-kurie-gaus-parama-tapti-klimatui-neutraliais-simtuka Siekiant Lietuvos miestams taikyti tuos pačius kriterijus ir metodikas, kokie bus taikomi ir kitiems ES miestams, t. y. formuoti nuoseklų ir su ES suderintą miestų neutralumo klimatui politiką, tikslinga 6.2.3 veiksmą vykdyti kartu su ES misija. Atsižvelgiant į tai, AM įgyvendino šias iniciatyvas: 1. Sukurtas inovatyvus įrankis – ŠESD išmetimų skaičiuoklė savivaldybėms. Pagrindinis žingsnis, kad miestai ir savivaldybės suvoktų savo potencialą klimato kaitos švelninime, yra nustatyti ir įvertinti ŠESD išmetimo šaltinius bei išsikelti tikslus, kaip šiuos išmetimus sumažinti. Dėl tos priežasties sukurta CO₂ skaičiuoklė, kuri leidžia apskaičiuoti ŠESD emisijas savivaldybių ir miestų lygiu visuose ūkio sektoriuose, tokiuose kaip energetika, transportas, pramonė, žemės ūkis, atliekų tvarkymas, žemės naudojimas, jo keitimas ir miškininkystė. Skaičiuoklė apima visų pagrindinių ŠESD rūšių, tokių kaip anglies dioksidas (CO₂), metanas (CH₄), azoto suboksidas (N₂O) ir fluoruotos angliavandenilių dujos (HFC), emisijas. Skaičiuoklė naudoja daugiausia nacionalinius emisijų rodiklius, kurie taip pat naudojami rengiant nacionalines ŠESD apskaitos ataskaitas Europos Komisijai ir Jungtinių Tautų institucijoms. Kartu su skaičiuokle pateikiama ir metodinė medžiaga bei vartotojo vadovas, kuriame išsamiau paaiškinama skaičiavimo metodika, reikiamų duomenų šaltiniai bei kita svarbi informacija, tokia kaip klimatui neutralių savivaldybių kriterijai, siektini rodikliai ir ŠESD pokyčių stebėjimo gairės. 2. AM iš Klimato kaitos programos skyrė lėšas pilotinei neutralaus poveikio klimatui miesto strategijai parengti. Tauragės r. sav., bendradarbiaudama su AM ir kitais partneriais parengė Pilotinę neutralaus poveikio klimatui miesto strategiją. Strategijos projektas rengtas bendrakūros būdu: Tauragės r. sav. organizavo susitikimus su bendruomene, įvairių sektorių atstovais². Neutralaus poveikio klimatui miesto strategija susideda iš 3 dalių: - klimato neutralumo veiksmų planas, - klimato neutralumo investicijų planas, - bendradarbiavimo dokumentas. 2024-09-09 Tauragės r. sav. organizavo Strategijos susitarimo pasirašymą. Dokumentą pasirašė 17 įstaigų ir organizacijų, įskaitant AM, SM ir EM. 2024-09-11 Tauragės r. taryba patvirtino Strategiją, kuri 2024 m. spalį pateikta Europos Komisijai. 3. Siekiant skatinti savivaldybių lyderystę, dalijimąsi patirtimi aplinkosaugos srityje, Vyriausybės programos nuostatų ir Žaliojo kurso tikslų įgyvendinimą, AM 2022–2024 inicijavo Lietuvos savivaldybių aplinkosaugos reitingo sudarymą, organizavo lyderiaujančių savivaldybių apdovanojimus. Reitingas vertina ne vien savivaldybių aplinkosauginius duomenis, tačiau ir

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					aplinkosauginio sąmoningumo skatinimą. Trečius metus iš eilės skelbiamas reitingas jau leidžia ne tik identifikuoti ir įvertinti žaliausias Lietuvos savivaldybes, bet ir matuoti savivaldybių aplinkosauginio veiksmingumo pažangą. Tam AM interneto tinklalapyje yra pateikta reitingo sudarymo metodologija, interaktyvūs žemėlapiai. Prie reitingo sudarymo prisidėjo gamta paremto dizaino agentūra „Bluma“, Aplinkos ministerijos specialistai bei nepriklausoma, aplinkos ministro įsakymu patvirtinta ekspertų komisija. Parengti kiti planavimo dokumentai, kuriuose planuojamos priemonės, prisidedančios prie miestų (savivaldybių) žiediško ir neutralumo klimatui didinimo: - atnaujintas Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas (plačiau apie tai – 6.1.13 veiksmo vykdymo informacija); - parengtos Lietuvos perėjimo prie žiedinės ekonomikos iki 2035 m. gairės (plačiau apie tai – 6.1.10 veiksmo vykdymo informacija); - patvirtintas Ilgalaikės pastatų renovacijos strategijos įgyvendinimo planas. Siekiant, kad savivalda pasirengtų kvartalinės kompleksinės renovacijos programas, Plane numatyta 2023 m. sukurti savivaldybių neutralumo klimatui rodiklį ir jiems skirtų duomenų struktūros surinkimo, apdorojimo, viešinimo reikalavimus (plačiau apie tai – 6.2.16 veiksmo vykdymo informacija); - patvirtintos Tvarių miestų vystymosi gairės (plačiau apie tai – 6.2.12 veiksmo vykdymo informacija).
06-02-04. Siekiant gyventi švaresnėje aplinkoje ir veiksmingai įgyvendinti Lietuvai nustatytus oro taršos mažinimo tikslus, atnaujinti Nacionalinį oro taršos mažinimo planą – numatyti papildomas priemones oro taršai mažinti iki 2030 m. (pakeisti Vyriausybės nutarimą) Nuo 2023-12-23: 6.4. Siekiant užtikrinti, kad bus įgyvendinti Lietuvai nustatyti direktyva reguliuojami oro teršalų sumažinimo tikslai, tinkamai valdyti kitų tarptautiniais įsipareigojimais pagrįstų oro teršalų išmetimą, atnaujinti Nacionalinį oro taršos mažinimo planą – numatyti papildomas priemones, kurių reikia kuo greičiau pašalinti taršos mažinimo iki 2020 m. įsipareigojimų	2021 m. III ketv.	2023 m. III ketv. 2024 m. II ketv. (pastaba)	AM	EIM, EM, FM, SAM, SM, VRM, ŽŪM (pastaba)	Įvykdyta. 2022 m. Vyriausybė pritarė^[1] AM parengtam atnaujintam Nacionaliniam oro taršos mažinimo planui. Planas papildytas 19 naujų ir 15 kituose strateginio planavimo dokumentuose nurodytų energetikos, transporto, žemės ūkio, pramonės sektoriams skirtų priemonių, kurios leis greičiau sumažinti Lietuvoje į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį ir pagerinti oro kokybę. Naujos priemonės padės pasiekti azoto oksidų, amoniako ir nemetaninių lakiųjų organinių junginių kiekio sumažinimo iki 2030 m. tikslus, kurie mūsų šaliai nustatyti tarptautiniuose ir ES tiesės aktuose. Numatyta, jog didžiausią poveikį oro taršos sumažinimui turės šių naujų priemonių įgyvendinimas: nemetaninių lakiųjų organinių junginių kiekiui sumažinti skirtų gamybos modernizavimo priemonių diegimas naftos perdirbimo pramonėje, mažinant taršą amoniaku – neorganinių (azoto) trąšų naudojimo reglamentavimas, taršą azoto oksidais suvaldyti padės visuomenės informavimas, siekiant keisti įpročius, pilotiniai projektai, mažinantys iškastinio kuro vartojimą transporto sektoriuje. Planas pateiktas Europos Komisijai, kuri 2023 m. pateikė išvadą. Daugiau informacijos čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/vyriausybe-patvirtino-atnaujinta-nacionalini-oro-tarsos-mazinimo-plana. 2022 m. planas pakeistas, tačiau 2023-01-26 pradėta ES teisės pažeidimo procedūra

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
neatitiktį ir oro taršos mažinimo tikslams iki 2030 m. pasiekti (pastaba)					ir reikalingas papildomas plano atnaujinimas. Planas turi būti atnaujintas vadovaujantis direktyvos (ES) 2016/2284 6 str. 3-4 dalimis ir atsižvelgiant į 2023-01-26 gautą EK oficialų pranešimą ir 2023-11-16 pagrįstą nuomonę dėl ES teisės pažeidimo procedūros Nr. INFR(2022)2074 dėl direktyvos (ES) 2016/2284 neįgyvendinimo Lietuvos nacionalinėje teisėje^[2]. Vyriausybė 2024 m. patvirtino papildomus Nacionalinio oro taršos mažinimo plano iki 2030 m. pakeitimus^[3]. Planas papildytas naujomis priemonėmis Lietuvoje į aplinkos orą išmetamų teršalų – kietųjų dalelių, azoto oksidų, amoniako ir nemetaninių lakiųjų organinių junginių kiekiui mažinti, oro kokybei gerinti, greičiau pasiekti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje nustatytus oro taršos mažinimo tikslus. Artimiausiems šešeriems metams plane iš viso yra numatytos 27 priemonės, apimančios taršiausius sektorius – energetiką, žemės ūkį, pramonę, transportą, namų ūkius. Iš jų 22 priemonės jau esamos, jos buvo peržiūrėtos ir patikslintos, 5 – naujos. Prie tikslų įgyvendinimo prisidės ir daugiau kaip 70 atnaujinto Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano (NEKSVP) priemonių (57 esamos ir 20 suplanuotų priemonių), į kurias Nacionaliniame oro taršos mažinimo plane pateikiamos nuorodos. Nacionalinę į aplinkos orą išmetamų teršalų apskaitą ir politinių priemonių poveikio vertinimą atliekanti Aplinkos apsaugos agentūra prognozuoja, kad įgyvendinus pakeistą planą, įskaitant jame nurodytas NEKSVP priemones, visi oro taršos sumažinimo 2030 m. tikslai bus pasiekti. 2020–2029 m. nustatyti tikslai atitinkamai bus pasiekti – nemetaninių lakiųjų organinių junginių 2024 m., amoniako – 2025 m., azoto oksidų – 2026 m. (2 metais anksčiau, nei buvo prognozuota). Daugiau informacijos čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/vyriausybe-pritare-atnaujintam-nacionaliniam-oro-tarsos-mazinimo-planui/. Apibendrinta informacija apie NOTMP 2024 metų pakeitimą skelbiama AM tinklalapyje: https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/tarsos-prevencija/aplinkos-oras/aplinkos-oro-tarsos-valdymas/nacionalinis-oro-tarsos-mazinimo-planas-1/nacionalinis-oro-tarsos-mazinimo-planas-pakeistas-2024-m/nacionalinis-oro-tarsos-mazinimo-planas-pakeistas-2024-07-10/. ^[1] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. rugpjūčio 3 d. nutarimas Nr. 805 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimo Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“. ^[2] EK nurodė, kad Lietuva nuo 2020 m. neįvykdė pagal Direktyvos (ES) 2016/2284 4 straipsnio 1 dalį, taikomą kartu su šios direktyvos II priedu, tenkančių įsipareigojimų sumažinti išmetamųjų teršalų – azoto oksidų (NOx), amoniako (NH3) ir nemetaninių lakiųjų organinių junginių (NMLOJ) kieki; priimtame Lietuvos nacionaliniame oro taršos mažinimo plane priemonės nepakankamos, kad būtų įvykdyti minėtų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai, kaip reikalaujama pagal Direktyvos (ES) 2016/2284 6 straipsnio 1 dalį. ^[3] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. liepos 10 d. nutarimas Nr. 575 „Dėl Lietuvos

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimo Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“..
06-02-05. Siekiant mažinti aplinkos oro užterštumą urbanizuotose teritorijose, pakeisti reikiamus aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro įsakymus – nustatyti griežtesnes ribines aplinkos oro užterštumo vertes pagal Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamus oro užterštumo lygius ir (arba) kitas griežtesnes oro kokybės normas	2021 m. II ketv.	2022 m. II ketv.	AM	SAM	Įvykdyta. Aplinkos ministerija (AM) atliko teisės aktų, reglamentuojančių oro kokybės normas, peržiūrą ir kreipėsi į Sveikatos apsaugos ministeriją su prašymu pateikti siūlymus dėl galimų iniciatyvų šiam veiksmui įgyvendinti. SAM ir jai pavaldžios institucijos – Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras iš esmės pritarė, kad Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojami lygiai kaip papildomas kriterijus galėtų būti taikomi: 1) kurortams ir kurortinėms teritorijoms; 2) planuojant visiškai naujus ūkinės veiklos objektus urbanizuotose teritorijose ir jiems atliekant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūras. Atsižvelgiant į tai, atlikti šie teisinio reguliavimo pakeitimai: 1. AM iniciatyva, Vyriausybė 2021-12-15 nutarimu Nr. 1086^[1] papildė reikalavimus kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti. Atsižvelgiant į tai, kad kurortai ir kurortinės teritorijos skirtos gydymo, sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms ir jose gali būti ir būna didesnis skaičius jautriau į aplinkos veiksnius reaguojančių žmonių, įskaitant vaikus, ligonius, sergančius oro taršos (ypač kietosiomis dalelėmis) poveikiui jautriomis ligomis, ir kitas jautresnes tokiam poveikiui žmonių grupes, pasiūlyti aukštesni nei taikomi kitoje šalies teritorijoje reikalavimai aplinkos oro užterštumo lygiui – įtvirtinta rekomendacija, kad gyvenamojoje vietovėje, kuriai siekiama kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, aplinkos oro užterštumo kietosiomis dalelėmis $KD_{2,5}$ lygis neviršytų PSO rekomenduojamų aplinkos oro kokybės rodiklių. 2. Aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2023-01-26 įsakymu^[2] vienam kenksmingiausiajam sveikatai teršalui – kietosioms dalelėms $KD_{2,5}$ – nustatytos griežtesnės ribinės vertės, atitinkančios PSO 2005 m. rekomendacijas. Jos bus taikomos miestuose ir miesteliuose planuojamai ūkinei veiklai, pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai įstatymą atliekant poveikio aplinkai (orui) vertinimą. Griežtesnė nei dabar galioja ES reikalavimus atitinkanti kalendorinių metų ribinė vertė ir papildoma PSO rekomenduojama trumpesnio laikotarpio – 1 paros ribinė vertė – bus taikoma nuo 2025 m. 2021 m. PSO gairėse $KD_{2,5}$ kalendorinių metų ribinė aplinkos oro užterštumo vertė rekomenduojama 2 kartus mažesnė nei rekomenduota 2005 m. ir net 4 kartus mažesnė už šiuo metu taikomą ES pagal oro kokybės direktyvos reikalavimus. Pažymėtina, kad 2022-10-26 Europos Komisija pateikė pasiūlymą dėl naujos oro kokybės direktyvos, kuriame taip pat po pereinamojo laikotarpio siūloma įteisinti PSO rekomenduojamas, tačiau ne pačias griežčiausias $KD_{2,5}$ ir kitų teršalų normas. $KD_{2,5}$ koncentracija kai kuriuose Lietuvos miestuose ne tik viršija PSO rekomenduojamus lygius, bet ir yra arti ar net viršija pagal ES reikalavimus nustatytą didesnę metinę normą ($20 \mu g/m^3$). Net kaimo vietovėse ši koncentracija yra labai arti (didžiausia – Vilniaus regione) PSO 2005 m. rekomenduoto metinio lygio ($10 \mu g/m^3$).

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					^[1] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 15 d. nutarimas Nr. 1086 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. 350 „Dėl Reikalavimų kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. ^[2] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. sausio 26 d. įsakymas Nr. D1-31/V-115 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymo Nr. 591/640 „Dėl Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“ pakeitimo“.
06-02-06. Įgyvendinti finansavimo priemonės netaršiams ir efektyvumą didinantiems šildymo sprendimams skatinti (jungtis prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos, šilumos energijos gamybai naudoti elektros, saulės, geotermiņę, aerotermiņę, atliekinę šilumos energiją; skatinti šilumos siurblių, šilumos saugyklų naudojimą, žemos temperatūros tinklų plėtrą, pastatų šildymo sistemų modernizavimą; modernizuoti kietojo kuro katilus arba keisti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančiomis šildymo sistemomis, atsižvelgiant į vietovės aplinkos oro užterštumo lygį)	2021 m. II ketv.	2024 m. III ketv.	AM	EM	Įvykdyta, vykdomas tęsiamas 2025–2030 m. Pastatai Lietuvoje suvartoja apie 41 TWh pirminės energijos per metus, apie 26,5 TWh sudaro pirminė energija pagaminta iš iškastinio kuro, tai lemia 5,3 Mt šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂) emisiją per metus^[1]. Nevertinant energijos iš centralizuotų šilumos energijos tiekimo sistemų, apie 26 proc. (apie 10,6 TWh) pirminės energijos pastatuose pagaminama naudojant kietąjį biokurą. Ši kuro rūšis, ypač kai deginama neefektyviai veikiančiuose šildymo įrenginiuose, yra taršos kietosiomis dalelėmis, sunkiaisiais metalais (kadmiu, švinu, gyvsidabriu), patvariaisiais organiniais teršalais (benzo(a)pirenas, dioksinais/furanais ir kt.) šaltinis ir pagrindinis aplinkos veiksnys, darantis daugiausiai žalos gyventojų sveikatai. Lietuvoje 2020–2022 m. nustatytos 198 priešlaikinės mirtys, sąlygotos oro taršos kietosiomis dalelėmis KD_{2,5}^[2]. 2022–2025 m. Klimato kaitos programos investicijų plane^[3] priemonėms, kuriomis atsisakoma iškastinio kuro ir pereinama prie atsinaujinančių išteklių energijos (AEI), skirta 91 mln. eurų. Dauguma jų prisideda ir prie netaršių ir efektyvumą didinančių šildymo sprendimų diegimo, kartu mažina priklausomybę nuo energijos išteklių importo ir importuojamų energijos išteklių kainų šuolių, mažina išlaidas šildymui bei elektrai: - AEI panaudojimui valstybės, savivaldybių, tradicinių religinių bendruomenių, religinių bendrijų ar centrų poreikiams, pakeičiant iškastinį kurą finansuoti skirta 30 mln. eurų. Iš jų 29,96 mln. eurų paramos sumai sudarytos sutartys 195 projektams finansuoti, 37 projektai užbaigti. - Gyventojai, norintys taršius iškastinio kuro įrenginius pakeisti į šilumos siurblius, efektyvius biokuro katilus ar įsidiegti akumuliacines šildymo sistemų talpas, gali gauti 25 mln. eurų paramą. 9,7 mln. eurų paramos sumai jau sudarytos sutartys. - Gyventojai gali gauti paramą saulės elektrinės dalies įsigijimui iš elektrinių parkų. Tam numatyta 20 mln. eurų. Sutarčių sudaryta 11,13 mln. eurų paramos sumai. - Saulės elektrinių įrengimui daugiabučiuose kompensuoti skirta 3 mln. eurų. Kvietimas pasibaigė 2023 gruodžio mėn. Paraiškas numatoma įvertinti 2024 m. I ketv. - Elektros energijos kaupimo įrenginiai namų ūkiams (gaminantiems vartotojams) skirta 1 mln. eurų. Gyventojai, turintys ar suplanavę įsirengti saulės elektrines, paraiškas kompensacijoms už elektros energijos kaupimo įrenginių įsirengimą visai skirtai sumai – 1

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					mln. eurui pateikė per vieną dieną. Sutartys sudarytos visai sumai. Didžioji dalis gyventojų, pateikusių paraiškas finansavimui gauti, planuoja įsirengti 10 kWh energijos kaupiklius, o vidutinė prašoma kompensacinės išmokos suma siekia beveik 4200 eurų. - Mažas pajamas gaunantys asmenys gali pretenduoti ir į paramą įsirengti saulės elektrinę, įsigyti jos dalį iš saulės parko arba atsisakius iškastinį kurą (gamtines dujas, dyzelinį krosnių kurą, akmenis anglį, durpių briketus ir kt.) deginančių šilumos gamybai skirtų įrenginių, pasikeisti šildymo prietaisus į mažiau taršius šilumos siurblius, naudojančius geoterminę, hidroterminę arba aeroterminę energiją ar 5 klasės biokuro katilus. Šiai paramai skirta 2 mln. eurų. Jau įgyvendinami 96 projektai 0,9 mln. eurų subsidijų sumai. - Iškastinio kuro naudojimui mažinti įmonėse – šiluminę energiją iš AEI gaminantiems įrenginiams pastatuose, neprijungtuose prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos, įsigyti, skirta 10 mln. eurų KKP lėšų. Sudaryta viena sutartis, dar viena paraiška vertinama. Įgyvendinant šias Klimato kaitos programos lėšomis finansuojamas veiklas, iš viso sutarčių iki 2024 metų pasirašyta 53 mln. eurų paramos sumai. Šių veiklų įgyvendinimas bus tęsiamas ir 2024 m. Be to, prie minėtų tikslų įgyvendinimo prisideda ir „mažosios renovacijos“ skatinimas. 2022–2025 m. Klimato kaitos programos investicijų plane skirta 24 mln. eurų daugiabučių namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimui finansuoti. Pagal 2022 m. liepą skelbtą kvietimą (4 mln. eurų sumai) sudarytos sutartys ir įgyvendinami 87 projektai. Po šildymo ir karšto vandens sistemų modernizavimo šilumos nuostoliai ir energijos sąnaudos mažėja 15–20 procentų. Papildomai skirta 90 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų subsidijuoti įmones, nukentėjusias nuo Rusijos agresijos prieš Ukrainą, kurios investuoja į energetinę konversiją – technologijas, leidžiančias iškastinį kurą pakeisti AEI arba mažinančias iškastinio kuro vartojimą (keisti iškastinio kuro katilus į šilumos siurblius, 5 klasės biokuro katilus, saulės kolektorius (išskyrus vėjo ir saulės elektrinių įrengimą elektros gamybai) ir kt.). Sutarčių iki 2024 metų sudaryta 11,2 mln. eurų sumai. Skaiciuojama, kad įgyvendinus nurodytas veiklas, 2025 m. potencialiai gali būti sumažintas išmetamųjų ŠESD kiekis apie 0,36 Mt CO₂e^[4]. Eksplatuojamų 1 MW ir didesnės, bet ne didesnės kaip 50 MW šiluminės galios vidutinių kurą deginančių įrenginių išmetamų dujų valymo ar kitų su taršos mažinimu susijusių technologijų diegimui ir (ar) modernizavimui 2023 m. skirta 2 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Sudarytos 4 sutartys su šilumos energijos gamintojais 0,7 mln. eurų paramos sumai. 2024-09-24 - 2024-11-08 paskelbtas APVA kvietimas šilumos energijos gamintojams teikti paraiškas dėl paramos vidutinių kurą deginančių įrenginių išmetamų dujų valymo ar kitų su taršos mažinimu susijusių technologijų diegimui ar esamų technologijų modernizavimui. Iš

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					valstybės biudžeto šiam kvietimui numatyta skirti daugiau nei 3,3 mln. eurų. 2024-09-24 - 2024-11-08 paskelbtas APVA kvietimas gyventojams ir įmonėms, vykdančioms ūkinę veiklą ir eksploatuojantiems stacionarius oro taršos šaltinius, kreiptis dėl paramos ir sumažinti į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį. Iš valstybės biudžeto šiam kvietimui numatyta skirti daugiau nei 3,3 mln. eurų. Be AM koordinuojamų finansavimo veiklų, prie šio veiksmo įgyvendinimo taip pat prisideda ir EM koordinuojamų finansavimo veiklų įgyvendinimas. Siekiant klimato neutralumo tikslų, didinti energijos vartojimo efektyvumą ir AEI naudojimą, transformuojant žemo efektyvumo ir didelės taršos šilumos įrenginių pasiūlą decentralizuotame šilumos ir vėsumos sektoriuje, įgyvendinamos EM koordinuojamos pažangos veiklos, skirtos individualių gyvenamųjų pastatų, neprijungtų prie CŠT, šilumos gamybos įrenginių atnaujinimui, pakeičiant juos šilumos siurbliais^[1]. Tam numatoma skirti iki 120,2 mln. eurų 2021–2027 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų. 2023-10-05–2024-04-05 skelbiami kvietimai (20,2 mln. eurų ES investicijų sumai) gyventojams teikti paraiškas^[6] katilų keitimui į efektyvesnes šilumos gamybos technologijas. 2023 m. III ketv. gautos 4962 paraiškos ir planuojama, kad mažiausiai tiek efektyvesnių įrenginių (daugiausiai šilumos siurblių) bus įdiegta per maksimalų 18 mėn. laikotarpį, t. y. per 2023 m. ir 2024 m., bus sumažintas energijos poreikis šilumos gamybai, sutaupant apie 120 GWh/metų galutinės energijos, bus įdiegta apie 15 MW efektyvių AEI šilumos gamybos pajėgumų, vietoje iškastinio kuro įrenginių, sumažintas neigiamas poveikis aplinkai kietosiomis dalelėmis ir kitais teršalais. 2024 m. papildomi kvietimai gyventojams paskelbti 2024 m. III ketv. Taikant finansines paskatas keisti prie centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistemos neprijungtų namų ūkiuose (būstuose) įrengtus šilumos gamybos įrenginius į efektyvesnius AEI naudojančius įrenginius, iki 2030 m. numatoma pakeisti 50 tūkst. vnt. įrenginių (80 proc. – šilumos siurbliais, 20 proc. – efektyviais biokuro katilais). ^[1] Lietuvos ilgalaikė renovacijos strategija, kuriai pritarė Lietuvos Respublikos 2021 m. kovo 31 d. protokoliniu sprendimu Nr. 18. ^[2] Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos duomenys. ^[3] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 20 d. nutarimas Nr. 383 „Dėl 2022–2025 m. Klimato kaitos programos investicijų plano patvirtinimo“. ^[4] Paskaičiuota remiantis 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ apraše nurodytos informacijos pagrindimo apraše pateiktais duomenimis. ^{[5][5]} Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2022 m. rugpjūčio 12 d. įsakymas Nr. 1-250 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašo patvirtinimo“. ^[6] Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2023 m. liepos 26 d. įsakymas Nr. Nr. 1-244 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2022 m. rugpjūčio 12 d. įsakymo Nr. 1-250 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos pažangos priemonės Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
06-02-12. Parengti teisės aktų pakeitimus, suteikiančius savivaldybėms teisę rengti kokybinius savivaldybių vystymosi planus, kuriuose būtų nustatytos tvarių miestų vystymosi gairės dėl gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimo, želdynų gausinimo, darnaus judumo, atsakingo ir tvaraus vartojimo skatinimo, atliekų, oro, vandens, garso taršos ir poveikio klimato kaitai mažinimo	2021 m. I ketv.	2022 m. I ketv.	AM	EIM, SM	Įvykdyta. Tvarių miestų gairės ir jų įgyvendinimo rekomendacijos patvirtintos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. V-186. Gairės, tai įrankis, kuriuo siekiama sukurti, matuoti ir stebėti miestų vystymąsi tvarumo linkme. Taip pat tai yra įrankis įgyventi nacionalinę urbanistikos politiką. Gairės savivaldos atstovams padės priimti svarbius ir tinkamus sprendimus, kad įvairiose srityse (teritorijų planavimo, energetikos, atliekų tvarkymo, transporto ir susisiekimo, taršos, prisitaikymo klimato kaitai, vandentvarkos ir kt.) būtų siekiama tvaraus vystymosi. Rengiant gaires identifikuoti ir nustatyti skirtingi Lietuvos miestų tipai, jų problematika, taip sudarant sąlygas Lietuvos miestus skirstyti pagal tam tikras charakteristikas ir ypatybes (miesto dydį, populiaciją, geografiją, specializaciją ir kt.). Lietuvos miestų tvarumas vertinamas pagal aštuonias tvarių miestų gaires: 1. savitumą puoselėjantis, kompaktiškai plėtojamas miestas; 2. darnaus susisiekimo miestas; 3. žalias miestas; 4. švarus ir klimato kaitai atsparus miestas; 5. gyvybingas miestas; 6. įtraukus miestas; 7. produktyvus miestas; 8. žiedinės ekonomikos miestas. Kartu su Gairėmis ir jų įgyvendinimo rekomendacijomis pateikiamas Tvarių miestų kompasas – planavimo priemonė, skirta urbanizuotų teritorijų vystymo(si) kryptims aiškiau nustatyti planuojant miestų teritorijas. Kompasas, grindžiamas teritoriniais rodikliais ir erdviniais duomenimis, leidžia formuoti konkrečių miestų vystymo teritorinius iššūkius ir tvaraus vystymo gaires. Naudojant tvarumo indeksus ir rodiklių rezultatus lyginamas tarpusavio miestų tvarumas. Gairės taip pat padės įgyvendinti LR teritorijos bendrąjį planą ir stebėti jo įgyvendinimą, kur įgyvendinimo stebėsena perduota VŠĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūrai (SSVA). Plačiau: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/rengiamos-tvarių-miestų-vystymo-gaires-naudingas-įrankis-savivaldybėms, https://am.lrv.lt/lt/naujienos/aplinkos-ministerija-pradedą-vykdyti-daugiabuciu-kvartalines-renovacijos-iniciatyva. https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/architektura-ir-inovacijos/tvarių-miestų-gaires/
06-02-13. Peržiūrėti ŽŪM atliekamas žemės naudojimo politikos formavimo funkcijas ir Nacionalinės žemės tarnybos prie ŽŪM funkcijas – įvertinti teisinį reguliavimą ir pateikti pasiūlymus dėl galimybių perduoti dalį šių institucijų atliekamų funkcijų AM, savivaldai ir	2021 m. III ketv.	2022 m. II ketv.	AM	VRM, ŽŪM	Įvykdyta. Žemės ūkio ir aplinkos ministrų 2021 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. D1-418 sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė parengti pasiūlymus 6.2.13 veiksmui įgyvendinti bei žemės naudojimo ir tvarkymo politikos formavimui, vykdymui ir kontrolės efektyvumui didinti. Darbo grupė atliko ŽŪM, AM, šioms ministerijoms pavaldžių institucijų bei organizacijų ir savivaldybių vykdomų žemės naudojimo ir tvarkymo, teritorijų planavimo politikos formavimo, įgyvendinimo ir kontrolės bei kitų su viešojo administravimo žemės naudojimo

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
kitoms institucijoms					ir tvarkymo srityje susijusių funkcijų analizę ir pateikė pasiūlymus dėl šių funkcijų optimizavimo ir persikirstymo, aiškiai apibrėžiant ir nustatant valstybinės žemės valdymo, disponavimo ir naudojimo teisės ir atsakomybės ribas tarp valstybinės žemės naudojimo, tvarkymo ir kontrolės institucijų. Pasiūlymai pristatyti 2021-11-17 Neformaliame ministrų pasitarime, kuriame pritarta AM pasiūlytam projektui dėl žemės naudojimo politikos įgyvendinimo ir kontrolės pertvarkos. 2022 m. parengtas įstatymų pakeitimo paketas ir Vyriausybės 2022 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. 452 pateiktas Seimui. Plačiau: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/vyriausybe-pritare-siulymui-valstybines-zemes-valdyma-miestuose-perduoti-savivaldybems. Įstatymų pakeitimams Seimas pritarė 2022-06-30. Nuo 2023 m. pradžios Nacionalinė žemės tarnyba tapo pavaldi Aplinkos ministerijai. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/simonas-gentvilas-seimas-pritare-30-metu-lauktai-zemes-valdymo-ir-naudojimo-reformai. 2023 m. Seimas pritarė Aplinkos ministerijos parengtam II-ajam Žemės įstatymo pakeitimo paketui (Žemės įstatymo ir kartu teikiamų 16 įstatymų pakeitimams, kurie įgyvendina žemės valdymo ir naudojimo pertvarkos antrojo etapo tikslus). Šis įstatymų paketas leis užbaigti nuosavybės teisių atkūrimą, grąžinti nuosavybę likusiems 3 tūkst. Lietuvos piliečių. Sukurti visi reikalingi kontrolės mechanizmai savivaldybėms, kurioms nuo 2024 m. sausio 1 d. perduodamas valstybinės žemės valdymas miestuose ir miesteliuose. Visose 60 šalies savivaldybių bus vienodos tvarkos, procedūros, jos bus sparčios, integruotos į informacinę sistemą „Infostatyba“, sutikimai bus išduodami optimaliau. Kartu sukurtas aiškesnis žemės nuomos santykių principas, procesai, susiję su žemės naudojimo klausimais taps skaidresni. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/seimas-pritare-galutiniam-zemes-valdymo-ir-nacionalines-zemes-tarnybos-pertvarkos-procesui; https://am.lrv.lt/lt/naujienos/s-gentvilas-siandien-oficialiai-baigta-valstybines-zemes-perdavimo-savivaldybems-reforma/.

06-02-15. Skatinti daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų rengimą ir įgyvendinimą, teikiant valstybės paramą daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkams	2021 m. I ketv.	2024 m. III ketv.	AM	EM, KM, VRM	Iš dalies įvykdyta, vykdymas tęsiamas 2025-2030 m. 2024 m. 2024 m. sausio-rugsėjo mėn. modernizuoti 277 daugiabučiai. Įgyvendinami 1512 projektai (5-8 kvietimų etapų – 855 projektai, 9-12 kvietimų etapų – 657). 2024-10-16 patvirtintas fiksuotas valstybės paramos daugiabučio naudingo ploto 1 kv. m renovacijai išlaidų įkainis. Tai supaprastins ir pagreitins renovacijos procesą, sumažės biurokratinių procedūrų, dokumentacijos, susijusios su darbų apmokėjimu, todėl augs renovuojamų daugiabučių namų skaičius. 2024 m. spalį Europos investicijų bankas (EIB) patvirtino 165 mln. eurų investicijas Lietuvai iš Modernizavimo fondo, skirtas valstybės paramai daugiabučių namų atnaujinimo projektams, pertvarkyti juos į B ar aukštesnės energinio naudingumo klasės pastatus, pritaikant įprastinės bei tvarios skydinės renovacijos technologijas. Ši parama bus teikiama taikant fiksuotą išlaidų vieneto įkainį. Planuojama, kad artimiausi kvietimai, kuriems bus taikomos naujosios taisyklės, bus finansuojami būtent iš šio fondo, o tai leis paremti apie 550 naujų daugiabučių renovacijos projektų. 2023 m. Siekiant efektyvesnės, spartesnės ir tvaresnės renovacijos, 2023 m. startavo modulinės renovacijos iniciatyvos. Modulinių konstrukcijų iš organinių medžiagų gamybinių pajėgumų sukūrimui finansuoti skirta 50 mln. eurų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EDADP) lėšų, 2023-09-11 - 2023-12-08 skelbtas kvietimas teikti paraiškas, paraiškos vertinamos. Planuojamomis investicijomis siekiama diegti greito šiltinimo surenkamomis izoliacinėmis sistemomis iš organinių žaliavų technologiją. Standartizuotų modulių konstrukcijų iš organinių medžiagų gamybos pajėgumų sukūrimas vietinėje rinkoje leis padidinti pastatų atnaujinimo (modernizavimo) tempus. Šiuo metu darbai renovacijos objekte vyksta vidutiniškai 9-15 mėn. Įdiegus inovatyvią modulinę technologiją, renovacijos procesas pagreitėtų mažiausiai 3 kartus. Numatoma, kad šie gamybiniai pajėgumai bus sukurti 2025 m. IV ketv. Patvirtinti šeši pilotiniai eksperimentiniai pastatų renovacijos naudojant skydus projektai: 3 daugiabučių namų (2 Vilniuje ir 1 Utenoje), skirtingų tipų, besiskiriančių pastatų medžiagiškumu, aukščiu, nusidėvėjimu, 3 viešųjų, skirtingos paskirties pastatų (Vilniaus m., Kauno r. ir Utenos r. sav.). Šiems bandomiesiems projektams subsidijuoti suplanuota skirti 10 mln. eurų EGADP (REPowerEU) lėšų ir 2,1 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, netinkamam finansuoti iš ES fondų lėšų pirkimo ir (arba) importo PVM. Šiuos pastatus atnaujinti (modernizuoti) numatoma 2026 m. II ketv., siekiant 40–60 proc., priklausomai nuo pastato, sumažinti pirminės energijos suvartojimą. Tikimasi, kad finansinė parama bandomiesiems, demonstraciniams daugiabučių ir viešųjų pastatų modernizavimo projektams panaudojant modulines izoliacines sistemas iš organinių žaliavų ir jų pagrindu parengtos rekomendacijos dėl masinio šių sprendimų taikymo leis paspartinti pastatų renovaciją didinant jų energinį efektyvumą.
--	------------------------	--------------------------	-----------	--------------------	---

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					Siekiant skatinti industrinę skydinę daugiabučių renovaciją, kurioje bus naudojamos atsinaujinančios organinės medžiagos, 2023-09-14 paskelbtas kvietimas teikti paraiškas seniems daugiabučiams atnaujinti naudojant skydus. Šiam kvietimui skirta 200 mln. eurų EGADP lėšų statybos rangos darbams finansuoti. Kvietimo pabaiga – 2024-09-30. Planuojama, kad tokiu būdu iki 2026 m. II ketv. bus atnaujinti (modernizuoti) 125 daugiabučiai gyvenamieji pastatai ir juose pirminės energijos suvartojimas bus sumažintas bent 40 proc. Tai leis ne tik padidinti pastato energinį efektyvumą, bet ir pagreitinti renovacijos procesą, sumažinti darbų apimtį statybvietėje. Be to, EGADP ir Modernizavimo fondo (papildomai skirta 58 mln. eurų) lėšomis planuojama renovuoti 479 B klasės (kvietimas baigėsi 2023-05-31) ir 101 A klasės (kvietimas baigsis 2024-03-02) energinio naudingumo siekiančius daugiabučius namus. Siekiant spartinti daugiabučių namų renovaciją, 2023 m. Daugiabučių namų modernizavimo fondas papildytas 192 mln. eurų papildomu įnašu iš 2021–2027 m. Europos Sąjungos finansavimo laikotarpio investicinių fondų lėšų. UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (INVEGA) 2021–2027 m. ES finansavimo laikotarpio investicinių fondų lėšomis planuoja teikti lengvatines paskolas daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti). Numatoma, kad sėkmingai pritraukus papildomų lėšų, investicijos daugiabučiams namams atnaujinti galėtų siekti iki 960 mln. eurų per ateinančius septynerius metus. 2023 m. modernizuoti 278 (pirminės energijos suvartojimo suminis sumažėjimas ~1079 GWh). 2023 m. pilnai įgyvendinta projektų 30 proc. mažiau nei 2022 m. dėl besitęsiančio statybos rangos darbų kainų augimo, kas lėmė ilgesnius terminus dėl gyventojų sprendimo priėmimo, pirkimų per CPO LT apimčių kritimui. Dėl netvarkingos dokumentacijos užsitęsė papildomų ~45 projektų pridavimo procesas, todėl dar 2023 m. nespėta gauti statybos užbaigimo aktų. Atnaujinimo darbai vyksta prie 677 daugiabučių, vidutinė 2023 m. vykdomo projekto rangos darbų vertė 1 kv. m. – 422,69 eurų. Įgyvendinant energinio efektyvumo priemones, daugiabučių modernizavimo projektams 2023 m. išmokėta 49,21 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, 15,54 mln. eurų Klimato kaitos programos lėšų ir 9,69 mln. eurų ES lėšų. Nuo 2013 m. iki 2023 m. pilnai įgyvendinti 3727 projektai. Šiuose daugiabučiuose yra 114580 butai, 5,82 mln. m² naudingojo ploto. Vidutinė vieno baigto renovuoti namo investicija 1 kv. m. rangos darbams – 209,25 eurai. Renovacijos mastą siekiama spartinti nuo 450 daugiabučių namų (2024 m.) iki 1000 ir daugiau (2026 m.). Siekiama, kad pastatai Lietuvoje iki 2050 m. taptų neutralūs klimatui. 2022 m.: 2022 m. įtvirtintos teisės aktų nuostatos, kuriomis numatyti pokyčiai efektyvesnės renovacijos link: <u>kainos pokyčiai</u> – aukštesni reikalavimai teikiant paramą energinio efektyvumo didinimo priemonėms, 30 % parama suteikiama ne žemesnei nei B energinio naudingumo klasei; finansuojamas investicinių planų tikslinimas, jeigu numatoma įgyvendinti projektą, kai

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					energinio naudingumo klasė $\geq B$; iki 20 % (vietoje 10 %) didinama papildoma parama priemonėms, kai įrengiamas ar modernizuojamas šilumos punktas ir karšto vandens ruošimo sistema; <u>apmokėjimo pokyčiai</u> – numatyta galimybė suteikti paramą projektų parengimo ir įgyvendinimo techninei daliai per kelis etapus išmokant 30 proc. avansą; suteikta galimybė už projekto ar jo dalies parengimo, techninės priežiūros paslaugas mokėjimus atlikti projekto administratoriui; kai projektas neįgyvendintas ir yra priimtas sprendimas grąžinti paramą, išmokėtas bei permokėtas lėšas APVA bus galima grąžinti dalimis. <u>procedūrų pokyčiai</u> – investicijų planai bus rengiami ir teikiami APVA per informacinę sistemą APVIS; projekto administratorius ir rangovas turės galimybę susitarti dėl 5 proc. statybos rangos darbų vertės sumos garantinio laikotarpio prievolėms užtikrinti; dėl statybos rangovo kaltės atsiradus defektų, nustatytų per pirmus 3 statinio garantinio termino metus, jų šalinimo išlaidos bus apmokėtos statytojui bei sprendžiama problema dėl daugiabučio namo pridavimo ir statybos užbaigimo akto išdavimo. Industrinei skydinei renovacijai, kurioje bus naudojamos atsinaujinančios organinės medžiagos, spartinti iš Europos atsigavimo ir atsparumo didinimo fondo skirta 217,8 mln. eurų. 2022 m. vykdytos konsultacijos su ekonominiais partneriais, siekiant sukurti serijinės skydinės renovacijos gamybos pajėgumus bei įgyvendinti pilotinius projektus. 20 mln. eurų skirta savivaldybių viešiesiems pastatams atnaujinti iš naujojo ES Modernizavimo fondo. Kvietimas teikti paraiškas savivaldybėms, norinčioms gauti kompensacinę išmoką už atnaujinamą savivaldybei priklausančią viešąją pastatą baigėsi 2022-12-31, gautos 27 paraiškos iš 13 savivaldybių už ~10 mln. eurų, planuojant atnaujinti 29 pastatus. Aštuntajame AM kvietime, kurio paraiškų teikimas valstybės paramai daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimui) projektams baigėsi 2021-12-31 gautos 768 paraiškos – daugiausia per visą renovacijos istoriją (paraiškų vertė sudarė 443,31 mln. eurų). 2022-12-12 APVA paskelbė naują devintą kvietimą teikti paraiškas valstybės paramai daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimui) projektams, už 100 mln. eurų bendrai rangos darbų vertei (kai energinio naudingumo klasė $\geq B$). 2023 m. I ketv. planuojamas kvietimas už 400 mln. eurų bendrai rangos darbų vertei (kai energinio naudingumo klasė $\geq A$). Prognozuojama, kad toliau gerinant investicinę aplinką į renovaciją, o energijos kainoms laikantis aukštai, 2025 m. bus pasiektas Vyriausybės programinis rodiklis – atnaujinti 1000 daugiabučių per metus. Nuo 2013 m. iki 2022 m. pilnai įgyvendinti 3449 projektai. Šiuose daugiabučiuose yra 105617 butai, 5,37 mln. m² naudingojo ploto. Vidutinė vieno baigto renovuoti namo investicija 1 kv. m. rangos darbams - 224,87 eurai. 2022 m. baigti įgyvendinti 398 projektai, pirminės energijos suvartojimo suminis sumažėjimas 937,14 GWh. Atnaujinimo darbai vyksta prie 549 daugiabučių, vidutinė 2022 m. vykdomo projekto rangos darbų vertė 1 kv. m. – 350,87 eurų. Įgyvendinant energinio efektyvumo priemones,

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					daugiabučių modernizavimo projektams 2022 m. išmokėta 58,96 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų, 22,12 mln. eurų Klimato kaitos programos lėšų ir 6,7 mln. eurų ES lėšų. 2021 m.: 2021 m. optimizuotas pastatų renovacijos procesas: įsteigtas naujas pastatų renovacijos kompetencijų centras, sudarytos palankios sąlygos greičiau ir tiksliau parengti daugiabučio renovacijos investicijų planą (Vyriausybei 2021-12-22 patvirtinus AM parengtas paramos daugiabučiams atnaujinti ir priemonės priežiūros taisyklės, sutrumpintas viešiesiems pirkimams atlikti reikalingas laikas, sudarant galimybę statybos rangos darbus pirkti kartu su projektavimo paslaugomis ir neatsižvelgiant į pastato dydį, nebeliko reikalavimo iš naujo rengti anksčiau parengtų, užtat dėl pasikeitusių statybos darbų kainų ir kitų veiksmų, nebeaktualių investicijų planų. Didinant projektų patrauklumą pakoreguotos projektų išlaidų sumos). Renovacijai iš organinių medžiagų spartinti gauti papildomi 217,8 mln. eurų iš Europos atsigavimo ir atsparumo didinimo fondo bei 20 mln. eurų savivaldybių pastatams atnaujinti iš naujojo ES Modernizavimo fondo. Aštuntajame AM kvietime gautos 784 paraiškos daugiabučiams atnaujinti – daugiausia per visą renovacijos istoriją. Užregistruotų paraiškų vertė sudaro 435 mln. eurų. Ankstesniajame kvietime tokių paraiškų buvo sulaukta 458. Prognozuoja, kad toliau gerinant investicinę aplinką į renovaciją, o šildymo kainoms laikantis aukštai, per ateinančius metus bus pasiektas Vyriausybės programinis rodiklis – atnaujinti 1000 daugiabučių per metus. Nuo 2013 m. iki 2022 m. pilnai įgyvendinti 3049 projektai. Šiuose daugiabučiuose yra 92495 butai, 4,73 mln. m² naudingojo ploto. Vidutinė vieno baigto renovuoti namo investicija rangos darbams – 241 tūkst. eurų. 2021 m. baigti įgyvendinti 342 projektai. Vidutinė 2021 m. baigto projekto vertė – 460 tūkst. eurų. Atnaujinimo darbai vyksta prie 603 daugiabučių, vidutinė vykdomo projekto rangos darbų vertė – 447 tūkst. eurų. Įgyvendinant energinio efektyvumo priemones, daugiabučių modernizavimo projektams 2021 m. išmokėta 31,81 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų ir 9,68 mln. eurų Klimato kaitos programos lėšų.

06-02-16. Parengti Ilgalaikės pastatų renovacijos strategijos įgyvendinimo planą, kuriuo numatoma skatinti kvartalinės renovacijos iniciatyvas ir telkti investicijas projektams įgyvendinti	2021 m. I ketv.	2021 m. IV ketv.	AM	EM, KM, VRM	Įvykdyta. Ilgalaikės pastatų renovacijos strategijos įgyvendinimo planas patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. spalio 19 įsakymu Nr. D1-336 „Dėl Ilgalaikės pastatų renovacijos strategijos įgyvendinimo plano patvirtinimo“ (toliau – Planas). Šis planas skirtas detaliau suplanuoti Ilgalaikės pastatų renovacijos strategijos, kuriai Vyriausybė pritarė 2021 m. kovo 31 d. protokoliniu sprendimu Nr. 18, įgyvendinimą. Pagal ją iki 2050 m. visi Lietuvos vieši ir privatūs pastatai bei gyvenamieji namai turės tapti visiškai nepriklausomi nuo iškastinio kuro, o jų anglies dvideginio pėdsakas būti lygus nuliui. Strategiją numatoma įgyvendinti Plane įvardintomis 7 priemonėmis (veiksmų kryptimis): efektyvūs procesai (integruotas planavimas ir stebėseną, kompleksinis paramos priemonių paketas), naujos technologijos, tinkamas atnaujinimo (modernizavimo) proceso dalyvių kompetencijos ir pajėgumų užtikrinimas, finansavimas / paskatos, energetikos sektoriaus perėjimas prie dekarbonizuotos energijos, efektyvi komunikacija, patikima įgyvendinimo sistema. Plane suplanuota per 40 veiklų, kurių dalis skirta ir kvartalinės renovacijos iniciatyvoms skatinti: numatyta parengti galimybių studiją, skirtą pastatų perstatymo, gyvenamųjų kvartalų konversijos (kai jų atnaujinimas neprasmingas) skatinimo, įgyvendinimo modeliui (schemai) ir teisinio reguliavimo projektinėms nuostatoms parengti (2023 m. II ketv.), peržiūrėti Kvartalų energinio efektyvumo didinimo programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašą, optimizuojant savivaldybės teritorijoje esančių kvartalų planavimo, organizavimo ir įgyvendinimo reikalavimus ir įvertinant minėtos studijos rezultatus (2023 m. IV ketv.), sukurti savivaldybių neutralumo klimatui rodiklį ir jiems skirtų duomenų struktūros surinkimo, apdorojimo, viešinimo reikalavimus (2023 m. IV ketv.), sudaryti sąlygas ir įgyvendinti kvartalinės kompleksinės renovacijos modelio pilotinius projektus ir jų pagrindu patikslinti kompleksinės kvartalinės renovacijos modelį (2025 m. III ketv.). Taip pat numatyta sudaryti galimybes kvartalinės kompleksinės renovacijos priemones finansuoti „vieno langelio“ principu: sudaryti sąlygas renovuojant gyvenamosios paskirties daugiabučius namus kartu renovuoti ir automobilių stovėjimo aikšteles kompensuojant gyventojų patiriamas nesuformuotų žemės sklypų formavimo išlaidas (2023 m. IV ketv.), sudaryti sąlygas vykdyti ekonomiškai efektyvią dalinę renovaciją, pakeisti teisės aktus, nustatant valstybės paramos teikimo būdus ir teikiamos paramos dydį (2024 m. IV ketv.), skaitmenizuoti (panaudojant statinio informacinio modeliavimo (BIM) metodus projektavime ir statybose, gamyboje) atnaujinamus (modernizuojamus) pastatus (2025 m. IV ketv.), parengti naujus pastatų atnaujinimo (modernizavimo) finansavimo modelius ir (ar) instrumentus, pritraukiant privačių investuotojų lėšas, didinti atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) panaudojimą modernizuojant (atnaujinant) daugiabučius (2030 m. IV ketv.). Planą įgyvendins Aplinkos, Energetikos ministerijos ir jų pavaldumo institucijos, Vidaus reikalų, Finansų, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, VĮ Registrų centras, Nacionalinė žemės tarnyba, Lietuvos architektų rūmai, savivaldybės, energijos tiekėjai, biokuro gamintojai ir kiti subjektai. Dauguma detalių veiklų apima laikotarpį iki 2031 metų, tačiau poreikis atlikti esminius pokyčius suplanuotas ir iki Strategijos įgyvendinimo pabaigos, t. y. 2050 metų.
---	------------------------	-------------------------	-----------	--------------------	--

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/suplanuota-kaip-pastatu-anglies-dvideginio-pedsaka-lietuvoje-iki-2050-metu-sumazinti-iki-nulio .
06-02-17. Sukurti pastatų renovacijos kompetencijų centrą, vieno langelio principu koordinuojantį pastatų renovacijos priemones, teikiantį metodinę ir konsultacinę pagalbą pastatų renovacijos klausimais	2021 m. II ketv.	2022 m. IV ketv.	AM	EM, KM, VRM	Įvykdyta. Seimui 2021-06-22 priėmus AM parengtas Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo pataisas, 2021 m. lapkričio 1 d. susijungė dvi AM pavaldžios įstaigos (Aplinkos projektų valdymo agentūra ir Būsto energijos taupymo agentūra), ir šiuo pagrindu buvo įsteigtas „vieno langelio“ principu veikiantis renovacijos kompetencijos centras. Sudarytos sąlygos efektyvesniam pastatų renovacijos proceso planavimui, koordinavimui ir stebėsenai, paprastesniam administravimui, optimalesniam resursų ir finansinių išteklių panaudojimui, aiškesnei ir tikslingesnei komunikacijai ir visuomenės informavimui. Šie pakeitimai reikšmingai prisidės prie Lietuvos ilgalaikės renovacijos strategijos, kuriai Vyriausybė pritarė 2021-03-31, įgyvendinimo.

06-02-18. Įstatymais reglamentuoti daugiabučių namų bendrosios dalinės nuosavybės valdymo procedūras: siekiant efektyvesnio ir skaidresnio pastatų valdymo ir priežiūros, skatinti centralizuotus paslaugų ir darbų pirkimus, diegti skaitmenizuotus daugiabučių namų valdymo principus ir priemones, sukurti daugiabučių namų administratorių vertinimo sistemą, taip pat sudaryti sąlygas butų ir kitų patalpų savininkams balsuoti elektroninio ryšio priemonėmis priimant sprendimus bendrosios nuosavybės klausimais	2021 m. I ketv.	2023 m. IV ketv.	AM		Iš dalies įvykdyta, vėluojama. 1. Aplinkos ministro įsakymais 2021-03-31 pakeisti Butų ir kitų patalpų savininkų balsavimo raštu, priimant sprendimus, tvarkos aprašas ir Daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkų bendrijos narių balsavimo raštu dėl priimamų sprendimų tvarkos aprašas. Šiose tvarkose nustatyta daugiau galimybių savininkams tinkamai, saugiai ir efektyviai balsuoti raštu, įtvirtintos galimybės balsavimo raštu organizatoriams, be kitų, ir prieš tai galiojusių ir taikytų balsavimo biuletenio grąžinimo būdų (į organizatoriaus nurodytą balsadėžę, paštu, ar kt.), organizuoti ir balsavimą elektroninio ryšio priemonėmis, paaiškinant savininkams tokio balsavimo būdo procedūrą organizatoriaus skelbiamame pranešime apie balsavimą ir pačiame balsavimo biuletenyje. Šis būdas neprivalomas, nes ne visi balsavimo tvarkose nurodyti asmenys, turintys teisę organizuoti balsavimą raštu, gali užtikrinti jo įgyvendinimą. Ne visi balsavimo teisę turintys asmenys norės ar galės pasinaudoti šia balsavimo raštu naujove, jei organizatorius ją pasiūlys, todėl organizatorius privalės užtikrinti, kad savininkams priimtinu būdu būtų įteiktas balsavimo biuletenis. Balsuojantieji taip pat laisvai galės pasirinkti vieną priimtina, pranešime ir biuletenyje nurodytą, biuletenio grąžinimo organizatoriui būdą (biuletenį įmetant į balsadėžę ar išsiunčiant paštu, ar skenuotą ar nufotografuotą išsiunčiant organizatoriaus nurodytu elektroninio pašto adresu) ar pasinaudoti sudaryta naujove ir biuletenį pildyti, ir pateikti, balsuojant elektroninio ryšio priemonėmis. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/daugiabuciu-namu-butu-savininkai-gales-balsuoti-internetu 2. Naujos redakcijos Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo ir lydimųjų įstatymų (11) keitimo projektai 2024-10-02 pateikti Vyriausybei, laukiama Vyriausybės kanceliarijos išvados. Pakeitimais siekiama išplėsti ir sudaryti lygias galimybes visiems nekilnojamojo turto objektų – butų ir (ar) kitų patalpų gyvenamajame ar negyvenamajame pastate, statinių, išskyrus laikinus statinius, žemės sklypų savininkams, turintiems bendrosios nuosavybės teisę ar kitų teisių pagrindų į bendrojo naudojimo objektus, galimybes valdyti, naudoti ir prižiūrėti bendrojo naudojimo objektus steigiant bendriją. Pakeitimų rengimo eiga: Pasiūlymai dėl šių įstatymų keitimo 2023-11-24 pristatyti soc. partneriams. Plačiau: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/isdiskutuotos-idejos-kokiu-naujoviu-reikia-steigiant-ir-valdant-pastatu-savininku-bendrijas/. 2024-04-02 – 2024-04-18 Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo, Viešųjų įstaigų, Civilinio kodekso, Sodininkų bendrijų, Žemės ir Žemės reformos įstatymų pataisos derintos TAIS ir e-pilietis.lrv.lt. 2024-04-05 įstatymų keitimo projektai pristatyti soc. partneriams. 2024-08-14 – 2024-09-02 įstatymų keitimo paketas pakartotinai derintas TAIS. 3. Siekiant diegti skaitmenizuotus daugiabučių namų valdymo principus ir priemones, sukurti daugiabučių namų administratorių vertinimo sistemą, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ pagal reformą „Spartesnė pastatų
--	------------------------	-------------------------	-----------	--	--

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					renovacija ir tvari urbanistinė aplinka“ numatytas Pastatų duomenų banko sukūrimas, kurio infrastruktūra ir funkcionalumas sudarys galimybes efektyviai integruoti minėtus uždavinius sprendžiančius funkcionalumus ir elektronines paslaugas. bus sukurta sistema, kurioje bus kaupiama informacija apie pastatų charakteristikas, techninę priežiūros dokumentaciją, pastatų būklę, energetines savybes, energijos suvartojimą. VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūra kartu su Aplinkos ministerija, Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, VĮ Žemės ūkio duomenų centru nuo 2023 m. vasario iki 2025 m. liepos įgyvendina Pastatų duomenų banko sukūrimo projektą . Pastatų duomenų bankas leis užtikrinti efektyvesnę bei duomenų analitika grįstą pastatų priežiūros sprendimų bei renovacijos skatinimo procesą. Visuomenė bus įtraukta į renovacijos procesą, parodant esamos pastato būklės vertinimą bei visas renovacijos galimybes ir naudas.
06-02-19. Peržiūrėti ir patikslinti teisinio reguliavimo ir (ar) skatinimo mechanizmus, siekiant paspartinti teritorijų konversiją ir jose esančių statinių perstatymą bei pertvarkymą, atsižvelgiant į Bauhauzo iniciatyvą	2021 m. II ketv.	2023 m. III ketv.	AM	EM, KM, VRM	Vėluojama. AM 2022 m. planavo užsakyti galimybių studiją pastatų perstatymo ir gyvenamųjų kvartalų konversijos tais atvejais, kai juos atnaujinti neprasminga. 2022 m. gegužę paskelbta išankstinė rinkos dalyvių konsultacija dėl perkamos galimybių studijos techninės specifikacijos patikslinimo. Konsultacija vykdyta iki 2022-05-18. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/bus-ieskoma-modelio-lietuvai-kaip-pertvarkyti-senuju-daugiabuciu-rajonus Užsitęsę pirkimai, todėl AM užsakymu tik 2023 m. spalį – 2024 m. birželį rengtas pastatų perstatymo ir gyvenamųjų kvartalų konversijos ekonominis, teisinis vertinimai, konversijos modelis (schema). 2024-06-28 daugiabučių namų transformacijos modelis pristatytas socialiniams partneriams. Modelio pilnam įgyvendinimui reiks iki 10 metų. 2024 m. planuojama įgyvendinti pirmą daugiabučių namų transformacijos modelio etapą ir pakeisti du teisės aktus: - 2024-10-14 – 2024-10-28 derinimas TAIS STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ pakeitimas, siekiant nustatyti griežtesnius reikalavimus pastatų atitikimui esminiams statinių reikalavimams; - rengiamas Vyriausybės nutarimo Nr. 390 „Dėl Butų ir kitų patalpų savininkų lėšų, skiriamų namui (statiniui) atnaujinti pagal privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus, kaupimo, dydžio apskaičiavimo ir sukauptų lėšų apsaugos tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimas, siekiant padidinti kaupiamąsias lėšas.
06-02-21. Parengti bendro statybos teisyno, įgyvendinančio statybos kodekso koncepciją, sprendimą Nuo 2023-12-23: 5.1. Optimizuoti statybą leidžiančių	2021 m. II ketv.	2024 m. I ketv. 2024 m.	AM		Vėluojama (iš dalies įvykdyta (5.1 veiksmo apimtyje), vykdymas tęsiamas). Siekiant lieknesnio, skaidresnio ir aiškesnio teisinio reguliavimo, vietoje daugybės statybos techninių reglamentų (STR) numatoma parengti vieną statybų kodeksą. Statybos kodeksas rengiamas etapais. Pirmiausia 2021-11-24–2022-01-17 parengtas Statybos kodekso koncepcijos projektas https://am.lrv.lt/uploads/am/documents/files/Statybos%20kodekso%20koncepcijos%20proj

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
dokumentų išdavimo sistemą, peržiūrint statybą leidžiančio dokumento išdavimo reikalavimus, suteikiant daugiau lankstumo ir skaidrumo statinių projektavimo procesui, padidinant statybos dalyvių atsakomybę, sutrumpinant projektavimo ir statybą leidžiančių dokumentų gavimo terminus, mažinant administracinę naštą (pastaba)		III ketv.			ektas_AM.pdf, kur viešosioms konsultacijoms su visuomene 2022 m. vasarį pasiūlytos 3 koncepcijos alternatyvos: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/kvieciame-issakyti-nuomone-apie-statybos-kodekso-koncepcijos-alternatyvas. Pagal gautas pastabas ir pasiūlymus patikslintas koncepcijos projektas 2022-08-01 pateiktas Vyriausybei su siūlymu pritarti vienai iš koncepcijos alternatyvų, kuri taptų pagrindu Statybos kodeksui rengti. Pritarta II alternatyvai. Statybos kodekso projektas rengiamas pagal Statybos kodekso koncepcijos II alternatyvą. Jis apima projektinių pasiūlymų, statinių projektavimo, statybos ir užbaigimo, statinių naudojimo ir priežiūros, nugriovimo teisinį reguliavimą, taip pat aiškiai apibrėš įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų skaičių bei susiaurins subjektų, galinčių priimti statybų procesą reguliuojančius norminius dokumentus, ratą. Daugiau info: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/pradedamas-rengti-statybos-kodeksas-remsis-statinio-gyvavimo-ciklo-stadijomis/. Siekiant platesnės diskusijos ir didesnio specialistų, ekspertų, visuomenės įsitraukimo rengiant Statybos kodeksą Aplinkos ministerija 2022-07-12 sudarė darbo grupę, ją atnaujino 2024-03-08. Į ją įtraukti ministerijų bei kitų institucijų, socialinių partnerių, nevyriausybinių organizacijų ir akademinės bendruomenės atstovai. Darbo grupė vertina ir teikia pastabas, konkrečius tobulinimo siūlymus pagal II Statybos kodekso koncepcijos įgyvendinimo alternatyvą rengiamam Statybos kodekso projektui. Daugiau informacijos čia: https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/statyba-ir-bustas/statybos-kodeksas. 2024 m. rugpjūtį parengtas pradinis Statybos kodekso projektas. Planuojama, kad jis svarstomas ir tobulinamas darbo grupės posėdžiuose, organizuojamuose nuo lapkričio mėn. Atsižvelgiant į tai, kad Statybos kodekso rengimo eigoje išaiškėjo daug papildomų poreikių tobulinti statybos reguliavimą, dėl darbuotojų, kompetencijos ir finansavimo trūkumo, koncepcijos II alternatyva įgyvendinama etapais, pirmiausia sutvarkant opiausias reglamentavimo sritis. Tam įvykdytas 5.1. veiksmas – optimizuota statybą leidžiančių dokumentų išdavimo sistema, statybą leidžiančio dokumento išdavimas trumpėja pusmečiu. AM parengtos Statybos ir lydimųjų (13) įstatymų pataisos statybą leidžiančių dokumentų išdavimo sistemai tobulinti priimtos Seimo 2023-12-19 posėdyje. Svarbūs Statybos įstatymo, Architektūros, Teritorijų planavimo, Savivaldybių infrastruktūros plėtros ir kitų įstatymų pakeitimai įsigaliojo 2023 m. pabaigoje ir 2024 m. Tam pakeista apie 70 įgyvendinamųjų teisės aktų. Minėtų teisės aktų pataisos supaprastina ir paspartina statybos procesus, sumažina

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdyto pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					perteklinį reguliavimą, padidina statybos procesų skaidrumą ir efektyvumą, statybos dalyvių atsakomybes, kartu išsaugant ir gerinant aplinkos kokybę. Daugiau informacijos čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/pritarta-statybos-istatymo-pakeitimams-statyba-leidzianciu-dokumentu-isdavimo-terminas-trumpes-pusmeciu-mazes-ju-skaicius/. Nuo 2024 m. lapkričio 1 d. vietoje trijų esamų projektavimo etapų lieka du – projektinių pasiūlymų ir techninio darbo projekto. Statybą leidžiantis dokumentas bus išduodamas po projektinių pasiūlymų stadijos, taip bus išvengta besidubliuojančių tikrinimų savivaldybėse ir kitose institucijose. Skaiciuojama, kad statybos srityje priimamų administracinių sprendimų skaičius sumažės 20-30 tūkst. per metus. Bus taupomos privačių statytojų, biudžeto lėšos, mažės valstybės dalyvavimas ir didės ekspertų įsitraukimas, jie dalinsis atsakomybe su valstybės institucijomis. Savivaldybėse nebereikės tvirtinti projektinių pasiūlymų rengimo užduoties ir pačių projektinių pasiūlymų. Be to, pasikeitus reikalavimams mažės ir statybą leidžiančių dokumentų skaičius, nes kai kuriais atvejais tokių dokumentų nebereikės. Įsigaliojus naujai tvarkai prašymų išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikimas bus paprastesnis, kadangi nereikės atlikti dalies dabar reikalaujamų procedūrų iki prašymo pateikimo, su prašymu teikiamų projektinių pasiūlymų apimtis bus mažesnė, jų nagrinėjimas spartės. Daugiau informacijos čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/s-gentvilas-nuo-lapkricio-1-dienos-statyba-leidziancio-dokumento-isdavimas-trumpes-pusmeciu/. Papildoma informacija apie pakeistus įgyvendinamuosius teisės aktus. Įgyvendinant <u>Statybos įstatymo pataisas</u>, pakeistas Vyriausybės <u>nutarimas</u> dėl Statybos įstatymo įgyvendinimo: aplinkos ministras įgaliotas nustatyti statinio projekto ekspertizės aktų registravimo „Infostatyba“ tvarką, skelbiamus duomenis ir dokumentus; nustatyti Nacionalinį statybos informacijos klasifikatorių; nustatyti atvejus, kai statinio gyvavimo ciklą apibūdinantys duomenys kuriami, tvarkomi, valdomi ir viešinami skaitmenine forma; nustatyti reikalavimus, taikomus statinio gyvavimo cikle naudojamiems duomenims. Panaikinti ar patikslinti kiti įgaliojimai. Vyriausybė taip pat <u>nustatė</u> rinkliavas už leidimo formuoti nekilnojamojo turto kadastro objektus išdavimą, už informacijos apie statytoją (statytojus) (užsakovą (užsakovus)) atnaujinimą statybą leidžiančiame dokumente. Atsisakyta nustatytų paslaugų, atsižvelgiant į tai, kad jos nebeteikiamos. Aplinkos ministras patvirtino <u>statybos techninio reglamento „Statybą leidžiantys</u>

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ pataisas, kurios įgyvendina gegužės 1 d. įsigaliojusias naujas Statybos įstatymo nuostatas. Šie pokyčiai leis padidinti statybos procesų skaidrumą ir efektyvumą, o galimybė rekonstruoti ir remontuoti senus nebaigtos statybos statinius sudarys sąlygas pagerinti ne tik pačių statinių, bet ir visos šalies kraštovaizdžio būklę. Pakeistas Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas – patobulintas statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų ir statybos rangovų atestavimas, atsisakyta perteklinių reikalavimų ir ribojimų rinkos dalyviams ir kt. Patvirtintos Specialiųjų reikalavimų, specialiųjų architektūros reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų struktūros ir išdavimo tvarkos aprašo pataisos, leisiančios į statybų planavimo procedūras įtraukti ir visuomenės atstovus. Patikslinti specialiųjų reikalavimų privalomumo atvejai, atsisakoma tiesioginio prašymo juos išduoti, paliekama galimybė prašymą teikti tik elektroninėmis priemonėmis, detalizuotas viešosios konsultacijos procedūros vykdymas bei jos terminai, nebelieka prievolės pateikti projektinius pasiūlymus, nes specialieji reikalavimai bus išduodami prieš projektinių pasiūlymų rengimą. Taip pat patikslinti atvejai, kuomet specialieji reikalavimai neišduodami ir kt. Pakeisti statybos techniniai reglamentai STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“, STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“. Aplinkos ministras patvirtino 4 teisės aktus, susijusius su statinių ir patalpų paskirčių reguliavimu. Juose patikslintas statinių paskirčių sąrašas, priskyrimo joms kriterijai, peržiūrėti normatyviniai reikalavimai ir jų įgyvendinimo sąlygos teritorijų planavimo, statinių projektavimo, jų statybos ir naudojimo priežiūros etapuose. Šiais pakeitimais sprendžiamos problemos, kai projektuojant ir statant kitokios paskirties pastatus, nei nurodyta projekte ir teritorijų planavimo dokumentuose, kyla neigiamos pasekmės visuomenei. Savivaldybių suplanuota infrastruktūra neatitinka gyventojų poreikių, neužtikrinamas jų informavimas ir teisėti lūkesčiai, nesukuriamas sveikatai palanki gyvenamoji aplinka, žmonės įsigyja „negyvenamus“ butus, rekreacinės teritorijos naudojamos ne bendruomenės, o kelių asmenų poreikiams. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/patvirtinti-poistatyminiai-aktai-del-statiniu-paskirciu-apibrezties-ir-reguliavimo/. Nuo 2024-05-01 įsigaliojo Architektūros ir Architektų rūmų įstatymų pakeitimai, kuriais siekiama gerinti architektūros ir urbanistikos kokybę, didinti šioje srityje dirbančių specialistų, įmonių veiklos efektyvumą ir skaidrumą.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdyto pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					<u>Architektūros įstatymo pakeitimams</u> įgyvendinti patvirtinti šie teisės aktai: Architektūros kokybės vertinimo metodika ir Projekto konkurso organizavimo taisyklės. <u>Architektų rūmų įstatymo pakeitimams</u> įgyvendinti patvirtinti šie teisės aktai: Architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint užsiimti architekto profesine veikla ar laikinai ir kartais teikti architektūrinės paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo pakeitimai, Teritorijų planavimo vadovų atestavimo tvarkos aprašo pakeitimai, Architektų atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašo pakeitimai ir Architekto profesinės kvalifikacijos, įgytos trečiojoje valstybėje, pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo pakeitimai. Įgyvendinant <u>Savivaldybių infrastruktūros įstatymo pataisas</u>, Vyriausybė patikslino Kompensacijos savivaldybių infrastruktūros plėtros iniciatoriams už jų patirtas išlaidas apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašą ir Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos nustatymo metodiką. Vyriausybė pakeitė Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašą. Nustatytas aiškesnis savivaldybės infrastruktūros plėtrai reikalingų privačios nuosavybės teise valdomų žemės sklypų (jų dalių) įsigijimo savivaldybės nuosavybės įgyvendinimo teisinis reglamentavimas: perkant savivaldybės nuosavybės žemės sklypą, reikalingą savivaldybės infrastruktūros plėtrai, numatyta galimybė atsiskaityti už tai savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka, abipusiu savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatoriaus ir žemės sklypo savininko susitarimu. Įgyvendinant <u>Teritorijų planavimo įstatymo pataisas</u>, pakeistas Vyriausybės nutarimas dėl Teritorijų planavimo įstatymo įgyvendinimo. Vyriausybė papildė Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatus – nustatytos aiškesnės teritorijų planavimo viešinimo procedūros (papildomai apie teritorijų planavimo dokumentų viešumo procedūras elektroniniu paštu informuojami planuojamoje teritorijoje esančių seniūnijų seniūnai ir seniūnaičiai. Apie rengiamus detaliuosius planus ar vietovės lygmens bendruosius planus, viešinimo procedūras papildomai bus informuojama prie planuojamos teritorijos ribų įrengtame informaciniame stende ir kt.). Pakeistas Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašas – teritorijų planavimo stebėsenos procesas bus aiškesnis ir skaidresnis, duomenys bus atveriami visuomenei, mažinama administracinę naštą savivaldybėms ir jų institucijoms, planavimo organizatoriams (numatyta, kad savivaldybėms neberekės rengti popierinių ataskaitų, nes kuriant sąsajas tarp esamų valstybės duomenų sistemų didžioji dalis duomenų į Teritorijų planavimo

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					stebėsenos informacinę sistemą pateks automatiškai ir kt.). Įgyvendinant <u>Nekilnojamo turto kadastro įstatymo pataisas</u>, Vyriausybė 2024-06-12 pritarė Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų pakeitimams, kuriais išplečiamas fizinių ir juridinių asmenų, galinčių inicijuoti žemės sklypų kadastrinius matavimus, kadastro duomenų tikslinimą, pakeitimą, ratas. Taip pat bus galima greičiau įregistruoti, pakeisti ar patikslinti krašto apsaugos tikslams skirtų pastatų kadastro duomenis Nekilnojamojo turto kadastru ir Nekilnojamojo turto registre. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/zemes-sklypo-kadastrinius-matavimus-kadastro-duomenu-patikslinima-gales-inicijuoti-ir-statytojas/. Patvirtintos Nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenų nustatymo taisyklės. Taisyklėse atsakyta perteklinių reikalavimų, patikslinta informacijos apie planuojamus žemės sklypo kadastrinius matavimus skelbimo tvarka, išplėstas pastatų ir patalpų kadastro duomenų formose įrašomų duomenų sąrašas. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/patvirtintos-nekilnojamuju-daiktu-kadastro-duomenu-nustatymo-taisykles/.
06-02-22. Parengti ir patvirtinti teisės aktus, susijusius su statinio informacinio modeliavimo (BIM) metodų taikymu	2021 m. I ketv.	2022 m. IV ketv.	AM		Įvykdyta. Seimas 2021-04-15 priėmė Aplinkos ministerijos parengtas Viešųjų pirkimų įstatymo^[1] ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo^[2] pataisas, kuriomis pritarė statinio informacinio modeliavimo (angl. <i>Building Information Modelling</i>, toliau – BIM) metodų privalomam taikymui viešajame sektoriuje, kuris yra pagrindinis statybų užsakovas valstybėje. Pavyzdžiui, 2019 m. apie 44 proc. investicijų statybos sektoriuje sudarė viešojo sektoriaus investicijos. Vyriausybė 2021-12-08 pritarė Aplinkos ministerijos parengtam nutarimui^[3], kuris nustato, kokiais atvejais perkančiosios organizacijos pirkimo dokumentuose turi nurodyti privalomo BIM metodų taikymo reikalavimus ir kriterijus. Nutarime nustatyta, kad palaipsniui kas dvejus metus statybos skaičiuojamosios kainos ir investicijų sumos, nuo kurių būtų privaloma taikyti BIM metodus, mažinamos. Tai sudarys sąlygas veiksmingiau naudoti išteklius planuojant, projektuojant, statant ir eksploatuojant viešojo sektoriaus statinius. Kartu bus skatinama statybos sektoriaus technologinė pažanga, statybos procesų skaitmeninimas. Tai leis išvengti brangių statybinių klaidų, sutaupyti teismų darbo laiko nebesiveliant į juridinius ginčus, sumažinti objektų statybų kainas dėl projektų tikslumo, t. y. tikslų sąmatų. Vyriausybė taip pat nustatė, kad reikalavimų ir (arba) kriterijų dėl BIM metodų taikymo tvarką nustato Aplinkos ministerija^[4]. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/skaitmeniniai-projektavimo-ir-statybos-metodai-bus-privalomi-viesajame-sektoriuje. Siekiant užtikrinti BIM metodų taikymą, aplinkos ministro įsakymu patvirtinti Užsakovo informacijos reikalavimai^[5]. Tai pagrindinis dokumentas, užtikrinantis bendradarbiavimą

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					pagrįstą privalomą BIM metodų taikymą viešajame sektoriuje – užsakovams (statytojams) tai privalomas dokumentas perkant Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarime Nr. 1061 nustatytas ypatingųjų statinių kategorijai priskiriamų statinių naujos statybos, rekonstravimo projektavimo paslaugas ir pačius naujos statybos, rekonstravimo darbus, kilnojamųjų daiktų įrengimo, pertvarkymo projektavimo paslaugas, įrengimo, pertvarkymo darbus, urbanizuotose teritorijose atnaujinamų kvartalų modernizavimo projektavimo paslaugas, modernizavimo darbus. Statiniai, kilnojamieji daiktai ir kvartalai turi atitikti visas minėtame nutarime nurodytas sąlygas. Užsakovo informacijos reikalavimai turi būti įtraukiami į viešųjų pirkimų dokumentus. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/viesasis-sektorius-pereina-prie-privalomo-statinio-informacinio-modeliavimo-metodu-taikymo. Šie priimti teisės aktai sudaro teisinės prielaidas taikyti BIM metodus viešajame sektoriuje. Be to, siekiant užtikrinti veiksmingą BIM metodų taikymą viešajame sektoriuje, AM kartu su partneriais iki 2023-08-31 įgyvendina BIM-LT projektą^[6] – kuriamos priemonės, skirtos viešojo sektoriaus statinių statybos planavimo, projektavimo, statybos, eksploatavimo, valdymo efektyvumui didinti, taikant BIM. Plačiau apie tai: https://statyba40.lt/titulinis/bim-lt-projektas/. ^[1] Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 35 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-251, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. balandžio 15 d. ^[2] Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 48 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIV-252, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. balandžio 15 d. ^[3] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimas Nr. 1061 „Dėl reikalavimų ir (arba) kriterijų dėl statinio informacinio modeliavimo metodų taikymo“. ^[4] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimas Nr. 1062 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 30 d. nutarimo Nr. 92 „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“. ^[5] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. D1-57 „Dėl Užsakovo informacijos reikalavimų patvirtinimo“. ^[6] Projektas Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0029 „Priemonių, skirtų viešojo sektoriaus statinių gyvavimo ciklo procesų efektyvumui didinti, taikant statinio informacinį modeliavimą, sukūrimas“, finansuojamas iš 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.1-ESFA-V-912 priemonei „Nacionalinių reformų skatinimas ir viešojo valdymo institucijų veiklos gerinimas“ skirtų lėšų.
06-02-23. Parengti ir patvirtinti teisės aktus, numatančius žaliuosiuose pirkimuose statant visuomeninius pastatus	2021 m. I ketv.	2022 m. III ketv.	AM	EIM	Įvykdyta. Vyriausybės 2023-07-19 posėdyje pritarė, kad nuo 2024 m. lapkričio 1 d. statant naujus visuomeninės paskirties pastatus, finansuojamus valstybės ir savivaldybių biudžetų ar

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
naudoti bent 50 proc. organinių ir medienos statybos produktų					tarptautinės finansinės paramos lėšomis, bus privaloma panaudoti bent 50 proc. medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų. Šiais pokyčiais skatinama klimatui ir aplinkai palanki statybos sektoriaus ir produktų transformacija, naujų verslo modelių, ekoinovacijų, tvarių, ilgaaamžių „žiedinių“ produktų gamybos ir paslaugų kūrimas. Nustatyta, kad pirkimų vykdytojai, perkantys ypatingųjų ir neypatingųjų statinių kategorijai priskiriamų visuomeninės paskirties pastatų naujos statybos projektavimo paslaugų ir rangos darbus, už kuriuos apmokama iš minėtų finansinių šaltinių, taikydami aplinkos ministro patvirtintus aplinkos apsaugos kriterijus turės numatyti, kad ne mažiau nei pusė statybinių medžiagų būtų pagamintos iš medienos ar kitų organinių žaliavų. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienuos/statant-visuomenines-paskirties-pastatus-bent-puse-statybos-produktu-tures-buti-pagaminti-is-atsinaujinanciu-gamtos-istekliu. Įgyvendinamos kitos iniciatyvos, kurios prisidės prie medienos ir kitų organinių medžiagų iš atsinaujinančių gamtos išteklių pagrindu pagamintų statybos produktų pasiūlos skatinimo ir palankesnių teisinių ir finansinių sąlygų jų panaudojimui sudarymo: - Nors ir anksčiau nebuvo draudžiama medinių ar iš kitos organinės medžiagos statinių statyba, tačiau teisės aktai leido statyti santykinai nedidelius statinius, apribojant jų aukštį. Atsižvelgiant į tai, 2023 m. rugsėjį apribojimai sušvelninti. Pakeisti Gaisrinės saugos pagrindiniai reikalavimai – sudarytos teisinės sąlygos statyti aukštesnius nei 5 aukštų visuomeninius pastatus, naudojant iš medienos ir organinių medžiagų pagamintus statybos produktus. Iki šiol maksimalus tokių pastatų aukštis negalėjo viršyti 5 aukštų. Daugiau medžio ir kitų organinių medžiagų galima naudoti statant administracines, prekybos, paslaugų, maitinimo, transporto, kultūros, mokslo (išskyrus vaikų darželius ir lopšelius), sporto, religinės paskirties pastatus, kurių aukščiausio aukšto altitudė neviršija 26,5 m (iki 9 aukštų). Tokiems pastatams turi būti numatyti papildomi gaisrinės saugos reikalavimai, susiję su evakuacijos keliais ir gaisro gesinimo sistemomis. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienuos/naudojant-mediena-ir-organines-medziagas-bus-galima-statyti-aukstesnius-nei-5-aukstu-visuomeninius-pastatus. - Patvirtintas pažangos priemonės „Skatinti pastatų renovaciją“ aprašas (VPNIP 6.2.15 veiksmas), kuriame Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP (REPowerEU)) lėšomis numatoma finansuoti organinės renovacijos veiklas: modulinių konstrukcijų iš organinių medžiagų gamybos pajėgumų sukūrimą, organinių medžiagų gamybinių pajėgumų sukūrimą. Planuojamomis investicijomis siekiama diegti greito šiluminio surenkamomis izoliacinėmis sistemomis iš organinių žaliavų technologiją. Įdiegtus inovatyvią modulinę technologiją, renovacijos procesas pagreitinėtų mažiausiai 3 kartus. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienuos/ragine-medienos-imones-jau-dabar-pradeti-rengti-projektu-planus-dotacijoms-skydu-gamybai. Prie tvarios statybos infrastruktūros pajėgumų sukūrimo Lietuvoje prisideda ir

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					verslas. 2023-09-13 Akmenės laisvojoje ekonominėje zonoje (LEZ) oficialiai atidaryta pirmoji Baltijos šalyse ir trečioji Europoje konstrukcijų tvariai statybai gamykla. Gamykloje bus gaminama sluoksнинė lukštų mediena (LVL), dvitėjinės sijos (I-joist), statybinės medžio drožlių plokštės. Tikimasi, kad šie tvarūs medienos gaminiai pakeis plieną ir betoną, sulauks paklausos ne tik Lietuvos statybų sektoriuje, bet ir bus konkurencingi ir į žaliąjį kursą orientuotoje ES rinkoje. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/vos-trecia-tokia-europoje-naujojoje-akmeneje-atverta-tvarios-statybos-konstrukciju-gamykla .
06-02-24. Plėtoti Šventosios jūrų uosto projektą	2021 m. II ketv.	2024 m. III ketv.	AM	ŽŪM	
06-04. Projektas – GAMTINIO KAPITALO APSAUGA IR TVARUS NAUDOJIMAS			AM		
06-04-01. Siekiant nustatyti konkrečias saugomų teritorijų kiekybinės ir kokybinės plėtros priemonės, taip pat konkrečias priemonės saugomų rūšių ir buveinių apsaugos būklei atkurti arba palaikyti visos šalies mastu ir įtraukti daugiau suinteresuotųjų šalių joms įgyvendinti, parengti Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės 2021–2030 m. veiksmų planą (patvirtinti aplinkos ministro įsakymu)	2021 m. II ketv.	2021 m. IV ketv.	AM	SM, ŽŪM	Įvykdyta kitu būdu nei planuota. 2021 m. įsigaliojus naujai priimtam Strateginio valdymo įstatymui, sukurta nauja planavimo dokumentų sistema, kur numatyta, kad pažangai planuoti pagrindiniai privalomi planavimo dokumentai yra Nacionalinis pažangos planas, ministerijų rengiamos ir Vyriausybės tvirtinamos plėtros programos NPP pažangos uždaviniams įgyvendinti ir plėtros programose numatytų pažangos priemonių detalizavimas į konkrečias pažangos veiklas ministrų tvirtinamuose pažangos priemonių aprašuose. Atsižvelgiant į tai, Aplinkos ministerija parengė ir Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 318 patvirtino 2022–2030 metų aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programą, kur numatyta viena iš pažangos priemonių „Išsaugoti biologinę įvairovę“. Atsižvelgiant į šios programos nuostatas ir atsižvelgiant į tai, kad jos įgyvendinimui ir pažangos lėšų skyrimui, vadovaujantis Strateginio valdymo įstatymu, privaloma rengti pažangos priemonių aprašus, vietoje Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės 2021–2030 m. veiksmų plano 2024-05-28 patvirtintas pilnos apimties pažangos priemonės „Išsaugoti biologinę įvairovę“ aprašas. Jis kartu su AM regioninėmis pažangos priemonėmis (joms patvirtintos finansavimo gairės) „Plėtoti žaliąją infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“, „Sutvarkyti praeityje užterštas ir pažeistas teritorijas“, dalimi pažangos priemonių „Didinti klimato politikos veiksmingumą“, „Didinti atsparumą ekstremaliesiems hidrometeorologiniams reiškiniams“, „Gerinti vandens telkinių būklę“, „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“, „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ aprašuose numatytų pažangos veiklų ir ŽŪM pažangos priemonių pažangos veiklų numato kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei skirtas pažangos veiklas iki 2030 metų (imtinai). Atsižvelgiant į tai, papildomas Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės veiksmų planas 2021–2030 metams neberengtas, siekiant nedubliuoti veiksmų planavimo. Siekiant nustatyti konkrečias saugomų teritorijų kiekybinės ir kokybinės plėtros priemonės, taip pat konkrečias priemonės saugomų rūšių ir buveinių apsaugos būklei atkurti arba

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					palaikyti visos šalies mastu ir įtraukti daugiau suinteresuotųjų šalių joms įgyvendinti, pažangos priemonės „Išsaugoti biologinę įvairovę“ apraše suplanuota pažangos veikla „2. Saugomų teritorijų apsaugos stiprinimas, taip pat ekosistemų, buveinių ir rūšių geros būklės užtikrinimas“: - 2.1 Tarpvalstybinių projektų saugomose teritorijose įgyvendinimas; - 2.2. Saugomų teritorijų steigimas, valdymo stiprinimas ir tvarkymas, rūšių ir buveinių geros būklės palaikymas visoje Lietuvos teritorijoje; - 2.3. Saugomų teritorijų steigimas, valdymo stiprinimas ir tvarkymas, rūšių ir buveinių geros būklės palaikymas visoje Lietuvos teritorijoje („Natura 2000“ teritorijose); - 2.4. Europinio žalvarnio (<i>Coracias garrulus</i>) būklės gerinimas Lietuvoje; - 2.5. Apsaugos sutarčių sudarymas ir kompensacijų išmokėjimas; - 2.6. Apsaugos sutarčių sudarymas ir kompensacijų išmokėjimas (ne „Natura 2000“ teritorijos); - 2.7. Gamtotvarkos įgyvendinimas; - 2.8. Privačių miškų, turinčių didžiausią gamtinę vertę, išpirkimas ir apsaugos sutarčių sudarymas su savininkais. Taip pat prie iškeltų tikslų įgyvendinimo iš dalies prisidės ir kitos pažangos veiklos, suplanuotos šios pažangos priemonės apraše: - 1.3. Nuostolių dėl natūralių pievų ir ganyklų, pelkių ir šaltynų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo kompensavimas žemės savininkams; - 1.4. Sąlygų atkurti upių ekologinį vientisumą („Natura 2000“ teritorijose) sudarymas; - 1.5. Sąlygų atkurti upių ekologinį vientisumą sudarymas; - 1.7. Invazinių rūšių valdymo, gausos reguliavimo ir naikinimo priemonių įgyvendinimas. Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis 2024-06-18 priimtu Gamtos atkūrimo reglamentu, kiekviena šalis narė turės parengti savo šalies planą ir pateikti Europos Komisijai nacionalinius atkūrimo planus, kuriuose būtų nurodyta, kaip įgyvendins tikslus. Atsižvelgiant į tai, bus rengiamas Lietuvos nacionalinis atkūrimo planas.
06-04-02. Siekiant pasirengti įgyvendinti ES žaliojo kurso ambicingus tikslus gamtos apsaugos srityje, parengti ir įgyvendinti saugomų teritorijų institucijų sistemos pertvarkos projektą, numatantį efektyvesnę gamtos būklės stebėsenos, analizės, atkūrimo veiksmų planavimo ir įgyvendinimo visos šalies teritorijoje institucinį modelį	2021 m. I ketv.	2022 m. II ketv.	AM		Įvykdyta. 2022 m. I pusmetį parengta ir įgyvendinta saugomų teritorijų institucijų sistemos pertvarka – juridinių asmenų skaičius sumažintas nuo 34 iki 9 juridinių asmenų, t. y. reorganizuotos regioninių parkų, valstybinių gamtinių ir biosferos rezervatų direkcijos, sujungiant jas į keturis naujus juridinius asmenis: Aukštaitijos, Dzūkijos – Suvalkijos, Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos saugomų teritorijų direkcijas. 2022 m. balandį Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba patvirtino šių naujų direkcijų nuostatus. Taip pat patvirtintos naujųjų direkcijų organizacinės struktūros ir direkcijų pareigybių sąrašai, paskirti vadovai, jų pavaduotojai ir kiti atsakingi specialistai. Keturi

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					regioninių parkų ir rezervatų direkcijos pradeda veikti nuo 2022 m. liepos 1 d.¹ Šie struktūros pokyčiai leis užtikrinti efektyvesnę saugomų teritorijų veiklą, gamtos ir kultūros vertybių apsaugą, sudarys sąlygas plėsti gamtos vertybių apsaugos kompetenciją, įgyvendinti Žaliojo kurso uždavinius ir Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijos iki 2030 m. tikslus. Pakeista struktūra leis sustiprinti prevencinės priežiūros funkcijas, geriau užtikrinti darbuotojų interesus. Bendras darbuotojų skaičius po pertvarkos direkcijose išlieka toks pats, tačiau sumažėja direktorių ir finansų specialistų, bet atsiranda naujos į direkcijų kompetencijų kėlimą ir efektyvesnę veiklą orientuotos pareigybės (architektai, regioninių parkų grupių patarėjai (prevencijos specialistai)). Visiems darbuotojams, kurių pareigybės naujoje direkcijų struktūrose nebelieka, siūloma užimti naujas pareigynes, persikvalifikuoti ar dalyvauti atrankose. Po pertvarkos sumažinus neracionaliai didelės apimties bendrąsias funkcijas, sutaupytos biudžeto lėšos bus naudojamos kokybiškomis saugomų vertybių apsaugos ir tvarkymo priemonėms, taip kuriant pridėtinę vertę visai visuomenei. Centralizuojant bendrąsias funkcijas ir sukūrus stiprias regionines direkcijas, jos užtikrins kvalifikuotą gyventojų prašymų aptarnavimą, todėl žmonės galės operatyviau gauti institucijų atsakymus. Pertvarka vykdyta vadovaujantis aplinkos ministro 2022-01-31 įsakymu Nr. V-17 patvirtintu Saugomų teritorijų valdymo institucinis modeliu ir Saugomų teritorijų institucijų sistemos pertvarkos veiksmų planu, 2022-02-23 Vyriausybei pritarus² AM siūlomai Lietuvos saugomų teritorijų valdymo sistemos pertvarkai. Vyriausybė pritarė reorganizuoti 29 direkcijas – Anykščių, Asvejos, Aukštadvario, Biržų, Dieveniškių istorinio, Dubysos, Kauno marių, Krekenavos, Kurtuvėnų, Metelių, Nemuno deltos, Nemuno kilpų, Neries, Pagramančio, Pajūrio, Panemunio, Rambyno, Salantų, Sartų ir Gražutės, Sirvėtos, Tytuvėnų, Varnių, Veisiejų, Ventos, Vištyčio, Žagarės regioninių parkų, Kamanų, Viešvilės valstybinių gamtinių rezervatų, Žuvinto biosferos rezervato – jas sujungiant į 4 – Aukštaitijos, Dzūkijos-Suvalkijos, Žemaitijos ir Mažosios Lietuvos saugomų teritorijų direkcijas. Plačiau: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/simonas-gentvilas-saugomu-teritoriju-sistemos-pertvarkos-esminis-rezultatas-kokybe.
06-04-03. Siekiant apsaugoti natūralias buveines, saugomas rūšis ir jų buveines, vandens telkinius ir jų pakrantes nuo sunaikinimo vykdant ūkinę veiklą, įstatymais įtvirtinti tokių veiklų draudimus bei kompensacijas žemės savininkams, taip pat numatyti laisvesnį kai kurių gamtinių	2021 m. I ketv.	2022 m. II ketv.	AM		Iš dalies įvykdyta (įvykdyta dalis nuostatų, susijusių su Saugomų teritorijų įstatymo keitimu). Dalis nuostatų, susijusių su Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų keitimu, nebebus vykdoma. Siekiant numatyti laisvesnį kai kurių gamtinių teritorijų lankymą ir privačiomis saugojimo iniciatyvomis paremtų saugomų teritorijų nustatymą, veiksmingesnę biologinės įvairovės apsaugą, Seimas 2023 m. gruodį priėmė Aplinkos ministerijos parengtas naujos redakcijos

¹ Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2022 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. V-32 nustatyta, kad naujos direkcijos pradeda veikti 2022 m. liepos 1 d.

²² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. vasario 23 d. nutarimas Nr. 143 „Dėl sutikimo reorganizuoti regioninių parkų ir rezervatų direkcijas“.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
teritorijų lankymą ir privačiomis saugojimo iniciatyvomis paremtų saugomų teritorijų nustatymą (pakeisti Saugomų teritorijų įstatymą ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą)					Saugomų teritorijų įstatymo ir lydimųjų įstatymų³ pataisas. Saugomų teritorijų įstatymu įteisinta, kad privačios saugomos vietovės gali būti nustatomos žemės savininko valia ten, kur valstybės ar savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų nėra. Supaprastinamas kitų apsaugos sutarčių sudarymas, kai esamose saugomose teritorijose reikia užtikrinti papildomą saugomų rūšių ir buveinių apsaugą. Numatoma buvusių sodybų atkūrimo saugomose teritorijose proceso pabaiga. Prašymus buvusiai sodybai saugomose teritorijose atstatyti bus galima teikti tik iki 2028 m. sausio 1 d., vėliau tokios galimybės nebeliks. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos ir saugomų teritorijų direktijų kompetencija biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugos politikos įgyvendinime išplečiama dalykiniu ir teritoriniu aspektu: šios įstaigos įgyvendins ne tik saugomų teritorijų politiką, bet visos šalies mastu rūpinsis biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugos, ekosistemų atkūrimo praktiniais klausimais. Sudarytos sąlygos ir laisvesniam rezervatų lankymui, atsižvelgus į augantį visuomenės susidomėjimą saugomomis teritorijomis. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/sudarytos-galimybes-nustatyti-saugomas-teritorijas-privacioje-zemeje-sukeliant-maziau-konfliktu/.
Nuo 2023-12-23: 6.3. Siekiant apsaugoti esminius biologinės įvairovės, kuri yra visuomenės gerovės pagrindas, komponentus – natūralias buveines, saugomas rūšis ir jų buveines, vandens telkinius ir jų pakrantes nuo sunaikinimo vykdant ūkinę veiklą, įtvirtinti tokių veiklų ribojimus saugomose teritorijose (pastaba)		2024 m. II ketv. (pastaba)			Siekiant apsaugoti natūralias gamtines buveines, saugomas rūšis ir jų buveines, vandens telkinius, jų pakrantes nuo sunaikinimo vykdant ūkinę veiklą, 2023-12-08 Vyriausybei pateiktas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimas (TAIS Nr. 23-2050(3)). 2024-03-05 gauta LRVK išvada – projektas grąžintas tobulinti. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir lydimųjų (1) įstatymų keitimo projektai pakartotinai pateikti Vyriausybei 2024-04-23 (TAIS Reg. Nr. 23-2050(4)). Įstatymų projektai pataisyti pagal gautas pastabas: atsisakyta teikti anksčiau teiktą derinti Saugomų teritorijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, dėl galimo valstybės biudžeto lėšų panaudojimo, atsisakyta keisti didelę dalį SŽNSĮ straipsnių, atsižvelgta į kitas gautas pastabas ir pasiūlymus. Atsižvelgiant į tai, kad valstybės biudžetui tektų didelė finansinė našta kompensacijų už ūkinės veiklos saugomose teritorijose ribojimą mokėjimui, nuspręsta nebeteikti šių pasiūlymų, t. y. toliau nebevykdyti 6.4.3 veiksmo keičiant įstatymą. Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo ir Geležinkelių transporto kodekso keitimo

³ Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 12, 122 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12-1, 12-2, 12-3, 12-4, 12-5 straipsniais įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. [XIV-2351](#).

Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 4 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. [XIV-2352](#);

Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatymo Nr. VIII-1226 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. [XIV-2353](#);

Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo Nr. VIII-499 3, 5, 6, 9, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. [XIV-2354](#);

Lietuvos Respublikos augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatymo Nr. IX-533 2, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. [XIV-2355](#);

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 305 straipsnio pakeitimo įstatymas 2023 m. gruodžio 14 d. Nr. [XIV-2356](#).

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					projektams 2024-05-08 pritarė Vyriausybė, o 2024-05-21 - Seimas po pateikimo . 2024-06-19 , 2024-06-26 Seimo Aplinkos apsaugos komitete vyko klausymai. Tolesnis svarstymas planuojamas Seimo rudens sesijoje.
06-04-04. Atrinkti naujas „Natura 2000“ teritorijas šalies sausumos dalyje ir papildyti jomis aplinkos ministro tvirtinamus sąrašus	2021 m. I ketv.	2022 m. IV ketv.	AM		Įvykdyta. 2021–2023 m. papildytas Buveinių apsaugai svarbių teritorijų sąrašas, pakeistos Buveinių apsaugai svarbios teritorijos. 2021 m. nustatytos 63, 2022 m. – 52, 2023 m. – 33 naujos buveinių apsaugai svarbios teritorijos. Europos Komisijos Generaliniam sekretoriatui 2023-04-27 pateiktas raštas dėl Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų nepakankamumo spragų pašalinimo. Lietuvoje, 2024-08-23 duomenimis, iš viso atrinktos 709 „Natura 2000“ teritorijos: 624 svarbios buveinių ir rūšių apsaugai ir 85 paukščių apsaugos saugomos teritorijos, iš jų jūrinės – 8 teritorijos (4 PAST ir 4 BAST). Jos kartu, įvertinant persidengimą, dengia 1,068 mln. ha, iš jų 118,6 tūkst. ha jūroje. Buveinių apsaugai svarbios saugomos teritorijos kartu su paukščių apsaugai svarbiomis teritorijomis sudaro bendrą „Natura 2000“ tinklą. Lietuvoje, 2024-01-24 duomenimis, iš viso atrinktos 708 „Natura 2000“ teritorijos: 623 svarbios buveinių ir rūšių apsaugai ir 85 paukščių apsaugos saugomos teritorijos, iš jų jūrinės – 8 teritorijos (4 PAST ir 4 BAST). Jos kartu, įvertinant persidengimą, dengia 1,062 mln. ha, iš jų 118 tūkst. ha jūroje.
06-04-05. Siekiant veiksmingos natūralių buveinių ir saugomų rūšių apsaugos, peržiūrėti esamus apsaugos tikslus ir pateikti pasiūlymus dėl jų tobulinimo, papildant gerą apsaugos būklę indikuojančiais buveinių ploto, rūšių populiacijų dydžio, buveinių struktūros ir funkcijų kriterijais, patvirtinant atnaujintus apsaugos tikslus visoms teritorijoms, kurios paskelbtos Bendrijos svarbos teritorijomis iki 2019-01-01	2021 m. I ketv.	2023 m. IV ketv.	AM		Iš dalies įvykdyta, vykdymas tęsiamas. Iki 2024 m. planuota nustatyti Buveinių direktyvos reikalavimus atitinkančius apsaugos tikslus ne mažiau kaip 144 Natura 2000 teritorijų, tokiu būdu pašalinant priežastis, dėl kurių buvo pradėta ES teisės pažeidimo procedūra. 2021 m. šie reikalavimai nustatyti 48 tinklo "Natura 2000" teritorijoms, 2022 m. – 28, 2023 m. - 15. Dar 71 teritorijai buveinių apsaugai svarbių teritorijų reikalavimai nustatyti 2024-03-01 (37 naujoms BAST ir papildytos 34 BAST apsaugos tikslų formuluotės) ir 2024-06-26 apsaugos tikslai nustatyti 103 teritorijoms (37 naujoms BAST ir papildomos 66 BAST apsaugos tikslų formuluotės)). iš viso 2024 m. iki 10-01 apsaugos tikslai nustatyti 174 teritorijoms (74 naujoms BAST ir papildytos 100 BAST apsaugos tikslų formuluotės), 2021 m. tikslai atnaujinti 48 BAST, 2022 m. - 28, 2023 m. - 15. Sekantys keitimai planuojami 2024 m. IV ketv. – 2025 m. I ketv.
06-04-06. Parengti ir pasirašančioms šalims pateikti nacionalinį susitarimą dėl miškų apsaugos ir naudojimo, kuriuo būtų susitarta dėl ilgalaikės subalansuotos miškų politikos kryptių	2021 m. I ketv.	2021 m. III ketv.	AM	ŽŪM	Įvykdyta. Nuo 2021 m. kovo iki 2022 m. liepos mėn. Aplinkos ministerija organizavo Nacionalinio susitarimo dėl miškų rengimo procesą. Procesui pasirinktas būdas – bendrakūra, leidžianti įtraukti į dokumento rengimą didelį skaičių skirtingas pažiūras ir patirtį turinčių suinteresuotų asmenų. Į Nacionalinio susitarimo dėl miškų rengimą įtraukta ir įsitraukė daugiau kaip 40 skirtingų organizacijų ir beveik 400 dalyvių. Susitarimo rengimas ir

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					diskusijos dėl turinio vyko daugiau kaip 150 įvairaus formato renginių, o galutinį susitarimų tekstą formulavo 9 teminės grupės, iš kurių susitarti pavyko šešioms. Temose „Įvairialypių miško naudų suderinamumas ir ilgalaikis balansas“, „Geresnė biologinės įvairovės apsauga miškuose“ ir „Miškų teikiamos ekonominės naudos padidinimas“ nepavyko pasiekti sutarimo dėl ypatingai išsiskiriančių ir viena kitai prieštaraujančių atskirų interesų grupių pozicijų. Šios temos reikalauja politinės valios ir konkrečių politinių sprendimų. Remiantis bendrakūros rezultatais, 2022 m. birželio mėn. parengtas ir viešai pristatytas Nacionalinio susitarimo dėl miškų dokumento projektas. Projektas yra viešai paskelbtas Nacionalinio susitarimo dėl miškų internetinėje svetainėje https://nacionalinismiskususitarimas.lt/. 2022 m. liepos mėn. Aplinkos ministerijos atstovai pristatė dokumento projektą politinių partijų deleguotiems atstovams, o tolesnių susitarimų paieškai aukščiau įvardintose nesutartose temose pateikė siūlymą, apibendrinantį bendrakūros metu teiktus pasiūlymus, remiantis susitikimuose išsakytomis pozicijomis. Paminėtina, kad proceso dalyviai sutarė, kad dokumentą turėtų pasirašyti politinės partijos. Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, manome, kad Aplinkos ministerija įvykdė Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 6.4.7 veiksmą – parengė ir pasirašančioms šalims pateikė Nacionalinio susitarimo dėl miškų dokumento projektą. Nors politinės partijos Nacionalinio susitarimo dėl miškų nepasirašė, nauja redakcija dėstomame Miškų įstatymo projekte (6.5 veiksmas) stengiamasi atliepti šio dokumento nuostatas. Be to, Seimas 2024- 06-27 priėmė rezoliuciją dėl miškų, įtvirtinančią Nacionalinio miškų susitarime sutartas nuostatas ir raginančią nesutartas nuostatas spręsti priimant naujos redakcijos MĮ.
06-04-07. Parengti ir priimti nacionalinio lygmens strateginį miškų politikos dokumentą, numatantį miškų politikos įgyvendinimo priemones iki 2030 m.	2021 m. II ketv.	2021 m. IV ketv.	AM	ŽŪM	Vėluojama. Nacionalinio lygmens strateginio miškų politikos dokumento rengimas bus atnaujintas priklausomai nuo naujos redakcijos Miškų įstatymo projekto (6.5 veiksmas) svarstymo Seime rezultatų. Dėl poreikio skirti prioritetą ir pajėgumus Miškų įstatymo keitimui, strateginio dokumento rengimas nukeltas. Be to, Seimas 2024- 06-27 priėmė rezoliuciją dėl miškų, įtvirtinančią Nacionalinio miškų susitarime sutartas nuostatas ir raginančią nesutartas nuostatas spręsti priimant naujos redakcijos MĮ. Atkreiptinas dėmesys, kad svarbiausios miškų politikos priemonės laikotarpiui iki 2030 m., kurios aiškios nelaukiant Nacionalinio miškų susitarimo pasirašymo ir strateginio dokumento, įtrauktos į 2022–2030 m. aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programą, patvirtintą Vyriausybės 2022-03-30 nutarimu Nr. 318. Atsižvelgiant į šios programos nuostatas, 2022-09-19 patvirtintas pažangos priemonės „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ aprašas, kuriame, vadovaujantis Strateginio valdymo metodika, suplanuoti veiksmai pažangos priemonei įgyvendinti.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					Be to, dalis pažangos veiklų, susijusių su miškų apsauga, suplanuotos ir kitose AM ir ŽŪM koordinuojamose pažangos priemonėse: - Pažangos priemonėje „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ suplanuota pažangos veikla „9.5. Medžių savaiminukų išsaugojimas ir įtraukimas į miško žemės apskaitą“ (2024–2025 m. skirta 4 mln. eurų Klimato kaitos programos lėšų); - Pažangos priemonėje „Išsaugoti biologinę įvairovę“ suplanuota pažangos veikla „2.8. Privačių miškų, turinčių didžiausią gamtinę vertę, išpirkimas ir apsaugos sutarčių sudarymas su savininkais“ (2022-2024 m. skirta 1,5 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų); - Žemės ūkio ministerijos koordinuojamoje pažangos priemonėje „Atkurti ir gerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“ suplanuotos pažangos veiklos, finansuojamos 2023–2027 m. Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir bendrojo finansavimo lėšomis: „Remti miško veisimą ir atkūrimą“, „Gerinti miško priežiūrą ir apsaugą“, „Kompensuoti praradimus dėl privalomų įsipareigojimų „Natura 2000“ miškuose“, „Kompensuoti praradimus dėl privalomų įsipareigojimų „Natūra 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje“, „Remti investicijas į miško jaunuolynų ugdymą“.
06-04-08. Išpirkti ne mažiau kaip 400 hektarų privačių miškų, turinčių didžiausią gamtinę vertę, kurių savininkai sutinka juos parduoti valstybei, arba sudaryti neterminuotas apsaugos sutartis dėl gamtinių vertybių juose apsaugos	2022 m. II ketv.	2024 m. III ketv.	AM		Iš dalies įvykdyta, vykdymas tęsiamas. Aplinkos ministro 2022 m. birželio 27 d. įsakymu patvirtintas pažangos priemonės „Išsaugoti biologinę įvairovę“ dalinis aprašas, kur sudarytos teisinės prielaidos skirti 2022 m. valstybės biudžeto (VB) lėšomis finansavimą privačių miškų, turinčių didžiausią gamtinę vertę, išpirkimui ir apsaugos sutarčių sudarymui su savininkais. Veiklą administruoja Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM. Siekiant apsaugoti vertingus miškus, 2023 metais valstybės naudai iš privačių žemės savininkų išpirkta 16 žemės sklypų miškuose, kurių bendras plotas 207,52 ha. Išperkant vertingus gamtiniu požiūriu plotus, buvo atrenkami tik didžiausią ekologinę vertę ir svarbą buveinių bei rūšių apsaugai turintys miško sklypai. Prioritetas buvo teikiamas žemės sklypams, kuriuose yra inventorizuotos Europos Bendrijos svarbos natūralios miško buveinės, kurių apsaugos būklė nepalanki ir žemės sklypams, kuriuose yra miškui būdingų saugomų rūšių buveinės. Tam panaudota 994,3 tūkst. eurų VB pažangos lėšų. https://am.lrv.lt/lt/naujienos/valstybe-isperka-didziausia-ekologine-verte-turincius-misko-sklypus/. Privačių miško žemės savininkų susidomėjimas šia paskata auga palaipsniui. Jos įgyvendinimo įsibėgėjimą stabdė ir tai, kad užsitęsė paruošiamųjų darbų atlikimas. 2024-05-28 pakeistas pažangos priemonės „Išsaugoti biologinę įvairovę“ aprašas, kuriame patvirtintos 2024 metų pažangos lėšos vertingiems miškams išpirkti. 2024 m. skirta 500 tūkst. eurų VB pažangos lėšų. 2024 m. iki spalio išpirkta 62,63 ha miškų, panaudojant apie 84 proc. šiems metams skirtų lėšų. Derinamas TAIS pažangos priemonės „Išsaugoti biologinę įvairovę“ aprašo keitimas,

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					išpirkimui 2024 metais papildomai skiriant 331 tūkst. eurų. . Iš viso 2024 m. planuojama išpirkti 73,27 ha, iš jų 66,18 ha VB lėšomis (500 tūkst. eurų) ir 12,2 ha LIFE programos lėšomis. 2024 m. bus išpirkta mažiau nei planuota miško (numatoma išpirkti 73,27 ha vietoje 120 ha) dėl turimo riboto finansavimo ir didesnių nei planuota kainų. Skyrus papildomą finansavimą 2024 metams, išpirktas plotas dar padidės.

06-04-09. Parengti ir priimti Miškų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, numatantį gamtinių vertybių apsaugai palankią miškininkystę, rezervinių miškų įtraukimą į kompleksinę miškų ūkio veiklą, taip pat didžiausią gamtinę vertę turinčių privačių miškų (įskaitant ir sengires) išpirkimą arba neterminuotą apsaugos sutarčių pagal saugomų teritorijų sritys teisės aktus sudarymą. Nuo 2023-12-23: 6.5. Atliepian klimato kaitos ir biologinės įvairovės iššūkius ir siekiant geriau suderinti ekonomines, ekologines ir socialines visuomenės reikmes miškams, kartu užtikrinant miškų potencialo plėtrą, parengti ir priimti Miškų įstatymo pakeitimus (pastaba)	2021 m. I ketv.	2022 m. II ketv. 2024 m. II ketv. (pastaba)	AM	ŽŪM (pastaba)	Vėluojama, laukiama Seimo sprendimo. 2024-06-12 Vyriausybė pritarė naujos redakcijos Miškų įstatymo ir lydinčiųjų (8) įstatymų keitimo projektų teikimui Seimui, o Seimas 2024-06-27 pritarė po pateikimo šių įstatymų pataisoms, kurios įtvirtintų kokybinius pokyčius miškininkystės sektoriuje, numatančius didesnę dėmesį gamtosaugai, miško išteklių apsaugai. Įstatymo pakeitimais siūloma nuo 2029 m. iš esmės pertvarkyti galiojančią miškų grupių sistemą, išskiriant penkias miškų grupes: rezervatinius griežtos apsaugos miškus, plantacinius miškus bei ekologinio, socialinio ar ekonominio prioriteto daugiafunkcinius miškus. Taip sudaromos prielaidos geriau subalansuoti miškų funkcijas, užtikrinti efektyvesnę biologinės įvairovės apsaugą, valdyti klimato kaitos iššūkius ir atliepti kintančius visuomenės lūkesčius, gerinti pirmųjų miškų ir sengių apsaugą. Po reformos griežtos apsaugos miškų padaugėtų nuo 1 iki 10 proc., ekologinio prioriteto (vietoje IIA miškų grupės) – nuo 8 iki 16 proc., socialinio prioriteto (vietoje IIB miškų grupės) – nuo 4 iki 7 proc. Ekonominio prioriteto miškų (šiuo metu IV miškų grupės – ūkinių miškų) sumažėtų nuo 75 iki 67 proc. Esama III miškų grupė būtų perskirstoma daugiausia ekologinio ir socialinio prioriteto daugiafunkciniams miškams. Iki 5 proc. miškų būtų priskirti plantaciniams miškams. Įstatymo pakeitimais būtų atnaujinta tvaraus miškų valdymo samprata, suteikiant lygiavertį svorį ekologiniams, socialiniams ir ekonominiams tvarumo aspektams, įtvirtinti reikalavimai racialesniam miškų naudojimui, nustatyti artimos gamtai miškininkystės principai, sudarytos sąlygos plėtoti nemedieninį miško naudojamą, kokybiškiau planuoti veiklą miškuose, atsisakant perteklinių ribojimų. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/seimas-svarstys-misku-istatymo-pakeitimus-kurie-numato-didesni-demesi-gamtosaugai-misko-istekliu-apsaugai/. Seimo Aplinkos apsaugos komitetas 2024 m. rugpjūčio 26 d. ir spalio 4 d. organizavo plačias diskusijas dėl skirtingo požiūrio į Lietuvos miškų ateitį suderinimo, Miškų įstatymu keičiamo miškų grupių perskirstymo. Atsižvelgiant į tai, kad suinteresuotoms pusėms kyla daug klausimų ir iki šiol nerasta visas puses tenkinančių kompromisų, nuspręsta MĮ svarstymą perleisti naujam Seimui. Pagrindiniai MĮ keitimo etapai: 2023-02-03 Miškų įstatymo (MĮ) keitimo projektas pristatytas socialiniams partneriams tezių forma. 2023-02-07 dėl siūlomų MĮ pakeitimų diskutuota Miškų konsultacinėje taryboje. Įvertinus susitikimuose su socialiniais partneriais ir Miškų konsultacine taryba išgirstas nuomones ir pasiūlymus, parengtas pirminis MĮ keitimo projektas. Naujos redakcijos įstatymo projekto ir lydimųjų įstatymų keitimas 2023-06-28 - 2023-07-27 derintas TAIS (Reg. Nr. 23-10473). Gauta daug ir vienas kitam prieštaraujančių pastabų ir pasiūlymų, reikalingas pakartotinis derinimas. 2023-08-29 projektas aptartas su sektoriaus dalyviais. Naujos redakcijos įstatymo ir lydimųjų įstatymų keitimo projektai 2023-10-20 – 2023-11-09 pakartotinai derinti TAIS (Reg. Nr. 23-10473(2)). https://am.lrv.lt/lt/naujienos/kvieciame-susipazinti-su-misku-istatymo-pakeitimais-
--	------------------------	--	-----------	---------------------------------	--

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					parengtais-atsizvelgus-i-gautus-pasiulymus/ Projektas pakoreguotas, aptartas su pastabas teikusiomis institucijomis ir partneriais, 2024-02-09 pateiktas Vyriausybei (TAIS Reg. Nr. 23-10473(3)). Naujos redakcijos Miškų įstatymo ir lydimųjų (6) įstatymų keitimo projektai 2024-04-25 pakartotinai pateikti Vyriausybei (TAIS reg. Nr. 23-10473(4)).
06-04-10. Atlikus miškų plėtros ne miško žemėje ir saugomose teritorijose galimybių studiją, Vyriausybės lygmeniu nustatyti žemės naudojimo prioritetus, palankius miškų plėtrai valstybinėje ir privačioje žemėje, parengti ir priimti teisės aktų projektus, palankius miškų plėtrai ir savaime augančių miškų įtraukimui į miško žemės apskaitą	2021 m. I ketv.	2022 m. IV ketv.	AM	ŽŪM	Įvykdyta. 1. Siekiant išanalizuoti esamą situaciją, nustatyti miškų veisimo potencialą ir sudaryti prielaidas įveisti miškus ne miško žemėje bei didinti šios veiklos populiarumą, AM užsakymu Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba 2021 m. atliko Miškų plėtros ne miško žemėje Lietuvoje galimybių studiją. Joje pagal šviesoforo principą nustatytos žalios teritorijos, kur būtų galima įveisti mišką – tai 157 tūkst. ha, kas dabartinį Lietuvos miškingumą padidintų iki 36,1 proc. Tokį miškingumą galima būtų pasiekti ir be didesnių teisės aktų pakeitimų, tačiau reikėtų didesnę dėmesį ir paskatinimą skirti žemės savininkams ir miškų valdytojams. Jei jie būtų papildomai skatinami ir pakeisti kai kurie teisės aktai, tokiu atveju pavyktų pasiekti ir ilgalaikį tikslą – padidinti Lietuvos teritorijos miškingumą iki 38-40 proc. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/lietuvoje-miska-butu-galima-iveisti-157-tukst-hektaru-zemes-plote. 2. Atsižvelgiant į studijoje pateiktas išvadas, nustatyti žemės naudojimo prioritetai, palankūs miškų plėtrai valstybinėje ir privačioje žemėje, t. y. maksimaliai sumažintas įveisimą ribojančių atvejų skaičius: atsisakyta perteklinių ribojimų arba prioritetų, kurie buvo ankstesniame teisės akte ir riboja kai kurių žemės savininkų norą veisti mišką teritorijose, kuriose miško veisimas nedraudžiamas ir nedaro žalos kitoms gamtos vertybėms vadovaujantis įstatymais ir saugomų teritorijų teisės aktais. Tam pakeisti aplinkos ir žemės ūkio ministrų įsakymai: Miško žemės įveisimo ne miško žemėje tvarkos aprašas (žemės ūkio ir aplinkos ministrų 2022 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. 3D-65/ D1-28 redakcija) ir Medžių savaiminukais apaugusios ne miško žemės inventorizacijos ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašas (aplinkos ir žemės ūkio ministrų 2022 m. vasario 1 d. įsakyme Nr. D1-29/3D-66, išdėstyta nauja redakcija). 3. Minėtais įsakymais taip pat supaprastintos miško įveisimo ir savaime augančių miškų įtraukimui į miško žemės apskaitą procedūros: - veisiant iki 10 ha miško plotą nereikės rengti kaimo plėtros žemėtvarkos projekto ir atlikti atrankos dėl poveikio aplinkai. O įtraukiant į miško žemės apskaitą iki 20 metų amžiaus medžių savaiminukais apaugusius plotus nereikės pateikti leidimo veisti mišką. Atsisakius šių procedūrų ir dokumentų, AM skaičiavimais, kasmet ūkio subjektams administracinė našta sumažėtų iš viso apie 115 tūkst. eurų. - įsigalioja „vieno langelio“ principas – naują mišką įveisti norinčiam žemės savininkui pakaks kreiptis į Nacionalinės žemės tarnybos (NŽT) teritorinį padalinį, o norinčiam išsaugoti besiformuojantį savaiminį mišką – į Valstybinę miškų tarnybą. Iš šių institucijų savininkas ir gaus atsakymą. Visi reikalingi tarpinstituciniai derinimai vyks netrukdam

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					pateikusiojo prašymą. Žemės savininkų prašymai bus išnagrinėjami ir sprendimai priimami per 20 darbo dienų. - Privačios žemės savininkui NŽT teritorinis skyrius išduos sprendimą dėl miško veisimo ne miško žemėje (anksčiau buvo išduodamas leidimas). Priimant jį, nuo šiol bus vadovaujamas ne savivaldybių teritorijų miškų išdėstymo žemėtvarkos schemų sprendiniais ir žemės našumo balais, o teisės aktuose, teritorijų planavimo dokumentuose nustatytais apribojimais, melioruotos žemės ir melioravimo statinių apsaugos reikalavimais.
06-04-11. Numatyti įgyvendinti priemonės, skatinančias veisti miškus, įskaitant kompensacijas privačių žemių savininkams už prarastas pajamas dėl nevykdomos žemės ūkio veiklos	2021 m. IV ketv.	2023 m. IV ketv.	AM	ŽŪM	Įvykdyta, bet mažesne apimtimi nei planuota. Siekiant skatinti miškų veisimą, numatytos įgyvendinti šios finansavimo priemonės: <u>Aplinkos ministerijos koordinuojamos pažangos veiklos, skirtos miškų veisimui skatinti.</u> 1. Medžių savaiminukų išsaugojimas ir įtraukimas į miškų apskaitą. 2023 m. <u>atnaujintame</u> Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekte (NEKSVP) prie papildomų Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (ŽNŽNKM) sektoriaus priemonių numatyta ekonominė priemonė „L14-P. Medžių savaiminukų išsaugojimas ir įtraukimas į miškų apskaitą“, planuojama, kad šios priemonės pagalba iki 2030 m. (imtinai) bus naujai suformuota 24 000 ha miškų. Investicijos šios pažangos veiklos įgyvendinimui 2024–2025 metams patvirtintos^[1] atnaujintame 2022–2025 m. Klimato kaitos programos investicijų plane^[2], skirta 4 mln. eurų Klimato kaitos programos lėšų. Ši pažangos veikla įtraukta į pažangos priemonės „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ aprašą^[3]. Kvietimus paraiškoms teikti planuojama skelbti 2024 m. II ketv. 2. Miškų įveisimas valstybinėje žemėje. Pažangos priemonės „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ apraše numatytas^[4] 2023–2025 m. finansavimas pažangos veikloms: - „4.1. Miško įveisimas valstybinėje žemėje“ – 1,8 mln. eurų valstybės biudžeto (Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos (BMŪRFP) lėšų; - 4.2. Žemės naujiems miškams veisti įsigijimas valstybės nuosavybėn“ – 1,155 mln. eurų valstybės biudžeto (BMŪRFP) lėšų. Už šias investicijas 2023–2025 m. VĮ Valstybinių miškų urėdija numato įveisti 1144 ha naujų miškų, valstybės nuosavybėn įsigyti 155 ha žemės miškams veisti. Atnaujintame NEKSVP 2023–2030 m. suplanuota valstybinėje žemėje naujai įveisti 2 262 ha miškų. Tam papildomai 2026–2030 m. reikalinga skirti 3,93 mln. eurų valstybės biudžeto pažangos lėšų. <u>Žemės ūkio ministerijos koordinuojamos pažangos veiklos, skirtos miškų veisimui skatinti.</u> Pažangos priemonės Nr. 15-001-06-02-03 „Atkurti ir gerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“ apraše^[5] suplanuotos šios pažangos veiklos: 1. Remti miško veisimą ir atkūrimą. Ši veikla patvirtinta Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginiame plane^[6]. Parama bus teikiama privačios žemės valdytojams ir savivaldybėms, valdančioms žemę teisėtais pagrindais. Parama teikiama

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					veisiant mišką pirmą kartą žemėje, kurioje jis prieš tai neaugo. Šiai pažangos veiklai skirta 5,88 mln. eurų 2023–2027 m. Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšų ir 1,12 mln. eurų bendrojo finansavimo lėšų (iš viso 7 mln. eurų investicijų). Planuojama, kad iki 2029 m. (įmtinai) bus mišku apželdinta 3500 ha žemės, kurioje prieš tai neaugo miškas. 2. Gerinti miško priežiūrą ir apsaugą. Ši veikla patvirtinta Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginiame plane^[7]. Parama bus teikiama privačios žemės valdytojams ir savivaldybėms, valdančioms žemę teisėtais pagrindais. Šiai pažangos veiklai skirta 9,24 mln. eurų 2023–2027 m. Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšų ir 1,76 mln. eurų bendrojo finansavimo lėšų (iš viso 11 mln. eurų investicijų). <u>Ši veikla papildomai prisidės prie pažangos veiklos „Remti miško veisimą ir atkūrimą“ rezultatų</u>, t. y., planuojama, kad iki 2029 m. (įmtinai) bus miškų apželdinta 3500 ha žemės, kurioje prieš tai neaugo miškas. Pagal šią veiklą remiama įveisto, savaime mišku apaugančio ploto ir po stichinės nelaimės atkurto miško priežiūra ir apsauga. Kasmetinė kompensacinė nustatyto dydžio įveisto miško, savaime mišku apaugančio ploto (kai papildomai želdinti nereikia) ir atkurto miško ploto priežiūros ir apsaugos išmoka mokama 7 želdinių ir žėlinių augimo metus, kurie apima 7 želdinių vegetacijos periodus po pasodinimo ir vidutinį, ne didesnį kaip 7 metų (įskaitytinai), žėlinių amžių. Aplinkos ministerijos 2021-12-23 raštu Nr. (65)-D8(E)-8101 pateikti pasiūlymai ŽŪM parengtam Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano projektui dėl miškų ūkio srities paramos priemonių ir paramos lėšų poreikio. Taip pat siūlymai teikti el. paštu, susitikimuose su ŽŪM atstovais bei pristatyti LRS Aplinkos apsaugos ir Kaimo reikalų komitetuose. Siūlymui mokėti kompensacijas privačių žemių savininkams už prarastas pajamas dėl nevykdomos žemės ūkio veiklos nepritarta motyvuojant lėšų stoka. ^[1] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. lapkričio 15 d. nutarimas Nr. 886 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 20 d. nutarimo Nr. 383 „Dėl 2022–2025 m. Klimato kaitos programos investicijų plano patvirtinimo“ pakeitimo“. ^[2] Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/1117-mln-euru-is-klimato-kaitos-programos-paskirstyti-siltnamio-efekta-sukelianciu-duju-kieki-mazinancioms-priemonems/. ^[3] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 18 d. įsakymas Nr. D1-416 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. D1-160 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. ^[4] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugsėjo 19 d. įsakymas Nr. D1-305 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“ įgyvendinimo“. ^[5] Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. liepos 24 d. įsakymas Nr. 3D-481 „Dėl

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės plėtros programos pažangos priemonės Nr. 15-001-06-02-03 „Atkurti ir gerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“ aprašo patvirtinimo“ ^[6] Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas // https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Bendroji_zemes_ukio_politika/PATVIRTINTAS_LT%20strateginis%20planas_2022_11_21.pdf 649 psl. ^[7] Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas // https://zum.lrv.lt/uploads/zum/documents/files/LT_versija/Veiklos_sritys/Bendroji_zemes_ukio_politika/PATVIRTINTAS_LT%20strateginis%20planas_2022_11_21.pdf 586 psl.
06-04-12. Siekiant užkirsti kelią naujų pelkių eksploatavimui, apsaugoti pelkes ir šlapynes nuo pažeidimų vykdant ūkinę veiklą, pasirengti sistemingam nusausintų, išekspluotų ar kitaip pažeistų pelkių ir šlapžemių atkūrimui, identifikuoti Lietuvos pelkes ir šlapynes ir šiais duomenimis papildyti Valstybinę geologijos informacinę sistemą, nustatyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas pagal jų nustatymą reguliuojantį įstatymą	2021 m. I ketv.	2022 m. II ketv.	AM	ŽŪM	Įvykdyta. Siekiant užkirsti kelią naujų pelkių eksploatavimui, apsaugoti pelkes ir šlapynes nuo pažeidimų vykdant ūkinę veiklą, identifikuotos esamos pelkių teritorijos ir teisinėmis priemonėmis (nustatant specialiąsias žemės naudojimo sąlygas jų teritorijose) užtikrinta šių viešo intereso teritorijų apsauga nuo neigiamo veiklos poveikio. 1. Vyriausybei 2022-05-04 <u>pakeitus</u> Vyriausybės nutarimą „Dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įgyvendinimo“, pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų teritorijas nustatančių žemėlapių tvirtinimas perduotas Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai. 2. 2022 m. lapkričio 11 d. aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro įsakymu Nr. D1-355/3D-680 patvirtintas Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų, pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų, melioruotos žemės ir melioracijos statinių apsaugos zonų planų, žemėlapių ir (ar) schemų rengimo (kai nerengiamas teritorijų planavimo dokumentas ar žemės valdos projektas) ir tvirtinimo tvarkos aprašas, nustatantis šių žemėlapių sudarymo, jų tvirtinimo ir keitimo tvarką. 3. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2023-09-21 įsakymu Nr. V-93 ir jo pakeitimais, rugsėji–spalį šešiais etapais patvirtinti natūralių pievų ir ganyklų, pelkių ir šaltinių žemėlapiai. Patvirtinti žemėlapiai (erdviniai jų duomenys) perduoti Nekilnojamojo turto registro valdytojui ir įregistruoti Nekilnojamojo turto registre (75,7 tūkst. ha natūralių pievų ir ganyklų, 110,8 tūkst. ha pelkių ir šaltinių). Apie juos informuoti žemės sklypo, kuriame numatoma taikyti SŽNS, savininkai ir kiti susiję asmenys (registruotais laiškais informuoti 99351 žemės savininkas, valdytojas, naudotojas). Plačiau apie tai čia: https://vstt.lrv.lt/lt/naujienos/informacija-apie-naturaliu-pievu-ir-ganyklu-pelkiu-ir-saltiny-nu-zemelapius
06-04-13. Siekiant užtikrinti efektyvią ekosistemų ir jų paslaugų balanso išsaugojimą, atlikus nacionalinę studiją dėl	2021 m. I ketv.	2024 m. III ketv.	AM	ŽŪM	Iš dalies įvykdyta, vykdytas tęsiamas. Aplinkos ministerija 2021–2023 m. vykdė <u>projektą</u> „Nacionalinės studijos apie ekosistemų ir jų teikiamų paslaugų vertinimo integravimą į sprendimų priėmimo procesus viešojo

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
ekosistemų ir jų teikiamų paslaugų vertinimo integravimo į sprendimų priėmimo procesus viešojo administravimo ir ūkio sektoriuose, parengti Aplinkos apsaugos įstatymo ir kitų susijusių įstatymų pakeitimo įstatymų projektus					administravimo ir ūkio sektoriuose parengimas“, kurio tikslas buvo suformuoti prielaidas visuomenei svarbių ekosistemų ir jų teikiamų paslaugų kokybei išlaikyti, atkurti ir gerinti Lietuvoje. Parengtoje Studijoje nagrinėta, kaip ekosisteminių paslaugų vertinimas galėtų būti integruojamas į biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugos, miškų ūkio, žemės ūkio, teritorijų planavimo, poveikio aplinkai vertinimo, želdynų apsaugos ir tvarkymo, vandens sektorius. Pateikta nemažai pasiūlymų tobulinti įsakymų lygmens teisės aktų, kuriuos tvirtina ne tik Aplinkos ministerija, bet ir Žemės ūkio ministerija. Be to, Aplinkos ministerija kartu su Mykolo Romerio universitetu įgyvendina demonstracinį projektą, kurio metu vertina ekosistemines paslaugas, svarbias žemės ūkio sektoriui – anglies sekvestravimą (anglies dioksido pernešimo iš atmosferos į dirvožemį procesą), dirvožemio erozijos ir potvynių reguliavimą, maisto tiekimą. Šis demonstracinis projektas yra tarptautinio projekto „Mokslas apie įrodymais grįstus ir tvarius gamtos išteklių sprendimus“ (<i>angl. Science for Evidence-based and sustainable decisions about Natural capital</i> – SELINA) dalis. SELINA projektą įgyvendina 50 partnerių iš 31 šalies – valstybinių institucijų, mokslo įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, verslo srities atstovai, tarp jų ir Lietuvai atstovaujantys Aplinkos ministerija bei Mykolo Romerio universitetas. SELINA projekto tikslas – nustatyti bioįvairovės, ekosistemų būklės ir ekosisteminių paslaugų elementus, kurie galėtų būti sėkmingai integruoti į viešojo ir privataus sektoriaus sprendimų priėmimo procesus. Taip pat siekiama plėtoti, tikrinti ir integruoti naujas ir esamas žinias, kad sprendimų priėmėjai efektyviau panaudotų žinias apie biologinę įvairovę, ekosistemų būklę ir ekosistemines paslaugas. Tam sudaromi ekosisteminių paslaugų, ekosistemų būklės žemėlapiai. Kiekviena SELINA projekte dalyvaujanti šalis vykdo pilotinį projektą, kuriam pasirenka tikslinį sektorių ir ieško būdų, kaip parengtus žemėlapius ar kitą medžiagą pateikti sprendimų priėmėjams, susiejant gautus duomenis su esamu teisiniu reguliavimu, kartu siekiant platesnio suinteresuotųjų šalių įtraukimo. Artimiausiu metu numatoma priimti ES Reglamento dėl naujų aplinkos ekonominių sąskaitų modulių pakeitimą. Jame atsiras prievolė Lietuvai teikti ES institucijoms statistinę informaciją apie tam tikras ekosistemines paslaugas nacionaliniu lygiu. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/selina-projektas-vertinamos-ekosistemines-paslaugos-svarbios-zemes-ukio-sektoriui/. Atsižvelgiant į tai, 2024 m. AM nekeis teisės aktų dėl ekosisteminių paslaugų aspektų, išteklius tenka kreipti kitiems prioritetams, įskaitant ir Gamtos atkūrimo reglamento įgyvendinimą, kuris priimtas tik 2024 m. birželį. Reglamente dėl gamtos atkūrimo nustatyti gamtos atkūrimo tikslai, kurie taip pat padėtų prisitaikyti prie klimato kaitos ir ją švelninti, vykdyti ES tarptautinius įsipareigojimus, papildytų ES Buveinių, Paukščių, Vandens pagrindų, Jūrų strategijos pagrindų direktyvas.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					Numatyta, kad kiekviena ES valstybė narė per dvejus metus nuo reglamento įsigaliojimo turės parengti nacionalinius atkūrimo planus iki 2050 m., su tarpiniais tikslais iki 2030 ir 2040 m., taip pat nusistatyti teisiškai privalomus nacionalinius gamtos atkūrimo įvairiose ekosistemose tikslus.
06-04-14. Parengti medynų tūrio prieaugio ir miško dirvožemio apsaugos anglies kaupimui miškuose analizę; išanalizuoti išmokų privačių miškų savininkams už medynų tūrio prieaugio ir miško dirvožemio apsauga paremtą anglies kaupimą miškuose mokėjimo galimybes	2022 m. I ketv.	2023 m. I ketv.	AM	ŽŪM	Įvykdyta. Aplinkos ministerijos užsakymu 2022-09-07 – 2023-09-05 atlikta Medynų tūrio prieaugio ir miško dirvožemio apsauga paremto anglies kaupimo miškuose skatinimo galimybių studija. Darbo tikslas buvo atlikti mokslinę studiją ir suformuoti analize pagrįstus pasiūlymus dėl medynų tūrio prieaugio ir miško dirvožemio apsauga paremto anglies kaupimo miškuose skatinimo galimybių. Darbo apimtyje atlikti šie veiksmai: - Apžvelgtos mokslinės studijos ir tyrimai, nagrinėjantys organinės anglies ciklą miško ekosistemose ir miškų pramonėje, kitų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (galimą) išsiskyrimą miškuose ir miškų sektoriaus galimybes prisidėti prie klimato kaitos švelninimo, kurių pagrindu yra siūloma tobulinti miškotvarką ir miško bei anglies apskaitą, geriau pažinti ir komunikuoti procesus, susijusius su anglies kaupimu miškuose. - Taikant pusiau struktūrizuotą interviu buvo apklausti 14 informantų, atstovaujančių privačius miško savininkus ir juos vienijančias organizacijas, taip pat kitas, su miškų sektoriumi susijusias interesų grupes. Ataskaitoje pristatomas jų požiūris į klimato kaitos valdymą, anglies kaupimą bendrąja prasme ir anglies kaupimą miško žemėje bei kaupimo skatinimo būdus ir galimybes. - Išsamiai įvertintos Vokietijos, Austrijos, Prancūzijos, Airijos ir Suomijos praktikos skatinant anglies kaupimą miškuose bei galimybės gerąsias patirtis pritaikyti Lietuvoje. - Išanalizuoti ES teisės aktai ir iniciatyvos (iš viso 15 dokumentų), susiję su anglies kaupimu gamtinėse sistemose bei apimantys tiek ES strateginius tikslus siekiant suvaldyti klimato kaitą, tiek ir tų tikslų pasiekimą užtikrinančias priemones. - Pateikiami pasiūlymai kaip įvairios anglies kaupimo miškuose skatinimo priemonės galėtų būti taikomos Lietuvoje. Šie pasiūlymai suskirstyti į tris grupes: (i) instrumentas(ai), apimantis(ys) miškininkavimo priemonės, skatinančias anglies kaupimą miško ekosistemose, (ii) tiesioginio valstybinio reguliavimo priemonės ir (iii) netiesioginės valstybinio valdymo priemonės, sudarančios galimybes instrumentui skatinančiam anglies kaupimą miško ekosistemose sukurti bei funkcionuoti. Atlikta kiekvieno pasiūlymo stiprybių, silpnųbių, galimybių ir grėsmių analizė. Kiekviena siūloma priemonė buvo įvertinta naudojant informaciją iš įvairių susijusių šaltinių arba atliekant skaičiavimus, paremtus atvirai prieinamais duomenimis, oficialiąja miškų statistika, ŠESD apskaitos ataskaitomis, miškų valstybės kadastro duomenimis ir kitais šaltiniais, aptarti galimi priemonių finansavimo šaltiniai. - Nurodyti anglies kaupimo miškuose skatinimo modelių taikymui įgyvendinti reikalingi pakeisti teisės aktai, kurie yra siejami su konkrečiomis priemonėmis. Tai, pirmiausia, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, Vidinės

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					miškotvarkos projektų rengimo taisyklės, kai kuriuos mokesčius reglamentuojantys įstatymai. Atsižvelgiant į šios studijos rezultatus, Aplinkos ministerija numato išanalizuoti siūlomų priemonių dėl anglies kaupimo miškuose skatinimo taikymo galimybes įvertinant ES mastu šioje srityje vykstančius procesus ir rengiamą teisinę bazę, nacionalinius aspektus ir kitų su miškais susijusių politikų vystymąsi ir įgyvendinimą. Nustačius galimybes taikyti anglies kaupimo miškuose skatinimo priemones, numatoma parengti atitinkamus siūlymus asignavimų valdytojams.
06-04-15. Parengti ir priimti Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir pradėti įgyvendinti finansavimo mechanizmą, skatinantį vandentvarkos įmonių stambinimą, kad būtų užtikrintos kokybiškos ir prieinamos viešosios geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugos	2021 m. I ketv.	2021 m. IV ketv.	AM		Įvykdyta. Seimas 2022 m. spalio 27 d. pritarė vandentvarkos sektoriaus pertvarką numatančiam Aplinkos ministerijos parengtam teisės aktų paketui⁴. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo pakeitimai skatins savanorišką regioninių geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikiančių įmonių jungimąsi . Tokios įmonės veikia efektyviau, nes mažėja jų veiklos sąnaudos, o kartu paslaugų savikaina ir galutinės kainos vartotojui skirtumai. Pereinamuoju laikotarpiu numatyta kainodara, leidžianti sukaupti daugiau lėšų investicijoms, didesnė investicijų grąža besijungiančioms įmonėms ir mažesnė administracinė našta regioninėms įmonėms derinant kainų ir veiklos planus. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikiančioms įmonėms nustatyti nauji licencijuojamos veiklos kriterijai . Licencijos galiojimas gali būti panaikinamas, jei tinkamai neišvalomos nuotekos, vartotojams tiekiamas kokybės reikalavimų neatitinkantis geriamasis vanduo, vandentvarkos įmonė per įstatyme nustatytą terminą nesuplanuoja reikiamų veiksmų ir investicijų, taip pat paaiškėjus, kad pateikė neteisingus duomenis, pažeidė įstatyme įtvirtintus vandens tiekėjui taikomus reikalavimus ar neatitinka reikalavimų, taikomų vandens tiekėjui, norint gauti licenciją. Sukurta garantinis paslaugų teikimo mechanizmas , kuris užtikrins nepertraukiamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą gyventojams ir aplinkos apsaugos bei paslaugų kokybės reikalavimų vykdymą, jei geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui būtų panaikintas licencijos galiojimas. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/seimas-pritare-siulymams-kaip-pertvarkyti-salies-vandentvarkos-sektoriu . Kadangi realaus paramos, skatinant įmonių stambinimą, šaltinio nėra, sektoriaus pertvarka suprojektuota keičiant reguliacines aplinkybes ir sąlygas. Įstatymo nauja redakcija priimta, tikimės vandentvarkos įmonės pasinaudos juo sukuriamomis galimybėmis peržiūrėti kainodarą, savarankiškai investuoti ir vykdyti plėtrą, efektyvinti veiklą ir užtikrinti įsipareigojimų valstybei ir paslaugų gavėjams įgyvendinimą.

⁴ Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 pakeitimo įstatymas 2022 m. spalio 27 d. Nr. [XIV-1466](#), Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 straipsnio pakeitimo įstatymas 2022 m. spalio 27 d. Nr. [XIV-1467](#).

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					Be to, vandentvarkos sektoriui skirta 139 mln. eurų 2021–2027 m. periodo ES Sanglaudos fondo lėšų regioninei pažangos priemonei „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ įgyvendinti. Šios priemonės įgyvendinamas bus planuojamas regionų plėtros planuose. Finansavimas bus skiriamas: - geriamojo vandens tiekimo tinklų plėtrai, geriamojo vandens ėmimo ir gerinimo įrenginių statyba gyvenvietėse, kuriose yra nuo 200 iki 2000 gyventojų, įskaitant individualių (teikiančių vidutiniškai mažiau nei 10 m³ vandens per parą arba aprūpinančių vandeniu mažiau nei 50 asmenų) ir grupinių (kai įrengti individualią ar centralizuotą vandens tiekimo sistemą nepateisina argumentuotai pagrįsta didelė tokios sistemos įrengimo kaina ir tai ekonomiškai pagrįsta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane) geriamojo vandens tiekimo sistemų (tinklų ir įrenginių) įrengimui, tose viešojo vandens tiekimo teritorijose ar jų dalyse, kur nėra sukurta viešoji centralizuota geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra; - gyvenvietėse, kuriose yra daugiau nei 2000 gyventojų geriamajam vandeniui išgauti, ruošti, laikyti skirtų įrenginių rekonstrukcijai, kurie neužtikrina viešojo geriamojo vandens kokybės indikatorinių ir cheminių (toksinių) rodiklių; Aglomeracijose, kuriose susidaro nuo 200 iki 2000 g. e. atitinkanti apkrova: - nuotekų tvarkymo sistemų plėtrai, įskaitant atskirųjų (ne daugiau kaip dviejų gyvenamųjų namų nuotekoms tvarkyti) ir grupinių (grupės (daugiau kaip dviejų) gyvenamųjų namų nuotekoms tvarkyti) nuotekų tvarkymo sistemų (nuotekų išleidimo tinklai, individualūs ar grupiniai nuotekų valymo ar kaupimo įrenginiai) įrengimui, kurios užtikrintų centralizuotai nuotekų surinkimo sistemai lygiavertę aplinkos apsaugą, kai centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos įrengimas arba išplėtimas tiek, kad būtų sudarytos sąlygos surinkti visų aglomeracijos teritorijoje esančių objektų nuotekas, nėra pateisinamas ekonominiu požiūriu ir centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos įrengimo poveikis taršos mažinimo ir prevencijos požiūriu nereikšmingas, kai šias nuotekų tvarkymo sistemas numato įrengti ir eksploatuoti viešasis vandens tiekėjas; - miesto nuotekų valymo įrenginių rekonstrukcijai, kurie į gamtinę aplinką išleidžia iki reikalavimų neišvalytas nuotekas ir (arba) kuriuose taršos apkrova viršija arba yra beveik lygi valymo įrenginių projektiniam pajėgumui ir kurių statyba nebuvo finansuota ES lėšomis. Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumui didinti 2022–2024 m. papildomai skirta 3,37 mln. eurų valstybės biudžeto (Aplinkos apsaugos rėmimo programos) lėšų pažangos priemonės „Gerinti vandens telkinių būklę“ veiklai „Gyventojų būstų prijungimas prie centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų“ įgyvendinti.
06-04-16. Siekiant gerinti Baltijos jūros ir kitų vandens telkinių būklę, geriau valdyti potvynių keliamą riziką ir užtikrinti kokybiškas bei prieinamas geriamojo	2021 m. II ketv.	2022 m. II ketv.	AM	ŽŪM	Įvykdyta. Vyriausybė 2022 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1292 patvirtino Aplinkos ministerijos parengtą Nacionalinį vandenų srities planą 2022–2027 m., kuris užtikrins tvarų ir integruotą vandens telkinių, jūros aplinkos, potvynių rizikos, vandentvarkos valdymą.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas, parengti ir patvirtinti strateginio valdymo dokumentą, nustatantį vandens srities valdymo tikslus ir priemones iki 2027 m.					Gerinant paviršinių ir požeminių vandens telkinių būklę ypatingas dėmesys bus skiriamas pasklidusios taršos mažinimui ir upių „išlaisvinimui“. Taip pat siekiama mažinti taršą, pasiekiančią Baltijos jūrą ir Kuršių marias su upių nuotėkiu, tobulinti pasirengimą potvyniams ir gerinti jų prevenciją. Kartu planuojama didinti vandens telkinių valdymo sistemos efektyvumą. Planas apima ir dar vieną svarbią sritį – užtikrinti kokybiškas viešąsias geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas, mažinti aplinkos taršą nuotekomis. Tam numatoma didinti vandentvarkos įmonių efektyvumą, įgyvendinti sąnaudų susigrąžinimo principą. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/patvirtintas-nacionalinis-vandenu-srities-planas-2022-2027-m. Plano įgyvendinimas detalizuotas Nacionalinio vandens srities 2022–2027 metų plano įgyvendinimo veiksmų plane, patvirtintame aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2023 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-122/3D-286.
06-04-17. Siekiant sudaryti sąlygas atkurti upių vientisumą ir užtikrinti gerą vandens telkinių būklę, parengti ir patvirtinti Vandens įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, nustatantį aiškias pareigas užtvankų, tvenkinių ir hidroelektrinių valdytojams, žuvų migracijos kelių atlaisvinimo principus, leidimų sistemą visoms hidroelektrinėms	2021 m. III ketv.	2021 m. IV ketv.	AM		Įvykdyta. Seimas 2022-06-30 pritarė AM parengtoms Vandens įstatymo pataisoms. Siekiant atkurti upių vientisumą, įteisinta prievolė pašalinti iš vandens telkinių užtvankas, užtvankų liekanas, slenksčius ir kitas žmogaus sukurtas kliūtis, jeigu jos neteikia visuomenei naudos, neatlieka vandens paėmimo ir saugojimo, hidroenergetikos funkcijų, nenaudojamos laivybai, žemės ūkiui, elektros gamybai, potvynių prevencijai ir šiuos objektus rekonstruoti neekonomiška. Dėl upėje įrengtos užtvankos ar jos liekanų atsiranda reikšmingi pokyčiai patvenktoje upės dalyje, pablogėja upės ir jos intakų ekologinė būklė. Išgaunantiems 10 m³ ir daugiau paviršinio vandens per parą iš vieno vandens telkinio nuo 2024 m. įteisinta privaloma registracija paviršinį vandenį naudojančių asmenų sąrašė. Iš paviršinių ir požeminių vandens telkinių išgaunamo, per hidrotechninius statinius praleidžiamo vandens apskaita taip pat bus privaloma nuo 10 m³. Registruotis, kad naudoja vandens išteklius, turės ir mažosios hidroelektrinės. Paviršinio vandens naudotojų registravimas suteiks galimybę identifikuoti visus paviršinio vandens naudotojus, sunaudojančius 10 m³ per parą ir daugiau vandens. Turint šią informaciją esant poreikiui būtų galima nustatyti aplinkosauginius apribojimus arba papildomas paviršinio telkinio vandens naudojimo sąlygas, siekiant užtikrinti, kad nebūtų daromas neigiamas poveikis telkinio, su juo susijusių vandens telkinių ar teritorijų hidrologiniam režimui ir vandens kokybei. Seimas 2023-12-05 priėmė Vandens įstatymo pataisas. Nuo 2028 m. iki 2032 m. nustatoma pareiga užtvankų savininkams, valdytojams ar naudotojams įrengti užtvankose ar greta jų žuvų pralaidas. Iki 2024 m. pabaigos Aplinkos ministerija turi nustatyti žuvų pralaidų įrengimo kompensavimo tvarką. Kaip vieną iš galimų finansavimo šaltinių numatyti mokesčio, kurį nuo 2024 m. mokėtų registruoti paviršinio vandens naudotojai už

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					sunaudojamą vandenį, lėšas skirti žuvų pralaidų įrengimo išlaidų padengimui ar daliniam kompensavimui.
06-04-18. Siekiant vidaus vandenyse ir Baltijos jūros priekrantėje apsaugoti migruojančias žuvų rūšis ir teikti prioritetą mėgėjų žvejybai, peržiūrėti verslinę žvejybą reguliuojančias teisinės ir paramos pasitraukimui iš žuvininkystės verslo arba kompensavimo ūkio subjektams dėl pablogintų verslinės žvejybos sąlygų ar jos uždraudimo priemones, verslinę žvejybą vidaus vandenyse ir Baltijos jūros priekrantėje sustabdomą, reikšmingai apribojant (draudžiami įrankiai, būdai ar akvatorijos) arba perorientuojant į tradicinę mažos apimtys žvejybą	2021 m. I ketv.	2022 m. IV ketv.	AM	ŽŪM	Įvykdyta. Seimas tik 2023-05-18 priėmė Seimo narių rengtas Žuvininkystės įstatymo pataisas (jų priėmimas planuotas 2022 m. Seimo rudens sesijoje). Žuvininkystės įstatymo pataisos įsigalioja 2024 sausio 1 d., dalis - nuo 2026 m. sausio 1 d. Apribojama verslinė žvejyba, sudaroma galimybė verslinės žvejybos įmonėms, žvejojančios vidaus vandens telkiniuose ir Kuršių mariose pasitraukti iš žvejybos verslo už tai gaunant pinigines išmokas. 2024 metais besitraukiantiems verslininkams bus skiriama 100 proc. siekianti išmoka, apskaičiuota pagal aplinkos ministro patvirtintą tvarką. Įgyvendinant priimtas Žuvininkystės įstatymo pataisas, parengtas ir suderinus su Europos Komisija 2024-05-24 pakeistas Išmokų ūkio subjektams už perleidžiamas teises į žvejybos kvotą apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašas. Pagrindinis išmokų tikslas – sumažinti verslinę žvejybą ir jos neigiamą poveikį aplinkai, kartu prisidedant prie aplinkosaugos ir ekonominiu požiūriu tvaresnės mėgėjų žvejybos plėtros. Mokslininkų duomenimis tam tikrų žuvų rūšių ištekliai būklė prastėja, todėl 2023 m. Kuršių mariose leidžiamų naudoti verslinės žvejybos įrankių skaičius buvo sumažintas maždaug trečdaliu. Sėkmingai įgyvendinus savanorišką pasitraukimo iš verslinės žvejybos priemonę, pavyks dar labiau sumažinti verslinės žvejybos intensyvumą Kuršių mariose. Specializuotoji ungurių, seliavų ir upinių nęgių žvejyba, atsižvelgiant į Žuvininkystės įstatymo nuostatas, nuo 2026 m. sausio 1 d. apskritai nebegalės būti vykdoma. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/birzeli-zvejybos-imonos-jau-gales-teikti-paraiskas-del-pasitraukimo-is-verslo/. Išmokų mokėjimui 2024-2026 m. numatyta 6 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. 2024 m. lėšos suplanuotos pažangos priemonės „Išsaugoti biologinę įvairovę“ apraše. 2024 m. skelbti du kvietimai (2024-06-03 – 2024-08-30, 2024-09-17 – 2024-09-27) teikti paraiškas. Patvirtinta 13 paraiškų, joms skirtas 3,08 mln. eurų finansavimas.
06-04-19. Atlikus ekologinio, socialinio ir ekonominio užtvankų įvertinimo studiją, patvirtinti ir pradėti įgyvendinti veiksmų upių vientisumui atkurti ir hidroelektrinių neigiamam poveikiui mažinti planą	2021 m. II ketv.	2022 m. II ketv.	AM	EM, ŽŪM	Įvykdyta. 1. Aplinkos ministerijos užsakymu 2021-09-08 – 2022-11-07 parengta Užtvankų įvertinimo ekologiniu ir socioekonominiu požiūriu studija: surinkta ir susisteminta informacija apie visas Lietuvoje esančias užtvankas ir tvenkinius, surinkta papildoma informacija apie užtvankas ir tvenkinius, ant kurių yra įsikūrusios mažosios hidroelektrinės, užtvankas, esančias upėse, priskiriamose ir galimose priskirti lašišiniams vandens telkiniams, atlikta jų kaštų-naudos analizė, įvertintos ir sureitinguotos gamtai didžiausią žalą darančios užtvankos. Remiantis ataskaitos rezultatais, sudarytas šalinamų užtvankų sąrašas, planuojami užtvankų šalinimo projektai, kurie galėtų būti finansuoti ES lėšomis. Ši informacija naudota rengiant Nacionalinio vandenų srities plėtros plano 2022–2027 m. ir jo įgyvendinimo veiksmų plano projektus. 2. Aplinkos ministro 2021 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. D1-664 patvirtintas Veiksmų

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					<u>planas upių vientisumui atkurti ir hidroelektrinių neigiamam poveikiui mažinti</u> (toliau – Planas). Siekiant užsibrėžto tikslo – atkurti upių vientisumą ir švelninti užtvankų daromą neigiamą poveikį aplinkai, po atliktos esamos situacijos analizės išryškėjo teisinės spragos ir institucinės problemos, kurios neleidžia šiam procesui vykti efektyviai. Planas numato teisinės priemonės 2021–2024 metams upėms grąžinti į jų natūralias vagas, atkurti jose prarastus ruožus žuvų populiacijoms stiprinti ir savaiminę ekosistemų reguliaciją. 3. 2021 m. III ketv. pradėtas Plano įgyvendinimas. 2021 m. įgyvendinti 3 plano veiksmai: sudaryta Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos bendradarbiavimo sutartis dėl efektyvesnės hidroelektrinių kontrolės, paskatintos savivaldybės vykdyti hidrotechninių statinių pripažinimo bešeimininkiais procedūras, 2021-09-30 sudaryta tarpinstitucinė užtvankų įvertinimo ekologiniu ir socioekonominiu požiūriu studijos priežiūros grupė. 2022 m. I pusmetį parengti užtvankų pripažinimo bešeimininkėmis nurašymo ir likvidavimo procesų aprašai⁵, rengiamas tarpinstitucinis upių vientisumo atkūrimo procesų modelis ir aprašas, siekiant įgyvendinti planuojamus upių vientisumo atkūrimo projektus. 2022-06-30 pakeistas Vandens įstatymas, siekiant sudaryti sąlygas upių vientisumui atkurti, pasiekti gerą vandens telkinių būklę, numatyti, kad visos hidroelektrinės privalo turėti vandens naudojimo leidimus. Iš viso iki 2025 metų suplanuota įgyvendinti 21 Plano priemonę (veiksma). Priemonės įgyvendins Aplinkos, Žemės ūkio ministerijos ir joms pavaldžios įstaigos, Susisiekimo, Energetikos ministerijos, Valstybinė energetikos reguliavimo tarnyba, Lietuvos savivaldybių asociacija ir savivaldybės. 4. Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 318 patvirtinta 2022–2030 metų aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros <u>programa</u>, kur numatyta viena iš pažangos priemonių „Išsaugoti biologinę įvairovę“. Šios priemonės apimtyje planuojamas žuvų migracijos sąlygų gerinimo veiklų finansavimas 2021–2027 m. ES Sanglaudos fondo ir nacionalinio prisidėjimo lėšomis. Lietuvoje esančios 1225 registruotos ir apie 300 neregistruotų užtvankų stabdo upės vandens tėkmę, taip užkirsdamos migracijos kelius žuvims, stabdydamos maistinių medžiagų ir sedimentų transportą ir kardinaliai pakeisdamos upių ekosistemą – iš upių į tvenkinių. 57 iš 98 hidroelektrinių daro reikšmingą neigiamą poveikį vandens telkinių būklei ir neleidžia pasiekti geros būklės statuso. 2021 m. duomenimis, Lietuvoje 63 proc. upių neatitinka geros būklės kriterijų.
06-04-23. Siekiant veiksmingai taikyti nelaisvėje laikomų laukinių gyvūnų gerovės reikalavimus, pakeisti Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklės (pakeisti aplinkos ministro įsakymą)	2021 m. I ketv.	2023 m. II ketv.	AM	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	Įvykdyta. Naujos redakcijos Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklės <u>patvirtintos</u> 2023-08-01. Jos įsigaliojo nuo 2023-11-01. Šiose taisyklėse asmenys, laikantys laukinius gyvūnus, ras daug naujovių, įpareigojančių užtikrinti, kad gyvūnai būtų laikomi tinkamomis sąlygomis. Todėl po taisyklių įsigaliojimo

⁵ <https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/vanduo/vandens-telkiniu-naudojimas-apsauga-ir-valdymas/upiu-vientisumo-atkurimas/procesu-aprasai>.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					yra numatytas 18 mėnesių laikotarpis, per kurį jų šeimininkai turės pagerinti laukinių gyvūnų laikymo sąlygas. Svarbiausi pakeitimai: – pirmą kartą sudarytas Leidžiamų nelaisvėje laikyti ir leidžiamų nelaisvėje veisti laukinių gyvūnų (žinduolių) rūšių sąrašas; – nustatyti nauji minimalūs reikalavimai žinduolių laikymui nelaisvėje; – pakeisti kai kurių rūšių roplių patalpų minimalūs dydžiai; – nelaisvėje laikomus paukščius uždrausta laikyti pririštus; – nustatytas maksimalus leidžiamas aptverti miško žemės plotas laukiniams gyvūnams laikyti nelaisvėje; – laukinių žinduolių, paukščių, roplių ir varliagyvių rūšių laukinius gyvūnus juos išvežant iš nuolatinės laikymo vietos leidžiama demonstruoti tik mokslo ir švietimo tikslais, kai nesiekama gauti pajamų, kai šie gyvūnai neatlieka triukų ir manevrų (iki šiol nebuvo tokio ribojimo); – nelaisvėje laikomus plėšriuosius paukščius bus leidžiama išvežti iš nuolatinės laikymo vietos, kai jie naudojami medžioklėje arba laukinių paukščių gausai reguliuoti (baidyti). Tokias atvejais reikės turėti jų teisėto įsigijimo dokumentą arba komercinio naudojimo sertifikatą; – sudarytas domestikuotų (kurie per vykdytą selektyvaus veisimo procesą yra įgiję genetinių pasikeitimų, modifikavusių jo išvaizdą, fiziologiją ir elgesį) žinduolių sąrašas, kad būtų aiškiai reglamentuota, kokių rūšių gyvūnams netaikomos Laukinės gyvūnijos įstatymo ir taisyklių nuostatos. Plačiau apie tai: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/nelaisveje-laikomi-laukiniai-gyvunai-gyvens-geresnemis-salygomis.
06-05. Projektas – TVARIOS ŽEMĖS ŪKIO, AKVAKULTŪROS IR MAISTO GAMYBOS SISTEMOS			ŽŪM		
06-05-15. Peržiūrėti teisinę bazę, susijusią su tinkamo vartoti maisto panaudojimo ir paskirstymo galimybėmis, ir nustatyti reikalavimus, užtikrinančius maisto švaistymo ir atliekų prevenciją	2021 m. IV ketv.	2023 m. I ketv.	AM	FM, SADM, SAM, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, ŽŪM	Įvykdyta. 2021 m. nauja redakcija išdėstytas Labdarai ir paramai skirto maisto tvarkymo aprašas, kuris nustato bendruosius reikalavimus labdarai ir paramai skirtam maistui ir su maistu besiliečiantiems gaminiams ir medžiagoms ir labdarai ir paramai skirto maisto tvarkymo subjektams. Pakeitimu numatyta galimybė užšaldyti ir pateikti labdaros organizacijoms perdirbti labdaros valgyklose supakuotą įvairią besibaigiančio galiojimo šviežią mėsą, kuri paženklinta nuoroda „Tinka vartoti iki...“. 2021 m. nauja redakcija išdėstyta Lietuvos higienos norma HN 15:2021 „Maisto higiena“ – maisto gamintojams suteikta galimybė vadovautis ne tik laboratorinių tyrimų duomenimis, bet ir gamintojo sukaupta patirtimi ar mokslinių tyrimų duomenimis. Be to, šis galiojimo terminas suteikia galimybę prekybininkams pardavinėti maistą su pasibaigusiu „Geriausia iki“ galiojimo terminu, kaip tai daroma kitose ES šalyse.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					ŽŪM užsakymu 2021 m. atliktas mokslinis tyrimas „Maisto švaistymo ir maisto praradimų visoje maisto tiekimo grandinėje lygio ir priežasčių nustatymas bei rekomendacijų parengimas“. Šio tyrimo rezultatai naudojami kuriant kitas priemones, mažinančias maisto nuostolius ir maisto švaistymą pirminėje gamyboje ir maisto pramonėje. ŽŪM, skatindama maisto tvarkymo subjektus mažinti maisto švaistymo mastą atiduodant tinkamą vartoti maistą labdaros organizacijoms, 2022 m. patvirtinto Paramos už labdarai atiduodamo maisto tvarkymą teikimo taisyklės. Nuo 2022 m. ŽŪM teikia finansinę paramą labdaros organizacijoms už maisto, surinkto iš maisto tvarkymo subjektų (pirminės gamybos ir maisto pramonės), tvarkymą. Paramos suma siekia iki 0,5 euro už kilogramą maisto produktų, surinktų iš pirminės gamybos ir maisto pramonės subjektų ir vėliau paaugotų labdarai. 2022 m. išmokėta daugiau kaip 130 tūkst. eurų paramos ir išsaugota daugiau kaip 350 t maisto, iš jų 150 t iš pirminės gamybos, ir daugiau kaip 200 tonų iš maisto pramonės įmonių. Parama tęsiama 2023 m., jai skirta 400 tūkst. eurų, tikimasi išsaugoti 800 t žmonėms tinkamo maisto. Nuo 2022 m. ŽŪM užsakymu atliekami praktiniai tyrimai ir 2023 m. parengtos Maisto praradimų ir maisto atliekų pirminėje maisto produktų gamyboje mažinimo mokslinės rekomendacijos. 2022-04-28 organizuotas jungtinis atliekų ir žiedinės ekonomikos, pramonės bei žemės ūkio ir miškininkystės dekarbonizacijos darbo grupių susitikimas maisto švaistymo, maisto pramonės, trumpųjų maisto grandinių, mitybos pokyčių temoms aptarti. Išvados įtrauktos į pasiūlymus keičiamam Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų planui (NEKSP) (6.1.13 veiksmas) ir rengiamoms Lietuvos perėjimo prie žiedinės ekonomikos iki 2035 m. gairėms (6.1.10 veiksmas). 2022 m. patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo planas, kuriame suplanuotos 6 priemonės maisto švaistymo prevencijai užtikrinti, skatinti maisto atliekų prevenciją. Jas 2022–2027 m. įgyvendins AM, EIM, FM, ŠMSM, ŽŪM, VMVT, savivaldybės. AM 2022 m. rugsėjį – 2023 m. kovą „Kurk Lietuvai“ programa vykdė projektą, skirtą maisto švaistymo prevencijai: atlikta esamos situacijos Lietuvoje analizė, parengtos užsienio šalių gerosiomis praktikomis grįstos rekomendacijos maisto atliekų prevencijos srityje prekybos ir namų ūkių grandyse, pateiktos rekomendacijos ugdymo įstaigoms. Rekomendacijomis bus remiamasi planuojant kitus veiksmus maisto švaistymo prevencijos srityje.
06-06. Projektas – VISUOMENĖ – ŽALIOJO KURSO TRANSFORMACIJOS PARTNERĖ			AM		
06-06-01. Sudaryti finansines prielaidas NVO dalyvauti formuojant ir įgyvendinant aplinkosaugos politiką, numatant nuolatinius finansavimo šaltinius	2021 m. III ketv.	2022 m. II ketv.	AM		Įvykdyta. 2021 m. atlikta teisės aktų, sudarančių prielaidas nevyriausybinių organizacijoms (toliau – NVO) gauti finansavimą iš valstybės ir savivaldybių biudžetų NVO institucinių gebėjimų stiprinimui, analizė. NVO skiriamas finansavimas iš NVO fondo, kurį administruoja SADM,

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					savivaldybių biudžetų, iš AM priskirtų programų ir priemonių taip pat skiriamos lėšos NVO vykdomiems projektams finansuoti. Seimui 2022-01-20 priėmus NVO plėtros įstatymo pataisas, kurios įsigaliojo nuo 2022-02-01, įtvirtintos viešosios naudos NVO, prie kurių priskiriamos ir NVO, veikiančios aplinkos apsaugos srityje, kurioms skirstant NVO finansavimo lėšas gali būti teikiamas prioritetas. Įvertinus esamus NVO veiklos finansavimo šaltinius ir siekiant sustiprinti NVO dalyvavimą politikos formavime, sudarytos prielaidos NVO gauti finansavimą iš Klimato kaitos programos lėšų (2022–2025 m. Klimato kaitos programos investicijų plane, patvirtintame Vyriausybės 2022 m. balandžio 20 d. nutarimu Nr. 383, numatyta pažangos veikla „Finansinė paskata nevyriausybių organizacijų veikloms ir (ar) veiksmams formuojant klimato politiką ir informuojant visuomenę apie klimato kaitą“, kurios įgyvendinimui numatyta skirti 0,5 mln. eurų. Pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ aprašas, kuriame numatyta minėta veikla, patvirtintas aplinkos ministro 2022 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. D1-160. 2023 m. sausį skelbtas kvietimas paraiškoms teikti, gauta 15 paraiškų daugiau kaip 1,2 mln. paramos sumai, pasirašytos sutartys visai paramos sumai su NVO vykdyti 7 projektus. Finansine paskata remiamos veiklos, siekiančios daryti moksliniais įrodymais ir gerąją praktika paremtą poveikį teisėkūrai, advokaciją papildančios veiklos, pavyzdžiui, visuomenės informavimas ir švietimas. Bus remiami tik tie projektai, kurie gali daryti poveikį teisėkūrai, susijusiai su šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimu žemės ūkyje, transporto ir pramonės sektoriuose.
06-06-02. Pakeisti teisinį reglamentavimą – sukurti bendrą politikos (teisėkūros ir investicinių) priemonių vertinimo pagal pamatuojamus aplinkosaugos rodiklius ir integravimo į sprendimų priėmimą sistemą, siekiant įgyvendinti žaliojo kurso tikslus	2022 m. I ketv.	2023 m. IV ketv.	AM	EIM, EM, SM, ŽŪM	Įvykdyta. Siekiant sukurti bendrą politikos (teisėkūros ir investicinių) priemonių vertinimo pagal pamatuojamus aplinkosaugos rodiklius ir integravimo į sprendimų priėmimą sistemą žaliojo kurso tikslams ir Seimo 2022-12-08 priimtiems Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimams įgyvendinti (juo sustiprintas su teisėkūros iniciatyvomis susijusių aplinkosaugos rizikų vertinimas (nebuvo numatytas vertinimas klimato kaitos aspektu)), 2024-01-17 Vyriausybė pritarė AM parengtam Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos pakeitimui, kuriuo sudarytos sąlygos efektyviau ir objektyviau atlikti poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimą rengiant teisės aktus. Metodikoje patikslintos poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo sritys – klimato kaitos švelninimas, prisitaikymas prie klimato kaitos, aplinkos oro ir vandenų būklė, gamtos ištekliai, kraštovaizdis ir biologinė įvairovė, teritorijų naudojimas, išteklių naudojimo efektyvumas. Prioritetinės teisėkūros iniciatyvos, reikalaujančios išsamesnio poveikio vertinimo, galės būti atrenkamos ne tik ekonominiu, socialiniu ar politiniu, bet ir aplinkosauginiu aspektu. Taip pat numatyta, kada turi būti atliekamas prioritetinių ir kitų teisėkūros iniciatyvų poveikio aplinkai ir klimato kaitai kokybinis ir kiekybinis vertinimas. Metodika papildyta kiekybine aplinkos būklės ir klimato kaitos rodiklių galimo pokyčio analize, išvardinant priemones, kurių reikia imtis nustačius reikšmingą galimą neigiamą

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					poveikį aplinkai ir klimato kaitai. Aplinkos ministras įgaliotas patvirtinti Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (ex ante) vertinimo tvarkos aprašą, kuris detalizuos poveikio vertinimo žingsnius. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/pateikti-siulymai-kaip-issamiai-reglamentuoti-teisekuros-poveikio-aplinkai-ir-klimato-kaitai-vertinima/. Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (ex ante) vertinimo tvarkos aprašas patvirtintas aplinkos ministro 2024 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-57. Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/sudarytos-salygos-efektyviau-ir-objektyviau-atlikti-poveikio-aplinkai-ir-klimato-kaitai-vertinima-rengiant-teises-aktus/. Aplinkos ministerija paskirta atsakinga už konsultavimą dėl poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo, Aplinkos apsaugos agentūra (AAA) – už aplinkos rodiklių pokyčio analizės taikymą. AAA metodiškai vadovaus poveikio aplinkai ir klimato kaitai kiekybinio vertinimo procesui, užtikrindama „vieno langelio“ principą, stebės aplinkos rodiklių pokyčio analizės vykdymą, rinks informaciją, reguliariai atnaujins ir tobulins metodinius įrankius, medžiagą. AAA suformuotas kompetencijų centras, kuris kuria metodinę sistemą, kaip vertinti poveikio aplinkai požiūriu reikšmingiausias teisėkūros iniciatyvas ir investicines priemones pagal ŠESD ir kitus pamatuojamus aplinkosaugos rodiklius. 2023 m. AAA Aplinkos būklės analitikos centras parengė supaprastintą teisėkūros poveikio šiltnamio efektą sukeliančioms dujų (ŠESD) kiekio pokyčiui ir į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekio pokyčiui vertinimo metodines rekomendacijas bei skaičiuokles transporto, atliekų, pramonės, žemės ūkio ir energetikos sektorių. 2024 m., tęsiant projekto „Pamatuota aplinkosauga“ įgyvendinimą, parengtos kiekybinio vandens būklės vertinimo skaičiuoklė žemės ūkiui bei Teisėkūros poveikio bendrojo azoto taršos krūvio paviršiniuose vandens telkiniuose pokyčiui vertinimo metodinės rekomendacijos. Taip pat 2024 m. IV ketv. bus parengtos kiekybinio vertinimo skaičiuoklės išteklių naudojimo efektyvumo, gamtos išteklių (miškų ir žemės gelmių), biologinės įvairovės vertinimo srityse. Šie metodiniai įrankiai padės tiksliau įvertinti numatomo teisinio reguliavimo įtaką aplinkai ir identifikuoti tiksliausias poveikio priemones aplinkos ir klimato kaitos problemoms spręsti. Išsami AAA informacija apie teisinio poveikio vertinimą čia: https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/teisekuros-poveikio-vertinimas/.
06-06-03. Stiprinti tarpinstitucinius nacionalinio ŠESD kiekio prognozavimo ir atskirų politikos priemonių planuojamo poveikio vertinimo pajėgumus, pereinant prie modeliavimo grįsto proceso	2021 m. I ketv.	2022 m. IV ketv.	AM	EIM, EM, SM, ŽŪM	Įvykdyta. AM įgyvendina projektinio valdymo projektą „Teisėkūros ir investicinių priemonių (ex ante) vertinimo sistemos sukūrimas pagal ŠESD ir kitus pamatuojamus aplinkosaugos rodiklius“, kurio dalis veiklų skirta stiprinti tarpinstitucinius pajėgumus, siekiant pereiti prie modeliavimu grįsto nacionalinio ŠESD kiekio prognozavimo ir atskirų politikos priemonių planuojamo poveikio vertinimo.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					1. Siekiant sudaryti sąlygas atlikti teisėkūros ir investicinių priemonių (<i>ex ante</i>) poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimą, 2022 m. birželio 1 d. Aplinkos apsaugos agentūroje (toliau – AAA) įsteigtas Aplinkos būklės analitikos centras (toliau – Centras). Į Centrą perkelti AAA Šiltnamio efektą sukeliančių dujų vertinimo skyrius, Aplinkos oro kokybės vertinimo skyrius ir įsteigtas naujas – Bendrųjų analitinių kompetencijų skyrius. Nuo 2023 m. birželio 1 d. į Centrą perkelti Jūros aplinkos vertinimo skyrius, Vandenių būklės vertinimo skyrius ir Hidrografinio tinklo skyrius, nuo 2024 m. birželio 1 d. prijungtas Atliekų apskaitos ir vertinimo skyrius. Aplinkos apsaugos agentūroje įsteigtas naujas Aplinkos būklės analitikos centras – nepriklausomas Lietuvos aplinkos analitikos padalinys, kuris vertins šalyje taikomų ir planuojamų politikos priemonių poveikį aplinkai pagal išmetamus šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD), oro ir vandens teršalų kiekius bei kitus pamatuojamus aplinkosaugos rodiklius, kurie padės Lietuvai tapti klimatui ir aplinkai neutralia šalimi iki 2050 m. 2. Sustiprintas Aplinkos apsaugos agentūros, Lietuvos energetikos agentūros ir Valstybinės miškų tarnybos specialistų, atliekančių politikos priemonių vertinimą, bendradarbiavimas. Šiuo metu šių institucijų specialistai naudoja tuos pačius politikos priemonių vertinimo šablonus, suderinti duomenų šaltiniai ir prielaidos, dirbama vieningoje sistemoje (MS SharePoint pagrindu), todėl sklandžiau vyksta apsiikeitimas duomenimis. 3. 2021 m. EK patvirtino AM ir partnerių LIFE integruotąjį projektą „Energos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ ir skyrė finansavimą veikloms vykdyti 2021-10-01 – 2030-12-31. Pirmasis projekto tikslas – nacionalinių ir regioninių pajėgumų stiprinimas, siekiant NEKSVP tikslų įgyvendinimo. Dalis šio tikslo veiklų tiesiogiai prisideda prie ilgalaikio tarpinstitucinių pajėgumų stiprinimo minėtoje srityje. Šio projekto lėšomis AM pasamdytas ekspertas, kuris koordinuoja ir tarpinstitucinių pajėgumų stiprinimo veiklų įgyvendinimą. Taip pat skirtas finansavimas Lietuvos energetikos agentūra kartu su Lietuvos energetikos institutu energetinės sistemos modeliui, NEKSVP stebėsenos duomenų bazei sukurti. Minėti modeliai ir duomenų bazė turi užtikrinti modeliavimu grįstą ŠESD kiekio prognozavimą iki 2024 m.
06-06-05. Parengti planuojamų investicijų aplinkosauginio efektyvumo ir atitikties žaliajo kurso prioritetams vertinimo metodiką	2021 m. II ketv.	2022 m. II ketv.	AM	EIM, EM, FM, SM, ŽŪM	Įvykdyta. Siekiant planuojamų investicijų aplinkosauginio efektyvumo ir atitikties žaliajo kurso prioritetams, Konversijos koeficientų apskaičiavimo ir socialinio-ekonominio poveikio (naudos / žalos) vertinimo metodika papildyta naujais aplinkosauginio poveikio komponentais klimato kaitos švelninimo, taršos prevencijos ir kontrolės bei žiedinės ekonomikos srityse bei nustatyti šių komponentų ekonominiai įverčiai (žr. Metodikos skyrių „2.7. Aplinkos apsauga“). Taip pat parengtas investicijų, turinčių aplinkosauginį poveikį, ekonominio vertinimo prieigos teorinis aprašymas su vertinimo gairėmis pažangos priemonių ir investicijų projektų rengėjams. Naujais aplinkosauginio poveikio komponentais papildyta Metodika leis atlikti aplinkosauginiu požiūriu išsamesnę sąnaudų ir naudos analizę, tikslesniais duomenimis

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					pagrįsti žaliąsias investicijas. Vertinimo gairėse pasiūlyta, kad investicijų, turinčių aplinkosauginį poveikį, ekonominis vertinimas būtų atliekamas visais atvejais, kai planuojamų investicijų vertinimui taikomas sąnaudų ir naudų analizės metodas ir kai identifikuojamas investicijų aplinkosauginis poveikis. Taip pat pateikta rekomendacija dėl investicijų ekonominio vertinimo vien aplinkosauginio poveikio apimtyje – toks vertinimas galėtų būti atliekamas tam tikrais atvejais sprendžiant dėl investavimo prioritetų ir esant aiškioms prielaidoms dėl aplinkosauginių sąnaudų dalies bendrose sąnaudose.
06-06-06. Nustatyti prisitaikymo prie klimato kaitos reikalavimus visiems naujiems ir rekonstruojamiems infrastruktūriniais projektams (pakeisti įstatymus ir kitus teisės aktus)	2021 m. III ketv.	2024 m. I ketv.	AM	EM, SAM, SM, VRM	Vėluojama (iš dalies įvykdyta, vykdymas tęsiamas). Siekiant, kad inžinerinė infrastruktūra būtų pritaikyta prie besikeičiančių klimato sąlygų, Vyriausybė 2021 m. patvirtino Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą (LRBP), kur vienas iš sprendinių – „306. Sukurti inžinerinių sistemų prisitaikymo prie klimato kaitos reguliavimą, atrinkti technologinius sprendimus klimato kaitos poveikio prevencijai ir klimato kaitos poveikio mažinimui, parengti reikiamų tyrimų pagal inžinerinių sistemų pobūdį programas bei juos vykdančius specialistus, diegti klimato kaitos poveikio inžinerinei infrastruktūrai stebėsenos mechanizmus“. Šio sprendinio įgyvendinimui, Vyriausybės 2023 m. patvirtintoje LRBP sprendinių įgyvendinimo programoje numatyta priemonė „Peržiūrėti inžinerinių sistemų projektavimo ir statybos normatyvinius dokumentus, numatant kuriuose reikalinga įtraukti privalomą įvertinimą klimato kaitos poveikiui bei prisitaikymo priemones, stebėsenos mechanizmus. Atitinkami atnaujinti“. Vykdomo terminas – 2025 m., vykdytojai – AM, EM. Atnaujintame Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane 2021–2030 m., kurį EM 2024 m. spalį pateikė EK, suplanuota nauja priemonė „PR20-P. Normatyvinių dokumentų keitimas“ (2024–2030 m.). Iki 2030 m. turi būti pakeisti normatyviniai dokumentai, atsižvelgiant į tai, kad statinių projektai privalo atitikti esamas ir būsimas klimato sąlygas. Įgyvendinant suplanuotas priemones, 2024-09-30 pakeistas STR 2.01.12:2024 „Statybu klimatologija“: atnaujintos Lietuvos klimato normos, todėl nauji statiniai bus atsparesni ekstremaliems hidrometeorologiniams reiškiniams, nes bus projektuojami pagal naujausius duomenis. Naujajame reglamente pateikti klimatiniai duomenys bus naudojami planuojant teritorijas, projektuojant statinius, jų konstrukcijas, šildymo, kondicionavimo, vėdinimo ir kitas inžinerines sistemas, vandentiekio, elektros perdavimo linijas, bei statinių orientacijai parinkti, gyvavimo trukmei apskaičiuoti, statybos produktams įvertinti. Taip pat vėjo, sniego, lietaus apkrovoms apskaičiuoti bei įvertinti šilumos nuostolius dėl lauko oro infiltracijos per pastatų išorines atitvarines konstrukcijas. Be to, Aplinkos ministerijos užsakymu parengta ir 2024 m. spalį socialiniams partneriams pristatyta studija dėl sąnaudų atžvilgiu optimalių minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygių pagal lyginamosios metodikos principus, nurodytus 2012 m. sausio 16 d.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					Europos Komisijos deleguotajame reglamente (ES) Nr. 244/2012, nustatymo Lietuvos pastatams. Studijos pagrindu bus atnaujinami atitinkami statybos techniniai reglamentai. Remiantis studijos rezultatais, 2024 m. gruodį planuojama pakeisti STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ (bus perskaičiuoti energinio naudingumo rodikliai).
06-06-08. Siekiant didinti duomenų apie aplinkos būklę patikimumą ir prieinamumą, sudaryti teisines ir finansines prielaidas informacijos apie aplinką sistemos plėtrai, modernizavimui, skaitmenizavimui, duomenų atvėrimui ir jų gavimui realiu laiku, didelį dėmesį skiriant visų lygių (valstybės, savivaldybių, ūkio subjektų) ir sričių (biologinės įvairovės, oro, vandens, ekosistemų ir kt.) aplinkos monitoringui bei gaunamų duomenų ekspertiniam vertinimui (priežasčių ir pasekmių analizei)	2021 m. II ketv.	2023 m. IV ketv.	AM	SAM, VRM, ŽŪM	Įvykdyta. Siekiant didinti duomenų apie aplinkos būklę patikimumą ir prieinamumą, sudarytos teisinės ir finansinės prielaidos informacijos apie aplinką sistemos plėtrai, modernizavimui, skaitmenizavimui, duomenų atvėrimui ir jų gavimui realiu laiku. 1. 2022 m. patvirtinta^[1] 2022–2030 metų aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtos programa, kurioje numatyta pažangos priemonė „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“. 2023 m. patvirtintas pilnos apimties šios pažangos priemonės aprašas^[2], kuriame suplanuotos pažangos veiklos, apimančios ir aplinkos monitoringo sistemos tobulinimą, bei šioms veikloms skiriamos pažangos lėšos: 1.1. Pažangos poveiklei „2.2. Aplinkos informacijos valdymo integruotos kompiuterinės sistemos (AIVIKS) modernizavimas“ skirta 2,7 mln. eurų ES (Sanglaudos fondo) ir 0,48 mln. eurų nacionalinio prisidėjimo (valstybės biudžeto) lėšų. 2026 m. modernizavus AIVIKS, padidės kaupiamų duomenų kiekis, bus daugiau atveriamų duomenų, kurie bus teikiami į Atvirų duomenų portalą, bus sukurtos duomenų sąsajos ir integracija su kitomis IS ir registrais, bus papildyta naujais funkcionalumais, leisiančiais efektyviai kaupti ir analizuoti aplinkos monitoringo duomenis, patobulinti duomenų vertinimo įrankiai sukurs plačias duomenų analizės galimybes Aplinkos apsaugos agentūros (AAA) darbuotojams, leis atlikti sudėtingą, išsamų duomenų vertinimą. 1.2. Pažangos poveiklei „2.1. Taršos prevencijos procesų informacinės sistemos sukūrimas“ skirta 1,1 mln. eurų ES (Sanglaudos fondo) ir 0,2 mln. eurų nacionalinio prisidėjimo (valstybės biudžeto) pažangos lėšų. Bus kuriama Taršos prevencijos procesų informacinė sistema (TPPIS), kurios tikslas – optimizuoti taršos prevencijos procesus vieningomis informacinių technologijų priemonėmis. Planuojama įdiegti pažangius technologinius sprendimus, leisiančius valdyti su taršos prevencijos procesais susijusią informaciją, dokumentų priėmimo, nagrinėjimo, derinimo, išvadų ir sprendimų priėmimo, viešinimo ir konsultacijų su visuomene procedūras bei atlikti šios informacijos apskaitą, stebėseną ir kontrolę. TPPIS planuojama įdiegti 2025 m. <u>Šios IS diegimas numatytas VPNJP 6.6.12 veiksmė.</u> 2024 m. sausį patvirtintas pažangos veiklos „Aplinkosaugos procesų skaitmenizavimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas^[3], kuris apima ir 2.1–2.2 poveikles. Kvietimas paraiškoms teikti bus skelbiamas 2024 m. sausio pabaigoje. 1.3. Pažangos poveiklei „4.1. Valstybinio aplinkos oro monitoringo sistemos techninių pajėgumų stiprinimas, stebėsenos plėtra ir visuomenės informavimas“ skirta 3 mln.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					eurų ES (Sanglaudos fondo) ir 0,53 mln. eurų nacionalinio prisidėjimo (valstybės biudžeto) lėšų. Įgyvendinus šią poveiklę ir Valstybės kontrolės rekomendaciją^[4], 2025 m. planuojama įsteigti naują miesto foninės oro kokybės tyrimų stotį (planuojama pietvakarių Lietuvoje) ir įgyvendinti kitas veiklas (įsigyti ar modernizuoti oro kokybės matavimo įrangą, programinę ir techninę įrangą oro kokybės duomenų perdavimui ir vertinimui, atlikti oro kokybės ir oro taršos poveikio tyrimus ir tyrimų rezultatų vertinimą, informuoti visuomenę). Taip bus išplėstas kietųjų dalelių KD_{2,5} koncentracijos aplinkos ore tyrimų vietų tinklas, bus efektyvesnė aplinkos oro kokybės duomenų vertinimo ir informavimo sistema, didesnis visuomenės informuotumas apie aplinkos oro būklę, didesnis duomenų ir informacijos apie aplinkos elementų būklę kiekis reikalingas ūkinės veiklos reguliavimui, investicijų planavimui, politikos formavimui ir sprendimų priėmimui, daugiau informacijos apie kietųjų dalelių KD_{2,5} koncentraciją miestuose. Kvietimą paraiškoms teikti planuojama skelbti 2024 m. gegužę. 2. 2022 m. patvirtinta 2022-2030 metų regionų plėtros programa^[5], kurioje viena iš regioninių pažangos priemonių – „Stiprinti savivaldybių aplinkos oro monitoringą“. Savivaldybių aplinkos oro monitoringo sistemos plėtrai skirta 7 mln. eurų ES (Sanglaudos fondo) lėšų. Siekiant šių sistemų suderinamumo su valstybiniam monitoringui keliamais reikalavimais, šios regioninės pažangos priemonės projektams iškelta sąlyga, kad įsigijama oro monitoringo įranga atliks matavimus pagal kietųjų dalelių KD_{2,5} matavimams nustatytas sąlygas, kurių duomenys bus tinkami naudoti valstybinio aplinkos monitoringo tikslams. 2023 m. patvirtintos šios priemonės finansavimo gairės^[6]. Siekiant veiksmingesnės ir efektyvesnės savivaldybių aplinkos oro monitoringo plėtros, 2023 m. AAA parengė Rekomendacijas dėl savivaldybių aplinkos monitoringo programų plėtros: kietųjų dalelių KD_{2,5} koncentracijos aplinkos ore matavimai ir vertinimas^[7]. Pateikiamos rekomendacijos vykdomų matavimų kokybei užtikrinti, tinkamoms matavimo vietoms parinkti, gautai informacijai vertinti, pateikti visuomenei ir suinteresuotoms institucijoms ir kt. Siekiant didinti duomenų apie aplinkos būklę patikimumą ir prieinamumą, įgyvendinamos kitos iniciatyvos: - Biologinės įvairovės, ekosistemų, gyvosios gamtos išteklių stebėsenos srityje 2018–2023 m. įgyvendintas projektas „Biologinės įvairovės informacinės platformos sukūrimas“, finansuotas ES ir bendrojo finansavimo 2014–2020 m. periodo lėšomis (1,59 mln. eurų). Sukurta vieninga informacijos apie biologinę įvairovę rinkimo, tvarkymo, analizės bei pateikimo visuomenei informacinė platforma (BIIP), užtikrinanti biologinės įvairovės išsaugojimą, atkūrimą ir objektyviais rodikliais paremtų aplinkosauginių sprendimų priėmimą. Taip pat modernizuoti Upių, ežerų ir tvenkinių kadastras (UETK) ir Saugomų rūšių informacinė sistema (SRIS). - Įgyvendinant Valstybės kontrolės rekomendacijas, Seimui 2023-11-08 pateiktos Aplinkos ministerijos parengtos Aplinkos oro apsaugos įstatymo pataisos^[8], kuriomis siekiama stiprinti aplinkos oro kokybės vertinimą valstybės ir savivaldybės lygmeniu, siekiant

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					daugiau savivaldybių lygmeniu vykdomo aplinkos oro monitoringo duomenų naudoti valstybės lygmeniu vykdomo aplinkos oro monitoringo tikslais ir padidinti valstybės teikiamų duomenų į tarptautinę aplinkos monitoringo sistemą apimtis, nustatyti pareigą aplinkos ministro įgaliotai institucijai rengti savivaldybėms rekomendacijas dėl aplinkos oro monitoringo plėtros^[9]. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo Seimo 2023-11-16 posėdyje. Svarstymas suplanuotas Seimo 2024 m. pavasario sesijoje. - 2023 m. AAA Aplinkos būklės analitikos centras parengė supaprastintą teisėkūros priemonių kiekybinio poveikio šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms (ŠESD) ir aplinkos oro kokybės vertinimo metodiką bei skaičiuokles transporto, atliekų, pramonės, žemės ūkio srityse ir papildomai energetikos srityje vertinant aplinkos oro kokybę. 2024 m. papildomai, tęsiant projekto „Pamatuota aplinkosauga“^[10] įgyvendinimą, bus parengtos kiekybinio vertinimo skaičiuoklės vandenų būklės, išteklių naudojimo efektyvumo, gamtos išteklių (miškų ir žemės gelmių), biologinės įvairovės vertinimo srityse. Šie metodiniai įrankiai padės tiksliau įvertinti numatomo teisinio reguliavimo įtaką aplinkai ir identifikuoti tiksliausias poveikio priemones aplinkos ir klimato kaitos problemoms spręsti. ^[1] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimas Nr. 318 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos patvirtinimo“. ^[2] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. lapkričio 13 d. įsakymas Nr. D1-371 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. liepos 12 d. įsakymo Nr. D1-227 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. ^[3] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. sausio 11 d. įsakymas Nr. D1-6 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. liepos 12 d. įsakymo Nr. D1-227 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. ^[4] Valstybės kontrolės valstybinio audito „Aplinkos oro būklės vertinimas“ 2022 m. birželio 10 d. ataskaitoje Nr. VAE-6 pateikta rekomendacija „1.1. išplėsti valstybinio oro monitoringo stočių tinklą, įsteigiant papildomą oro kokybės tyrimų stotį (2026-12-31)“. ^[5] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 nutarimas Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“. ^[6] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. rugpjūčio 4 d. įsakymas Nr. D1-272 „Dėl Regioninės pažangos priemonės Nr. 02-001-06-11-02 (RE) „Stiprinti savivaldybių aplinkos oro monitoringą“ finansavimo gairių patvirtinimo“. ^[7] https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/oras/rekomendacijos/. ^[8] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. lapkričio 8 d. nutarimas Nr. 844 „Dėl Lietuvos

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 6, 8, 19-4, 31 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 2, 4, 5, 7, 9, 10, 13 ir 17 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 5-1 straipsniu įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 242, 268, 286 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“. ^[9] Plačiau apie tai čia: https://am.lrv.lt/lt/naujienos/yrvyriausybe-pritare-kad-savivaldybes-turi-tureti-pareiga-ir-papildomus-irankius-imitis-tarsos-mazinimo-iniciatyvu/. ^[10] Aplinkos ministerijos vykdomas projektinio valdymo projektas „Teisėkūros ir investicinių priemonių (ex ante) vertinimo sistemos sukūrimas pagal ŠESD ir kitus pamatuojamus aplinkosaugos rodiklius“.
06-06-09. Modernizuoti urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų, viešojo turto vystymo ir valdymo procesus (sukurti reikiamas organizacines ir kitas inovatyvias turto valdymo bei vystymo priemones)	2022 m. I ketv.	2024 m. III ketv.	AM	EIM	Vėluojama, vykdytas tęsiamas. Bendradarbiauti su STRATA, 2021 m. atlikta užsienio šalių praktikos įgyvendinant „išmaniojo miesto koncepciją“ analizė, Lietuvos praktikos įvertinimas ir parengti siūlymai Lietuvai. AM parengtas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės plano skaitmeninimo komponento aprašymo projektas „Investicijų į pastatų, infrastruktūros statybą ir įrengimą planavimo pagrindų pertvarka, taikant skaitmenines informacijos kūrimo ir valdymo praktikas“ teiktas socialinių partnerių bei suinteresuotų institucijų ir organizacijų pasiūlymų ir pastabų teikimui. Projektas pristatytas ir aptartas su socialiniais partneriais ir suinteresuotomis institucijomis ir organizacijomis. Dėl pasikeitusių veiklos prioritetų šio projekto atsisakyta. Vietoje jo, įgyvendinant Finansinės apskaitos įstatymo 17 straipsnio 1 dalies nuostatas, kurios įsigalios nuo 2025-01-01, 2024 m. VŠĮ „Statybos sektoriaus vystymo agentūra“ kuria Valstybės ir savivaldybių turto, kurio erdviniai duomenys yra Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje (TIIS), apskaitos registrų duomenų susiejimo priemones su šios informacinės sistemos erdviniais duomenimis. Įgyvendinimą koordinuoja AM, vykdo SSVA, kuri paskirta TIIS tvarkytoja. Be to, SSVA įgyvendina projektą „Pastatų duomenų banko sukūrimas“ (žr. 6.2.18 veiksmą).
06-06-10. Peržiūrėti Lietuvos statybos priežiūros sistemą ir šios peržiūros rezultatų pagrindų sudaryti teises ir (ar) administracines sąlygas tobulinti sistemą	2021 m. I ketv.	2023 m. III ketv.	AM		Įvykdyta. 1 etapas. Lietuvos statybos sistemos peržiūra. Siekiant optimizuoti Lietuvos statybos priežiūros sistemą, įgyvendinus EK Techninės paramos priemonės (TSI) lėšomis vykdomą projektą¹, 2023 m. gautos EBPO ekspertų rekomendacijos Lietuvos statybos priežiūros sistemos efektyvumui didinti: https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/statybos-ir-bustas/statyba-ir-bustas/statybos-kodeksas/. EBPO vertinimu, Lietuvos statybos priežiūros sistema turėtų remtis rizika pagrįstu modeliu, kurio esmė yra atsižvelgti į skirtingų statinių keliamą riziką, o ne taikyti vienodus reguliavimo standartus visiems statiniams, ir duomenų valdymui. Turi būti sukurta detali statinių rizikos vertinimo sistema, aiškiai apibrėžiant daugiamatę rizikos kriterijų visumą, pagal kurią būtų galima klasifikuoti statinius pagal tokius kriterijus: statinio vieta, paskirtis, kompleksiskumas, žmonių lankymosi ir buvimo gausa, konstrukcijų suirimo rizika².

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					<u>2 etapas. Teisinių ir (ar) administracinių sąlygų tobulinti Lietuvos statybos priežiūros sistemą sudarymas.</u> EBPO rekomendacijos iš dalies įgyvendintos Seimui 2023 m. gruodį priėmus Statybos įstatymo³ keitimo paketą statybą leidžiančių dokumentų išdavimo sistemai optimizuoti. Peržiūrėta tiek statybą leidžiančių dokumentų, tiek vykdomos valstybinės priežiūros apimtis, paprastojo remonto darbus priskiriant savivaldybių vykdomai statinių naudojimo priežiūrai ir įtvirtinant statinio savininkų pareigą naudojant statinį laikytis savivaldybės nustatytų architektūros kokybės reikalavimų. Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos (VTPSI) įgaliojimų sutapties, dėl kurios VTPSI negali vykdyti savo išduotų statybą leidžiančių dokumentų (SLD) valstybinės priežiūros, SLD išdavimas pajūrio juostoje perduotas savivaldybių administracijoms, nustatant tokių SLD privalomą teisėtumo patikrinimą VTPSI ir kt.⁴ 2024 m. pakeistas techninis reglamentas STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“⁵: aiškiau reglamentuotos rangovų teisės ir pareigos. Patikslinimas leidžia įgyvendinti Statybos įstatymo pakeitimus ir išvengti praktikoje kylančių neaiškumų dėl reglamentuotų rangovo pareigų visumos įvykdymo tais atvejais, kai statytojas vienoje statybvietėje pasamdo du ar daugiau rangovų⁶. 2024 m. inicijuotos ekspertinės konsultacijos statinių klasifikavimo pagal rizikas aprašui parengti, įgyvendinant EBPO ekspertų studijoje „Statybos priežiūros sistemos Lietuvoje efektyvumo didinimas“ pateiktas rekomendacijas paslaugų pirkimas. Atliktas mažos vertės pirkimas. 2024 m. gegužę parengtas Statinių klasifikavimo pagal rizikas aprašo projektas. Jis toliau bus naudojamas įgyvendinant 6.2.21 veiksmą (rengiant Statybos kodekso teksto projektą). Dalį EBPO rekomendacijų įgyvendino VTPSI: – Atlikta statybos ir statybos dokumentų teisėtumo patikrinimo metu pildomų dokumentų (klasimynų) peržiūra juos supaprastinant ir labiau orientuojant į saugos užtikrinimą, visų statybos priežiūros dokumentų skaitmenizacija IS „Infostatyba“. – Skaitmenizuota skundo pateikimo forma, sudaranti galimybę patogiau ir operatyviau pateikti skundą, leisianti padalinių vadovams operatyviau paskirti užduotis atsakingiems vykdytojams pagal skundų prioritetą. – Peržiūrėta Rizikos valdymo informacinės sistemos (RVIS) dokumentacija, atnaujinti dokumentai, atlikti rizikos valdymo modelių dokumentacijos pakeitimai pagal EBPO rekomendacijas siekiant užtikrinti efektyvesnę statybos objektų ir dalyvių rizikingumo vertinimą. – Patvirtintas Statybos užbaigimo komisijos nario (Inspekcijos darbuotojo) kontrolinis klausimynas, taikytinas statybos užbaigimo procedūrų metu. – Atlikta korupcijos rizikos veiksnių analizė skundų nagrinėjimo srityje. – Atlikta korupcijos rizikos veiksnių analizė skundų dėl savavališkų statybų nagrinėjimo

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					srityje.
06-06-11. Pakeisti teisinį reglamentavimą, kad medžioklės ar žvejybos plotų naudotojai ir kiti gamtos išteklių naudotojai galėtų efektyviai įgyvendinti pareigą saugoti gamtos išteklius, o neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai turėtų daugiau galių dalyvauti vykdant aplinkos apsaugos kontrolę ir būtų sudarytos teisinės prielaidos diegti skaitmeninius kontrolės metodus (pakeisti Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymą ir kt.)	2021 m. I ketv.	2022 m. IV ketv.	AM		Vėluojama (iš dalies įvykdyta, vykdymas tęsiamas). Seimas 2021-11-11 pritarė AM parengtoms Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo pataisoms, kuriomis neetatiniais aplinkos apsaugos inspektoriams suteikiama daugiau įgaliojimų ir skatinama visuomenė aktyviau įsitraukti į aplinkosauginę veiklą. Siekiama visuomenei perduoti daugiau įgaliojimų, o valstybinius aplinkos apsaugos inspektorius nukreipti ten, kur reikia daugiausia kvalifikacijos. Tai yra kontroliuoti tas sritis ar objektus, kuriems reikia chemijos, biologijos žinių, ko negali padaryti kvalifikacijos neturinti visuomenė. AAVKĮ pataisomis žvejybos ir medžioklės plotų naudotojams, ar jų nariams, atstovams, kurie yra neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai, naudojamuose plotuose vykdant įstatymuose numatytas pareigas, suteikta teisė tikrinti asmenų dokumentus, suteikiančius teisę naudoti gamtos išteklius, taip sudarant galimybę efektyviau vykdyti aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimų prevenciją, žvejybos ir medžioklės plotų naudotojams savarankiškai rūpintis gamtos išteklių ir aplinkos apsauga, prisidėti prie efektyvesnės aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės ir racionalesnio gamtos išteklių naudojimo užtikrinimo. Aplinkos ministro 2021-12-07 įsakymu Nr. D1-710 sudarytos galimybės Aplinkos apsaugos departamentui (AAD) savarankiškai reglamentuoti neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių veiklą atsižvelgiant į aktualius institucijos poreikius. Įsakymu AAD įgaliotas nustatyti inspektorių mokymo kurso programą ir testavimo tvarką, asmenų, ketinančių tapti inspektoriais, atitikties keliams reikalavimams patikrinimo, inspektorių galių suteikimo ir pratęsimo tvarką, inspektorių funkcijų atlikimo ir kvalifikacijos tobulinimo mokymų organizavimo tvarką, veiklos vertinimo kriterijus, elgesio taisykles, inspektorių pareigų, taip pat kitų inspektorių funkcijų atlikimo tvarką, atvejus, kada laikoma, kad inspektorius vykdė veiklą, nesuderinamą su neetatinio aplinkos apsaugos inspektoriaus statusu, diskreditavo inspektoriaus vardą, inspektorių galių sustabdymo ir panaikinimo tvarką, ir patvirtinti inspektoriaus pažymėjimo formą. Įgyvendinant šias nuostatas, AAD direktoriaus 2022 m. sausio 25 d. įsakymu patvirtinti Neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių veiklos organizavimo nuostatai. Siekiant sudaryti teisinės prielaidas diegti skaitmeninius kontrolės metodus biologinės įvairovės valdymo srityje, rengiami teisės aktų projektai Biologinės įvairovės informacinės platformos (BĪIP) veikimui įteisinti. Juos planuojama patvirtinti 2024 m. IV ketv. – 2025 m. I ketv. 2023 m. sukurta BĪIP yra vieninga informacijos apie biologinę įvairovę rinkimo, tvarkymo, analizės bei pateikimo visuomenei informacinė platforma, kuri padės priimti objektyviais rodikliais paremtus aplinkosauginius sprendimus. 2023 m. atnaujinti Upių, ežerų ir tvenkinių kadastras (UETK) ir Saugomų rūšių informacinė

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					sistema (SRIS) - sudarytos sąlygos patogiau, greičiau naudotis sistemomis, sukurti nauji funkcionalumai duomenims teikti ir juos gauti. Jų veikimui teisinės prielaidos sudarytos.
06-06-12. Siekiant pereiti prie vieno langelio principu atliekamų aplinkosaugos leidimų ir kontrolės funkcijų, mažinti administracinę naštą atsisakant perteklinių dokumentų ir leidimų, užtikrinti procesų viešumą ir skaidrumą, laiku įtraukti visuomenę į šiuos procesus, taip pat sukurti ir įdiegti Taršos prevencijos informacinę sistemą, visiškai skaitmenizuojant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV), atrankos dėl PAV, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimų, taršos leidimų (TL) išdavimo ir juose nustatytų sąlygų laikymosi kontrolės procesus	2021 m. I ketv.	2024 m. III ketv.	AM	SAM	Iš dalies įvykdyta (vykdoma). 2023 m. patvirtintas pilnos apimties pažangos priemonės „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ aprašas^[1]. Jame suplanuota pažangos poveiklės „2.1. Taršos prevencijos procesų informacinės sistemos sukūrimas“. Jai skirta 1,1 mln. eurų ES (Sanglaudos fondo) ir 0,2 mln. eurų nacionalinio prisidėjimo (valstybės biudžeto) pažangos lėšų. Kuriama Taršos prevencijos procesų informacinė sistema (TPPIS)^[2], kurios tikslas – optimizuoti taršos prevencijos procesus vieningomis informacinių technologijų priemonėmis (optimizuoti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų bei taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo, organinius tirpiklius naudojančių įrenginių registracijos, duomenų teikimo, tikslinimo ir įrenginių išregistravimo procesus informacinių technologijų priemonėmis ir centralizuotai valdyti su taršos prevencijos procesais susijusią informaciją). TPPIS planuojama sukurti 2025 m. Numatoma įdiegti pažangius technologinius sprendimus, leisiančius valdyti su taršos prevencijos procesais susijusią informaciją, dokumentų priėmimo, nagrinėjimo, derinimo, išvadų ir sprendimų priėmimo, viešinimo ir konsultacijų su visuomene procedūras bei atlikti šios informacijos apskaitą, stebėseną ir kontrolę. 2024 m. sausį patvirtintas pažangos veiklos „Aplinkosaugos procesų skaitmenizavimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas^[3], kuris apima ir 2.1 poveiklę. Kvietimas paraiškai teikti paskelbtas 2024-01-26. AM paraišką finansavimui gauti pateikė 2024-03-29, o 2024-07-04 pasirašyta finansavimo sutartis su CPVA. Projektą įgyvendins AM bendradarbiaudama su APVA. Bus skelbiamas tarptautinis viešųjų pirkimų konkursas IS sukūrimui ir įdiegimui. Preliminariai planuojama, kad sutartis (-ys) su projekto vykdytoju (-ais) bus pasirašyta 2025 m. pr. ^[1] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. sausio 11 d. įsakymas Nr. D1-6 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. liepos 12 d. įsakymo Nr. D1-227 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. ^[2] Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. lapkričio 13 d. įsakymas Nr. D1-371 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. liepos 12 d. įsakymo Nr. D1-227 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					[2] VPNIP veiksmas „06-06-12. Siekiant pereiti prie vieno langelio principu atliekamų aplinkosaugos leidimų ir kontrolės funkcijų, mažinti administracinę naštą atsisakant perteklinių dokumentų ir leidimų, užtikrinti procesų viešumą ir skaidrumą, laiku įtraukti visuomenę į šiuos procesus, taip pat sukurti ir įdiegti Taršos prevencijos informacinę sistemą, visiškai skaitmenizuojant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (PAV), atrankos dėl PAV, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimų, taršos leidimų (TL) išdavimo ir juose nustatytų sąlygų laikymosi kontrolės procesus“.
06-06-13. Pakeisti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės reglamentavimą ir organizavimą, kad aplinkos apsaugos kontrolė būtų orientuota į prevenciją / konsultavimą, o patikrinimai planuojami remiantis objektyviu rizikų vertinimu, mažinant naštą pagal teisės aktų reikalavimus veiklą vykdančioms asmenims / subjektams	2021 m. II ketv.	2022 m. I ketv.	AM		Įvykdyta. Įgyvendintos pagrindinės priemonės: - Atlikus teisės aktų, reglamentuojančių ūkio subjektų veiklos aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, peržiūrą, išsiaiškinti pertekliniai teisės aktų reikalavimai, kurie panaikinti aplinkos ministro 2021 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. D1-695 (pripažintas netekusiu galios Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, reikalavimų aprašas) – sudarytos teisinės prielaidos ūkio subjektų priežiūrą vykdančiai institucijai pačiai nusistatyti patikrinimų organizavimo tvarką, taip kaip numato Viešojo administravimo įstatymas. - Aplinkos ministro 2022 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. V-57 patvirtintas Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD) 2022 m. veiklos planas, kuriame nustatyti pagrindiniai AAD veiklos prioritetai ir veiksmai jiems pasiekti: modernizuoti kontrolės organizavimo sistemą taip, kad taikliau ir greičiau būtų identifikuojama pažeidimų grėsmė, prevenciškai įspėjami veiklos vykdytojai, mažėtų neefektyvių patikrinimų skaičius; didinti ūkinės veiklos vykdytojų ir gamtos išteklių naudotojų aplinkosauginį sąmoningumą – gerinti konsultavimo, švietimo ir metodinės pagalbos kokybę ir prieinamumą; kurti efektyvią aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės informacinę sistemą, kuri leistų operatyviai gauti, kaupti ir apdoroti informaciją apie kontrolės objektus, vertinti jų rizikingumą, įspėti asmenis apie galimus pažeidimus, planuoti patikrinimus, vertinti kontrolės efektyvumą, atverti duomenis visuomenei. Atitinkamos metinės veiklos užduotys suformuluotos ir nuo 2022-03-04 pradėjusiam dirbti naujam AAD direktoriui. Šiems tikslams pasiekti įgyvendintos pagrindinės iniciatyvos: - AAD direktoriaus 2022 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. AD1-91 patvirtintos aiškesnės, skaidrumą didinančios Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdančių aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, taisyklės; - AAD direktoriaus 2022 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. AD1-95 sudaryta darbo grupė identifiкуoti ir pateikti pasiūlymus dėl naštos mažinimo ūkio subjektams. Pasiūlymai Aplinkos ministerijai pateikti 2022-05-03; - AAD direktoriaus 2022 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. AD1-102 patvirtintas AAD 2022 m. ūkio subjektų patikrinimo planas, kuris parengtas atlikus ūkio subjektų rizikos vertinimą; - AAD 2022-04-11 raštu Nr. (4.1)-AD5-6140 pateikė siūlymus AM keisti AAD struktūrą įkuriant naujus skyrius: Konsultavimo (organizuoti ir koordinuoti asmenų konsultavimą aplinkos apsaugos valstybės kontrolės klausimais), Aplinkai saugaus elgesio skatinimo

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					(kontroliuojamų subjektų teisės aktų reikalavimų laikymosi skatinimui ir prevencijai), Komunikacijos (informuoti ir šviesti visuomenę aplinkos apsaugos klausimais, didinti AAD veiklos viešumą ir komunikacijos efektyvumą). Kitos priemonės aplinkos apsaugos valstybės kontrolės organizavimui tobulinti: - Vyriausybė 2022 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 318 patvirtino 2022–2030 metų aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programą (toliau – programa), kurioje, išanalizavus aplinkos apsaugos valstybės kontrolės sistemos problemas ir jų susidarymo priežastis, numatyta pažangos priemonė „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“ programos pagrindime įvardintoms priežastims šalinti. T. y., sudarytos teisinės prielaidos organizuoti kitas pažangos veiklas ir gauti tam reikalingas pažangos lėšas. Siekiama, kad aplinkos apsaugos institucijų, atliekančių ūkio subjektų veiklos priežiūrą, t.y., Aplinkos apsaugos departamento, pažangumo indeksas, balais pakiltų nuo 5,96 (2020 m.) iki 8 (2030 m. – 8,0). - Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2022 m. kovo 16 d. oficialiai Europos Komisijai pateikė galutinę 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos versiją (toliau – 2021–2027 m. IP), kur suplanuotas aplinkos apsaugos valstybės kontrolės sistemos tobulinimas diegiant pažangią prevencijos stiprinimo, taiklios ir mažos administracinės naštos kontrolės sistemą – siekiant operatyviai kovoti su aplinkos tarša, planuojama stiprinti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės sistemos techninius pajėgumus, tarp jų – naujos techninės ir programinės įrangos, skirtos aplinkos taršai aptikti sudėtingomis aplinkos sąlygomis įsigijimą, pažangios išmaniosios aplinkos kokybės kontrolės informacinės sistemos, leidžiančios operatyviai nustatyti viršijamus parametrus, skaitmeninės ūkinės veiklos vykdytojų kontrolės rezultatų ir rizikingumo sistemos ir kt., kūrimą ir diegimą.
12. Prioritetas – STIPRĖJANTI LIETUVOS ĮTAKA			URM		
12-04. Projektas – „ŠVELNIOJI GALIA“ – POLITINĖS GALIOS MULTIPLIKATORIUS			URM		
12-04-07. Pristatyti Lietuvą kaip inovatyvią darnaus vystymosi ir žaliųjų technologijų valstybę strategiškai ir geopolitiškai svarbiose pasaulio rinkose – dalyvauti pasaulinėje EXPO parodoje „Jungdami protus – kuriame ateitį: darnumas, mobilumas, galimybės“ Dubajuje ir rengiantis kitoms pasaulinėms EXPO parodoms, skirtoms JT	2021 m. I ketv.	2024 m. III ketv.	AM	EIM, KM, LRVK	Įvykdyta. Pagal AM kompetenciją įvykdyta. Lietuvos dalyvavimą pasaulinėje parodoje „EXPO 2020“ Dubajuje Vyriausybės pavedimu organizavo ir koordinavo Aplinkos ministerija. Paroda truko pusę metų – nuo 2021-10-01 iki 2022-03-31. Dėl pandemijos „EXPO 2020“ per visą „EXPO“ 170 metų istoriją pirmą kartą bendru joje dalyvaujančių valstybių sutarimu buvo atidėta metams, tačiau nepasikeitė nei jos tema („Sujunkime pasaulį, kurkime ateitį“), nei dalyvių skaičius (192 šalys). Pusę metų vykusioje parodoje – vienas didžiausių pasaulinių renginių^[1]. Lietuva prisistatė kaip medinės architektūros, atsinaujinančių energijos išteklių, ekologiško

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
Darnaus vystymo tikslams įgyvendinti ir valstybės įvaizdžiui pasaulyje įtvirtinti					maisto ir aukštųjų technologijų valstybė. Dubajuje pateiktas Lietuvos įvaizdis labai svarbus ir Lietuvos verslui, nes suteikia tiesioginių dividendų – didžiules galimybes užmegzti tarptautinius ryšius ir rasti partnerių. Lietuvai už puikų temos „Darni sinergija“ pristatymą įteiktas Tarptautinio parodų biuro sidabro apdovanojimas mažų paviljonų, kuriuos pasistatė pačios parodoje dalyvavusios valstybės, kategorijoje. JAV leidžiamo tarptautinio parodų žurnalo „Exhibitor Magazine“ konkurso žiuri, Lietuvos paviljonui skyrė trečią vietą tarp mažų paviljonų. Lietuvos paviljoną aplankė per 1 mln. lankytojų^[2]. Per šešis mėnesius Lietuvos paviljone apsilankė daug aukštų svečių iš keliasdešimties pasaulio valstybių, tarp jų – Latvijos prezidentas, JAE premjeras, dešimtys ministrų ir ambasadorių, daugumos parodoje dalyvavusių valstybių generaliniai komisarai. Baigiantis parodai Lietuvos paviljoną aplankė gausi Japonijos verslininkų ir vyriausybės atstovų delegacija, kuri pakvietė Lietuvą dalyvauti būsimoje pasaulinėje parodoje „EXPO 2025“ Osakoje. Lietuvos paviljoną gausiai lankė lietuviai: apie tūkstantį JAE gyvenančių, keli tūkstančiai iš Lietuvos (dešimtys delegacijų, šimtai verslininkų, didelės grupės atlikėjų ir menininkų, daugybė atostogauti atvykusių piliečių). Ryškiausias akcentas Lietuvos paviljono darbotvarkėje buvo Lietuvos nacionalinės dienos minėjimas 2021 m. spalį, kuriame lankėsi Premjerės Ingridos Šimonytės vadovaujama delegacija, didelė verslininkų grupė ir Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Taip pat paminėtos Lietuvos valstybinės šventės – Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji, per kurias koncertavo Martynas Levickis ir Naujų idėjų kamerinis orkestras NIKO, surengtos dešimtys fotografijų parodų, tradicinį meną ir amatus pademonstravo Nacionaliniai parkai ir Dainų švenčių organizatoriai, keletas folkloro ansamblių, surengtas Lietuvos turizmo sektoriaus pristatymas, vyko daug kitų renginių. Vyriausybės 2022 m. rugsėjo 7 d. nutarimu Nr. 913 „Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo pasaulinėse parodose „EXPO““ nuo 2023 m. sausio 1 d. organizuoti Lietuvos pristatymą pasaulinėse parodose „EXPO“ pavedė Vyriausybės kanceliarijai. Sprendimas priimtas atsižvelgus į platų šių parodų temų spektrą, apimančių skirtingų ministerijų kuruojamas sritis. Artimiausia „EXPO 2025“ paroda vyks Osakoje, Japonijoje. Pagrindinė parodos tema – „Ateities visuomenės kūrimas mūsų gyvenimui“, potėmės – „Gyvybių gelbėjimas“, „Gyvenimų įgalinimas“, „Gyvenimų sujungimas“. Paroda skatins tarptautinės bendruomenės bendradarbiauti kuriant darnią visuomenę, palaikančią individualias žmonių idėjas. Parodoje pagrindinis dėmesys bus skiriamas sveikatos, medicinos ir kitoms pažangioms iniciatyvoms, anglies neutralumui ir skaitmeninimui, siekiama sutelkti pasaulio išmintį ir geriausias praktikas ieškant įvairių kompleksinių problemų sprendimų. 2025 m. pasauliui bus likę tik penkeri metai iki Jungtinių Tautų iškeltų darnaus vystymosi tikslų pasiekimo termino pabaigos, todėl tikėtina, kad paroda „EXPO 2025“ Osakoje bus

Vyriausybės programos prioritetų, projektų ir veiksmų pavadinimai	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Informacija apie veiksmų vykdymą
					svarbi platforma darnaus vystymosi tikslams iki 2030 m. pasiekti. Paroda vyks 6 mėn. nuo 2025-04-13 iki 2025-10-13 specialiai supiltoje dirbtinėje Yumeshimos saloje. Parodos organizatoriai informuoja, kad „EXPO 2025“ dalyvaus apie 150 pasaulio valstybių ir prognozuoja, kad per 6 mėn. ją aplankys apie 28,2 mln. žmonių. ^[1] https://am.lrv.lt/lt/naujienos/nuo-pirmuju-akimirku-lietuvas-paviljonas-pasaulineje-parodoje-dubajuje-jau-traukia-lankytojus. ^[2] https://am.lrv.lt/lt/naujienos/baigesi-expo-2020-lietuva-pelne-sidabro-apdovanojima-mazu-paviljonu-kategorijoje.

Pastaba. Pakeista Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. gruodžio 20 d. nutarimu Nr. [1006](#) „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimo Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“.